

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SREDIŠNJA BOSNA/SREDNJOBOSANSKI KANTON
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I SPORTA

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA
ISLAMSKA VJERONAUKA
ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE

Travnik, maj 2025.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SREDIŠNJA BOSNA/SREDNJOBOSANSKI KANTON
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I SPORTA

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA

ISLAMSKA VJERONAUKA

ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE

Travnik, maj 2025.

**Kurikulum nastavnog predmeta
Islamska vjeronauka za osnovne škole i gimnazije**

Izdavač: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture
Kantona Središnja Bosna/Srednjobosanskog
kantona

Za izdavača: Bojan Domić, ministar

Grupa za izradu predmetnog kurikuluma:

Prof. dr.sc. Nezir Halilović, voditelj
mr.sc. Emina Grabus, koordinatorica
Edin Kavazović, prof., član
Muamera Bašić, prof., član
Zinaid Delibašić, prof., član

Recenzenti:

Prof. dr. Refik Ćatić
dr. Ahmed Husić

**Stručni tim za razvijanje, prilagođavanje i inoviranje predmetnih
kurikuluma i njihovu primjenu u osnovnim i srednjim školama na
području Srednjobosanskog kantona u kojima se nastavni proces
realizira na bosanskom jeziku:**

Nezira Fuško, prof., voditeljica Stručnog tima
Prof. dr.sc. Nezir Halilović, voditelj/član

Tehnička priprema i uređenje:

Pedagoški zavod Zenica
Ministarstvo obrazovanja, mladih, znanosti, kulture i sporta
Srednjobosanskog kantona

** Predmetni kurikulum preuzet od strane Ministarstva za obrazovanje,
nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona na osnovu pisane
saglasnosti (akt broj:10-34-7329/25 od 16.04.2025. godine)*

SADRŽAJ

A/ OPIS PREDMETA	5
B/ CILJEVI UČENJA I PODUČAVANJA PREDMETA	7
C/ OBLASNA STRUKTURA PREDMETNOG KURIKULUMA	8
D/ ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	12
OSNOVNA ŠKOLA	12
1. razred osnovne škole	12
2. razred osnovne škole	19
3. razred osnovne škole	27
4. razred osnovne škole	35
5. razred osnovne škole	44
6. razred osnovne škole	51
7. razred osnovne škole	59
8. razred osnovne škole	68
9. razred osnovne škole	77
GIMNAZIJA	84
1. razred gimnazije	86
2. razred gimnazije	95
3. razred gimnazije	104
4. razred gimnazije	113
E/ UČENJE I PODUČAVANJE	121
F/ VREDNOVANJE U PREDMETNOM KURIKULUMU	123
G/ PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA	126

A/ OPIS PREDMETA

Činjenica da u biti svake civilizacije stoji određena religija koja bitno određuje njen karakter, kulturu i način života govori o potrebi njenog poznavanja i izučavanja u odgojno-obrazovnom sistemu svakog društva. U našem slučaju riječ je o izučavanju islama kao dominantnog svjetonazora Bošnjaka i ostalih muslimana koji žive u Bosni i Hercegovini, na kojem je izgrađena svijest o svijetu i životu kao Božijem daru, u koje su utisnute Njegova neizmjerljiva ljubav i dobrotu. Islamska vjeronauka je integrirana u opće odgojno-obrazovne ciljeve demokratske škole, svojim sadržajima predstavlja dio odgojno-obrazovnog sistema Bosne i Hercegovine i svrha joj je da komplementarnim djelovanjem s drugim školskim predmetima promovira cjelovit i sistematičan odgoj čovjeka na načelima islama i korelacijsko-integrativnog učenja. Islamska vjeronauka omogućava učenicima autentično i sistematično upoznavanje, čuvanje i razvijanje vjerskog i kulturnog identiteta, te njegovanje kulture dijaloga i tolerancije.

Značaj izučavanja islamske vjeronauke polazi od islamske premise da se svako dijete rađa u čistoj prirodi s kojom je islam u znaku jednakosti kao što je u znaku jednakosti s prirodnim ljepotama koje nas okružuju i govore o ljepoti i dobroti Onoga koji sve to daje. U tom smislu krajnji odgojni, obrazovni i funkcionalni cilj ovog predmeta jeste sačuvati čistu čovjekovu prirodu kroz faze njegovog sazrijevanja i odgajati u njemu one vrline kojima se čuvaju i podupiru red i zakon, dobrotu, ljubav, solidarnost i pozitivne aktivnosti u ime Božije i za Njegovu ljubav, a na korist svoju i svih ljudi.

Islamska vjeronauka u školi slijedi teološke i antropološko-pedagoške temelje odgoja i obrazovanja radi upoznavanja islama kroz sve bitne tjelesne, duševne i duhovne sposobnosti učenika: spoznajne, doživljajne, voljne i djelatne. Time ostvaruje i potvrđuje odgojno-obrazovnu cjelovitost, ali i podupire univerzalne procese školskog poučavanja i učenja. Multidisciplinarna isprepletenost i povezanost odgojno-obrazovnih područja i međupredmetnih tema islamske vjeronauke omogućuje skladnost odgojno-obrazovnih procesa, razvoj temeljnih i specifičnih kompetencija učenika, otvorenost prema učenju i međupredmetno povezivanje sadržaja na vertikalnoj i horizontalnoj razini.

U okviru predmeta, učenici razmišljaju, istražuju i postavljaju mnoga pitanja o svijetu, životu, prirodi i Bogu, međuljudskim odnosima, porodici, domovini, mjestu i ulozi u Evropskoj uniji, suživotu i toleranciji itd., te uče da je život vrijednost i dar Božiji. Uče da ih povezivanje s Bogom, poštivanje Njegovih pravila vodi sretnom i sigurnom životu. Islamska vjeronauka doprinosi izgrađivanju moralno-etičkih vrijednosti i ključnih kompetencija mladih koje omogućavaju stvaralačko i integrirano učenje, upoznavanje s fazama odrastanja i izgradnje identiteta, odgovorno suočavanje s problemima, razumijevanje stvarnosti i svjesnog življenja. Islamska vjeronauka omogućava razvijanje ključnih kompetencija i osnovnih vještina potrebnih za lično ispunjenje i razvoj, socijalnu uključenost, aktivno građanstvo i suočavanje sa životnim izazovima. Svojim sadržajima pomaže osnaživanju učenika da: preuzmu odgovornost za upravljanje životom u odnosu na socijalni kontekst, sarađuju s drugim ljudima i odgovorno koriste socio-kulturne alate (npr. govor, jezik, informacije i sl.) i IKT u interakciji s okolinom. Razvija sposobnost izgradnje dobrih odnosa s drugima, saradnje,

upravljanja sukobima, aktivnog djelovanja, provođenja životnih planova i zagovaranja prava, ograničenja i potreba.

Iako pripada društveno-humanističkom području, svojim sadržajima ulazi i u ostala znanstvena područja i međupredmetne teme te njeguje interdisciplinarni dijalog i međupredmetnu saradnju s drugim nastavnim predmetima unutar društveno-humanističkog ali i drugih odgojno-obrazovnih područja. Nastavnim temama i sadržajima, koje obrađuje islamska vjeronauka, se snažno naslanja na ostale predmete, te na taj način doprinosi cjelini integralnog proučavanja predviđenih tema. Svojim sadržajima doprinosi realizaciji međupredmetnih tema o odgoju, zdravlju, ličnom i socijalnom razvoju, ekologiji, učenju, upotrebi IKT-a, životnim planovima, kulturi itd.

Islamska vjeronauka pripada društveno-humanističkom području. Uvažavajući činjenicu da je Bog stvoritelj svega postojećeg u prirodi, te da su Božije objave upućene čovjeku s ciljem da se izgradi što bolji pojedinac koji aktivno doprinosi razvoju društva, predmet islamska vjeronauka je zainteresovan za sadržaje svih drugih predmeta, te ih snažno podržava. S nekim nastavnim predmetima je u direktnoj interakciji, a s nekima u indirektnoj.

Islamska vjeronauka je predmet sa snažnom i bogatom tradicijom, zainteresovana je i uvažava sva pozitivna ljudska saznanja i dostignuća. Od objave islama do danas uvijek su traženi najpogodniji načini i modeli da se poruka islama što vjerodostojnije predstavi čovjeku i uvijek u skladu s dostignućima i potrebama vremena. Vrijeme u kome živimo zahtijeva otvorenu komunikaciju uz njegovanje kulture dijaloga i tolerancije prema drugim i drugačijim pristupima, kao i ostvarivanje korelacije s drugim predmetima radi što potpunijeg podučavanja i učenja, a sve s ciljem što potpunijeg razvoja kompetencija kod učenika.

U formalno-pravnom i organizacijskom smislu islamska vjeronauka je redovni i obavezni nastavni predmet za učenike čiji ga roditelji/staratelji slobodno izaberu na početku osnovnog, odnosno srednjeg obrazovanja i izvodi se pod jednakim uslovima kao i ostali obavezni nastavni predmeti u školi. Izučava se od prvog razreda osnovne škole do kraja srednjoškolskog obrazovanja u svim razredima i vrstama odgoja i obrazovanja. Izvodi se dva sata sedmično u osnovnoj školi i jedan sat sedmično u svim vrstama gimnazija i ostalih srednjih škola.

Ovaj nastavni predmet se u IV razredu opće gimnazije može izučavati dodatni 1 čas sedmično (30 časova godišnje), ako se učenik opredijeli za izučavanje ovog nastavnog predmeta u okviru obaveznog izbornog područja (OIP).

B/ CILJEVI UČENJA I PODUČAVANJA PREDMETA

Učenje i podučavanje islamske vjeronauke usmjereno je na usvajanje relevantnih znanja i činjenica o vjeri, te poticanje učenika da živi u duhu islama shodno svojim mogućnostima kao i da bude aktivan sudionik zajednice i društva.

Temeljni ciljevi učenja i podučavanja predmeta Islamska vjeronauka su:

1. Upoznavanje temelja islamskog učenja na način primjeren uzrastu s posebnim osvrtom na vrijednosti islama u svakodnevnicu, te razvijanje proaktivne uloge u životu kroz približavanje učeniku Božijih poruka iz Kur'ana.
2. Podučavanje učenika ispravnom razumijevanju Poslanikovog, a.s., sunneta u tradicionalnom bosanskohercegovačkom kontekstu uz kontinuirano razvijanje ljubavi prema Muhammedu, a.s., i drugim poslanicima.
3. Usmjeravanje na cjeloživotno učenje koje učenika osposobljava za uspješan odgovor na savremene izazove društva, te doprinosi razvoju i napretku vjerske zajednice.
4. Uvažavanje i prihvatanje različitosti u kontekstu kulturnih i religioznih pogleda na svijet, te osposobljavanje za vrednovanje njihovih stavova i ponašanja, potrebe za zajedničkim životom baziranim na historijskim, kulturnim i vjerskim odrednicama Bosne i Hercegovine afirmirajući pozitivne međuljudske vrijednosti, suživot, toleranciju i bolje razumijevanje vlastitog identiteta.
5. Razvijanje kreativnog i kritičkog mišljenja kao metakompetencija neophodnih za integraciju u društvo i kontinuirano unapređivanje intelektualnog, tjelesnog, estetskog, duhovnog i moralnog razvoja učenika, u skladu s njegovim sposobnostima i sklonostima.

C/ OBLASNA STRUKTURA PREDMETNOG KURIKULUMA

A - IMAN – VJEROVANJE

Oslanjajući se na otvorenost učenika prema svijetu u kome živi, njegovu prirodnu pronicljivost i radoznalost/znaželju za saznanjem predmetna oblast Iman – Vjervanje pruža odgovore učeniku o nepoznatom i čulima nedokučivom s težnjom predstavljanja života smislenim i razumljivim na učeniku primjerenom nivou.

Predmetno područje obuhvata:

- spoznaju da cjelokupni ljudski život prožimaju stavovi, uvjerenja, znanja o gajbu (ljudskim čulima nedokučivom svijetu) sa svim njegovim elementima;
- spoznaju da je vjera u samo Jednoga Boga, najvažnije ljudsko stanje koje svaki pojedinac prihvata slobodno i dobrovoljno;
- čvrsto vjervanje u meleke, objavljene Knjige, Božje poslanike, sudnji dan i da cjelokupni svemir opstoji po principu Božije Volje, Stvaranja i Određenja;
- učenje o temeljima islamskog vjerovanja radi pomaganja učenicima u promišljanju i traženju odgovora na pitanja ko nas je stvorio, zašto smo stvoreni i šta će s nama biti nakon smrti;
- shvatanje da je vjera, kao i sam život, izravni Božji dar za koji će svaki čovjek biti odgovoran te da se kao unutarnji doživljaj Boga, vjera ne razdvaja od svakodnevnog življenja.

Predmetno područje razvija radoznalost/znaželju učenika za saznanjem s dopuštenjem da svoj kognitivni implus doživi kao subjektivno zadovoljstvo koje bi ga vodilo do doživljaja spoznaje. Fenomen vjerovanja se posmatra iz različitih perspektiva u predmetima: vjeronauka, B/H/S jezik i književnost, moja okolina, društvo, historija, sociologija, kultura i zajednica, kultura življenja, etika, kultura religija, demokratija i ljudska prava, psihologija, pedagogija, filozofija itd.

B - ISLAM – PRAKTIKOVANJE

Predmetna oblast Islam – Praktikovanje se temelji na razumijevanju islamskih dužnosti koje podstiču učenika na aktivnost i djelovanje uz obavezan razvoj samostalnosti, inicijativnosti, dosjetljivosti, preduzimljivosti i moralne hrabrosti kod učenika. Aktivitet kao izvorni akt ljudske prirode je neophodno podržavati kod učenika odgajajući ih, učenjem u duhovno-duševnom razvojnom procesu, da razvijaju ljudsku snagu i moć radom i praktikovanjem islama.

Predmetno područje obuhvata:

- učenje o temeljnim islamskim dužnostima, svjedočenju svog islamskog opredjeljenja, obavljanju namaza, postu mjeseca ramazana, davanju zekata i obavljanju hadža;

- shvatanje da vjernik svoj život usklađuje s Kur'anom i životnom praksom poslanika Muhammeda, a.s., te tako svojim postupcima, na svakom mjestu i u svako vrijeme, svjedoči vjerske istine i vrijednosti;
- spoznaju da osim što iz Kur'ana crpe norme ponašanja i postupcima primjenjuju znanje u vjerskoj praksi, učenici razumiju da je već i samo citiranje, odnosno učenje Božijih riječi, čin ibadeta.

Predmetno područje razvija individualnost jer je islam vjera ljudske slobode, što se potvrđuje time da u islamu nema posrednika između čovjeka i Boga, posrednika koji bi tu individualnost ukočio, omeo ili onemogućio u njenom istinskom odnošenju prema Njemu, a što je osnova za svaki pedagoški akt i svako pedagoško postupanje.

Vjerska praksa se posmatra iz različitih perspektiva u predmetima: vjeronauk/a, tjelesni i zdravstveni odgoj, B/H/S jezik i književnost, moja okolina, društvo, historija, sociologija, kultura i zajednica, etika, kultura religija, muzička kultura, likovna kultura, kultura življenja, pedagogija, demokratija i ljudska prava, filozofija itd.

C - IHSAN I AHLAK

Zahvaljujući učenju učenik je sposoban za nesagledive ishode svog razvoja, može se razvijati putevima dobra ali i putevima zla i doći do istinske samoizmjene (odgajanja). Impulsi učenja u okviru predmetnog područja Ihsan i Ahlak potiču svjesnost drugačije i ljudski dostojne mogućnosti koja se realizira moralnošću i bogobojaznošću, odnosno, pokornošću Bogu.

Predmetno područje obuhvata:

- shvatanje moralnog okvira, utemeljenom na Kur'anu i Sunnetu, kao okvira unutar kojeg se duhovno oblikuje vjernik i razvija muslimanska zajednica;
- učenje o ljudskim dužnostima: dužnosti prema Bogu, prema sebi, prema bližnjima, drugim ljudima, prema prirodi i živim bićima;
- vježbanje učenika da obogaćuje svoj emocionalni život te da na dostojanstven način vrši emocionalna pražnjenja;
- shvatanje da dijalog ima za cilj oblikovanje jedinstvene ljudske zajednice u kojoj bi bile sačuvane sve razlike i priznate sve posebnosti (ljudi, kultura, religija);
- svjesnost o važnosti promoviranja dobra, a sprječavanja zla, odnosno svjesnost posljedice ako zlo ili nemoral postanu prevladavajuća društvena norma ponašanja;
- posmatranje društvenih procesa i pojava kroz prizmu moralnih vrijednosti i procjenjivanje o prihvatanju ili odbacivanju istih.

Razvojem svjesnosti o povezanosti morala i svakodnevnog života uobličava se sposobnost primjene dobivenih teoretskih znanja na konkretne životne situacije čime se pronalaze orijentiri važni za donošenje odluka u svakodnevnim moralnim dilemama, ali i za izgradnju temeljnog moralnog stava kao bitnog faktora smislenog i ispunjenog života.

D - KULTURNO-CIVILIZACIJSKO NASLIJEĐE

Predmetno područje Kulturno-civilizacijsko naslijeđe obuhvata civilizacijsku duhovnu i materijalnu kulturu nastalu pod utjecajem islama, a predstavlja: znanstvenu, povijesnu i kulturno-umjetničku vrijednost, za čovječanstvo općenito ali i za vjersku, nacionalnu, državnu i ljudsku zajednicu posebno. Naglasak je na poticanju pozitivnih stajališta, na

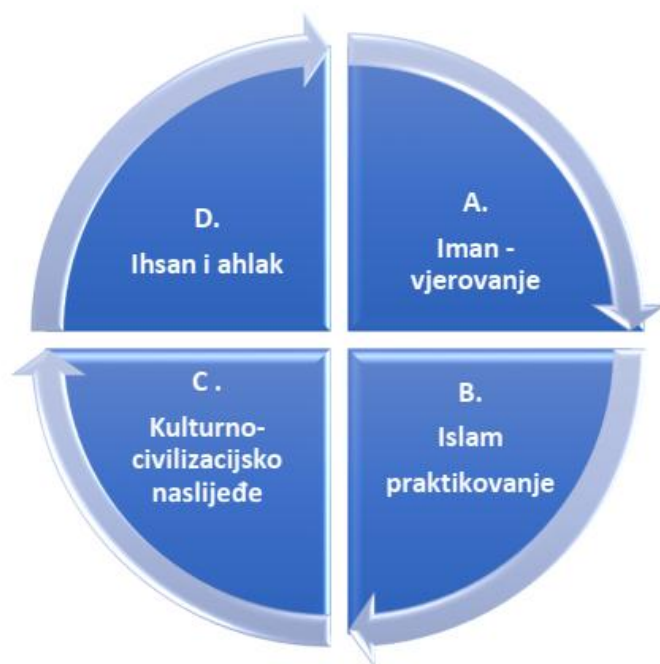
razvijanju svijesti o pripadanju islamskom ummetu, ali i evropskom kulturnom krugu uz osvještavanje vlastitog identiteta.

Predmetno područje obuhvata:

- osposobljavanje za prepoznavanje baštinskih elemenata te senzibiliziranje za njihovo očuvanje;
- razvijanje osjetljivosti za potrebe zaštite kulturnog i prirodnog naslijeđa, kao dijelu vlastite kulturne, historijske i prirodne baštine i spoznavanje njihove vrijednosti;
- razvijanje osjećaja za druge i drugačije, odnosno svjesnosti o vjerskoj, etničkoj i kulturološkoj raznolikosti životnog okruženja;
- svjesnost o ulozi pojedinca u očuvanju prirodne i kulturne baštine u zavičaju, domovini i svijetu;
- razvijanje odgovornosti za svoj narod, njegovu duhovnost, tradiciju, jezik uz punu toleranciju prema drugim narodima i njihovim vjerskim, kulturnim i etničkim identitetima;
- promišljanje o različitim interesima unutar zajednice i angažiranju u kreiranju vlastitih životnih uslova radi sudjelovanja i pridonosa zajednici u kojoj živi.

Zaštita naslijeđa je jako važan faktor u procesu globalizacije, odnosno u očuvanju identiteta pojedinog naroda te je važno odgajati i obrazovati učenike o problemu zaštite naslijeđa (kulturne i prirodne baštine) kao važnog faktora u poznavanju tradicije i prepoznavanju identiteta svakog naroda.

Kulturno-civilizacijsko naslijeđe se posmatra iz različitih perspektiva u predmetima: B/H/S jezik i književnost, vjeronauk/a, moja okolina, društvo, historija, geografija, sociologija, pedagogija, filozofija, kultura i zajednica, etika, kultura religija, muzička kultura, likovna kultura.

Shema 2. Oblasna struktura predmetnog kurikuluma Islamska vjeronauka

U nastavku slijedi dio koji se odnosi na odgojno-obrazovne ishode predmetnog kurikuluma Islamska vjeronauka i razrađeni su za svaku od četiri oblasti na kojima se temelji. Tokom

pripremanja procesa učenja i podučavanja nastavnik treba povezati odgojno-obrazovne ishode sa sadržajima navedenim u kurikulumu i metodama podučavanja. U tabelama su odgojno-obrazovni ishodi označeni šiframa. Skraćenice poput A.6.1., B.8.1. ili C.I.5. i sl. označavaju redom: oblast kojoj ishod pripada (A. Iman – vjerovanje, B. Islam – praktikovanje, C. Ihsan i ahlak i D. Kulturno-civilizacijsko naslijeđe), godinu podučavanja predmeta (6. – šesti razred, 8. – osmi razred u osnovnoj školi, I. – prvi razred u gimnaziji), te redni broj odgojno-obrazovnog ishoda koji se podučava u sklopu navedene oblasti (1. – prvi ishod, 2. – drugi ishod, ...). Skraćenice **DHP 1.1.2.** ili **JZK 1.3.3.** označavaju poveznice sa Zajedničkom jezgrom nastavnih planova i programa odakle su ishodi dijelom ili u potpunosti preuzeti.

D/ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OSNOVNA ŠKOLA

1. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.1.1. Prepoznaje islam kao svoju vjeru i iskazuje uvjerenje da Bog postoji.	- Definira pojam vjere. - Navodi čemu vjera uči. - Identificira islam kao svoju vjeru. - Otkriva u šta vjeruje svojim srcem. - Otkriva šta je sve stvorio Allah, dž.š.
Poveznice sa ZJNPP	DHP 1.1.2
Ključni sadržaji	
MOJA VJERA ME UČI - Stvoritelj Allah - Pjesma o vjeri	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Izučavanje islamske vjeronauke u prvoj godini osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja treba polaziti od islamske premise da se svako dijete rađa u čistoj prirodi koju je potrebno sačuvati kroz sve faze sazrijevanja i odgajati u njemu one vrline kojima se čuvaju i podupiru red i zakon, dobrotu, ljubav, solidarnost i pozitivne aktivnosti u ime Božije i za Njegovu ljubav, a na korist svoju i svih ljudi. Nastavni program za prvi razred osnovne škole pruža početna znanja o vjeri, na način primjeren uzrastu, kako bi djeca stekla osnovne doživljaje o njenim principima i vrijednostima te vrlinama lijepog ophođenja i ispravnog suočavanja s problemima u njihovom životnom okruženju. Za nastavnike kao kreatore nastavnog procesa jedan od najsloženijih, najtežih, ali i najplemenitijih zadataka jeste uvođenje djeteta u spoznaje islama kroz programske sadržaje, preko kojih će se, to plemenito i nježno biće, čiji su intelekt i emocija u razvoju, osposobljavati za duhovno i moralno-estetsko poimanje života u okrilju vjere. Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.1.1. preporučuje se isticanje središnje refleksije na: -definiranje vjere; -razvijanje svijesti o postojanju Jednog Boga; -razlikovanje Božijeg stvaranja i kreacija Njegovih stvorenja; -prepoznavanje vlastite vjere.	
A.1.2. Prepoznaje Kur'an kao Božiju knjigu i njeguje pozitivan odnos prema njemu.	- Definira Kur'an kao Božiju knjigu. - Opisuje Kur'an kao knjigu u kojoj su sadržani savjeti, propisi i upute za život muslimana. - Pokazuje pozitivan odnos prema Kur'anu.
Poveznice sa ZJNPP	<u>JZK-1.3.3. DHP-1.2.1</u>
Ključni sadržaji	
Kur'an je Božija knjiga	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: -interpretaciju Kur'ana kao Allahove, dž.š., knjige; -prihvatanje savjeta, propisa i uputa sadržanih u Kur'anu; -razvijanje pozitivnog odnosa prema Kur'anu;	

-razvijanje želje za dubljim upoznavanjem Kur'ana.	
A.1.3. Prihvata činjenice o rođenju Muhammeda, a.s.	• Navodi mjesto i datum rođenja Muhammeda, a.s. • Opisuje njegovo djetinjstvo. • Izdvaja pouke iz navedenih kazivanja i prihvata ih. • Prepoznaje lijepe osobine Muhammeda, a.s., i prosuđuje po čemu mu može biti uzor.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-1.0.2
Ključni sadržaji	
• Muhammed, a.s., Božiji vjerovjesnik	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda uz primjenu različitih oblika rada primjerenih uzrastu učenika i stavljanje središnje refleksije na: -upoznavanje s životom Muhammeda, a.s., kroz kazivanje o njegovom rođenju i djetinjstvu; -odgojno djelovanje po uzoru na Muhammeda, a.s. Za realizaciju nastavnih sadržaja neophodno je kazivanja o navedenim događajima prilagoditi uzrastu učenika.	
A.1.4. Opisuje prirodu kao Božiji dar, te pokazuje svijest o važnosti očuvanja okoline.	• Opisuje prirodu kao Božiji dar. • Prepoznaje milost Božiju u prirodi oko sebe. • Prepoznaje ljepote prirode koje je Allah, dž.š., stvorio. • Identificira darove od Allaha, dž.š., i pokazuje svijest o važnosti očuvanja okoline. • Interpretira Subhaneke s prijevodom.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.3.2. POO-2.3.1 GEO-3.3.1
Ključni sadržaji	
• Ljepota (Lijepe su rijeke, planine, jezera, zvijezde na Nebu, cvijeće, životinje...) • Uzdah na ljepotu – Slavljem neka je Allah • Zahvalnost (Hvala ti Gospodaru na darovima kojima nas daruješ.)	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - razvijanje želje za upoznavanjem i spoznajom Stvoritelja kroz Njegovo savršeno stvaranje prirode (rijeke, planine, jezera, mora, zvijezde, cvijeće, životinje...); -razumijevanje milosti Božije posmatranjem svijeta oko sebe; -pravilno interpretiranje Subhaneke s prijevodom; -povezivanje riječi kojima veličamo Allaha, dž.š., (Subhaneke) s osobinom milosti i (Elhamdulillahi) zahvalnosti koja treba krasiti svakog čovjeka.	

Oblast: B/Islam - praktikovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.1.1. Definira osnovne islamske pojmove iz svakodnevnog života muslimana (selam, islam, kelime i šehadet, Allah, dž.š., Muhammed, a.s., Kur'an, džamija, ramazan, bajram).	• Razrada odgojno-obrazovnog ishoda je identična razradi navedenoj za odgojno-obrazovne ishode: A.1.1., A.1.2., A.1.3., B.1.2., D.1.1. i D.1.2.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovne	

ishode: A.1.1., A.1.3., A.1.2., B.1.2., B.1.3., D.1.1. i D.1.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim u odgojno-obrazovnim ishodima: A.1.1., A.1.2., A.1.3., B.1.2., B.1.3., D.1.1. i D.1.2.	
B.1.2. Prepoznaje i primjenjuje selam.	• Navodi vrste pozdrava. • Definira selam kao islamski pozdrav. • Pravilno interpretira islamski pozdrav. • Primjenjuje pravila lijepog ponašanja u svakodnevnom životu. • Pokazuje poštivanje drugog i drugačijeg primjerenim pozdravljanjem.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4 GRO-1.2.2
Ključni sadržaji	
• Dobrodošli na vjeronauku - Upoznajmo se • Širimo pozdrav (essalamu alejkum, dobar dan, dobro jutro, dobra večer, doviđenja...)	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na interpretiranje različitih pozdrava i izdvajanje selama kao islamskog pozdrava s ciljem osvještavanja pripadnosti islamu i razvijanja tolerancije i suživota.	
B.1.3. Memoriše, pravilno izgovara i primjenjuje kelime i šehadet.	• Interpretira kelime i šehadet s prijevodom. • Analizira kelime i šehadet. • Koristi šehadet u prigodnim situacijama.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
• Stvoritelj Allah • Pjesma o vjeri	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - razvijanje želje za učenje kelime i šehadeta; - razumijevanje značaja učenja kelime i šehadeta; - osvještavanja značaja kelime i šehadeta; - pravilno interpretiranje kelime i šehadeta s prijevodom.	
B.1.4. Memoriše, pravilno izgovara i primjenjuje Euzubillu i Bismillu s prijevodom u prigodnim situacijama.	• Interpretira Euzubillu i Bismillu s prijevodom. • Navodi prilike u kojima se primjenjuje Euzubilla i Bismilla. • Koristi Euzubillu i Bismillu u prigodnim situacijama.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
• Euzubilla • Bismillom do uspjeha	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - senzibiliranje za učenje Euzubille i Bismille; - razumijevanje značaja učenja Euzubille i Bismille; - analiziranje odnosa Euzubille i Bismille i uspjeha i zaštite; - razvijanje navike čestog učenja Euzubille i Bismille.	

B.1.5. Memoriše, pravilno izgovara i primjenjuje Rabbi jessir i Hasbi Rabbi džellallah s prijevodom u prigodnim situacijama.	• Interpretira Rabbi jessir i Hasbi Rabbi džellallah s prijevodom. • Navodi prilike u kojima se primjenjuje Rabbi jessir i Hasbi Rabbi džellallah. • Koristi Rabbi jessir i Hasbi Rabbi džellallah u prigodnim situacijama.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
• Dova za dobar početak – Bože olakšaj • Hasbi Rabbi džellallah	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - senzibiliranje za učenje Rabbi jessir i Hasbi Rabbi džellallah s prijevodom iz ljubavi prema Allahu, dž.š., i Muhammedu, a.s.; - razumijevanje značaja učenja Rabbi jessir i Hasbi Rabbi džellallah; - razumijevanje značaja primjenjivanja i učenja dove u svakodnevnom životu.	
B.1.6. Memoriše, pravilno izgovara i primjenjuje Subhaneke s prijevodom.	• Interpretira Subhaneke s prijevodom. • Navodi prilike u kojima se primjenjuje Subhaneke s prijevodom. • Koristi Subhaneke s prijevodom.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
• Slavljen neka je Allah	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod A.1.4.	

Oblast: C/Ihsan i Ahlak	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.1.1. Identificira primjereno ponašanje u školi i razlikuje ga od neprimjerenog ponašanja.	• Navodi primjere lijepog ponašanja. • Prepoznaje ljepotu druženja. • Identificira primjereno ponašanje u školi. • Razlikuje primjereno ponašanje od neprimjerenog. • Prihvata lijepo ponašanje i druženje u školi.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.2
Ključni sadržaji	
• Moja škola (Lijepo ponašanje i ljepota druženja)	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - identificiranje lijepog ponašanja u školi i ljepote druženja; - razumijevanje i prihvatanje pravila ponašanja; - usmjeravanje na ponašanje i druženje u skladu s islamskim učenjem.	

C.1.2. Prihvata specifičnosti higijene u islamu.	• Navodi i opisuje načine održavanja higijene. • Povezuje ih s islamskim učenjem. • Uočava vrijednosti zdravog života. • Prihvata čistoću i zdrav život u skladu s islamskim učenjem.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.2.1
Ključni sadržaji	
• Higijena (Čistoća je dio moje vjere.)	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - identificiranje čistoće kao dijela vjere; - upoznavanje sa značajem i načinom održavanja higijene u islamu; - identificiranje koristi od održavanja higijene; - prihvatanje čistoće i zdravog života u skladu s islamskim učenjem.	
C.1.3. Navodi članove porodice, prepoznaje da svaki pojedinac živi u zajednici, te da svi članovi zajednice imaju određena prava i obaveze.	• Definira porodicu i navodi članove porodice. • Prepoznaje prava i obaveze članova porodice. • Navodi načine iskazivanja ljubavi i zahvalnosti prema porodici i ostalima. • Opisuje aktivan život u zajednici i odnos prema porodici, komšijama, prijateljima, drugim i drugačijim. • Objašnjava značaj saradnje i pomaganja u zajednici.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.1 GRO-1.1.3
Ključni sadržaji	
• Moja porodica (Hvala mama, hvala oče...). • Ljubav (Volim svoje roditelje, brata, sestru, prijatelje...)	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - razumijevanje značaja porodice; - prepoznavanje lijepog odnosa prema roditeljima, bratu, sestri i ostalima; - senzibiliranje za iskazivanjem ljubavi prema porodici i prijateljima; - afirmiranje na aktivnost u porodici; - razumijevanje i prihvatanje saradnje i pomaganja; - identificiranje interesa koji se mogu ostvariti u zajednici.	
C.1.4. Prepoznaje prihvatljiva ponašanja za zaštitu neposrednog okoliša.	• Razrada odgojno-obrazovnog ishoda je identična razradi navedenoj za odgojno-obrazovni ishod A.1.4. i C.1.2.
Poveznice sa ZJNPP	GEO-3.3.1 GEO-3.3.4
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za ostvarenje odgojno-obrazovnih ishoda A.1.4. i C.1.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod A.1.4. i C.1.2.	
C.1.5. Prepoznaje i razlikuje dobro od lošeg, istinu	• Prepoznaje istinu i laž, pošteno i nepošteno,

od laži, pošteno od nepoštenog, prihvatljivo od neprihvatljivog ponašanja u životnoj svakodnevici.	dobro i loše ponašanje. - Razlikuje dobro od lošeg, istinu od laži, pošteno od nepoštenog, prihvatljivo od neprihvatljivog ponašanja u životnoj svakodnevici. - Navodi primjere vlastitog lijepog ponašanja. - Odobire lijepo ponašanje.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.2 GRO-1.1.3
Ključni sadržaji	
- Mi smo dobra, vrijedna i uredna djeca - Dobrota (Svakog dana činim dobro.)	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - prepoznavanje primjera istine i laži, poštenog i nepoštenog, dobrog i lošeg ponašanja; - osvještavanje značaja davanja prednosti dobru u odnosu na loše u govoru i postupcima; - senzibiliziranje za činjenje dobra.	
C.1.6. Prepoznaje dobra djela koja je učinio.	Razrada odgojno-obrazovnog ishoda je identična razradi navedenoj za odgojno-obrazovni ishod C.1.5.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-4.4.1
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda C.1.5.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.1.5.	
C.1.7. Objašnjava odnos prema porodici, prijateljima, drugim i drugačijim i domovini.	Razrada odgojno-obrazovnog ishoda je identična razradi navedenoj za odgojno-obrazovne ishode: C.1.1., C.1.3. i C.1.5.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.3
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za ostvarenje odgojno-obrazovnih ishoda: C.1.1., C.1.3. i C.1.5.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovne ishode: C.1.1., C.1.3. i C.1.5.	

Oblast: D/Kulturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.1.1. Prepoznaje i opisuje džamiju, navodi najsvetije džamije, te primjenjuje lijepo ponašanje u džamiji.	- Definira i opisuje džamiju. - Izdvađa svoju najdražu džamiju. - Navodi najsvetije džamije. - Primjenjuje lijepo ponašanje u džamiji. - Prepoznaje svoju džamiju.
Poveznice sa ZJNPP	GEO-3.3.1 UMP-2.2.2 UMP-2.3.4
Ključni sadržaji	

Moja najdraža džamija	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - prepoznavanje džamije u odnosu na druge građevine; - osvještavanje uloge džamije u životu muslimana; - identficiranje najsvetijih džamija; - senzibiliziranje za lijepo ponašanje u džamiji.	
D.1.2. Navodi islamske blagdane i prepoznaje običaje koji se praktikuju u njihovim porodicama.	- Navodi i opisuje radosti: ramazana, Ramazanskog bajrama i Kurban-bajrama. - Navodi i opisuje običaje koji se praktikuju za vrijeme obilježavanja islamskih blagdana. - Analizira vlastiti odnos prema blagdanima.
Poveznice sa ZJNPP	UMP-2.3.4 UMP-2.3.5 UMP-3.3.3
Ključni sadržaji	
RADOSTI MOJE VJERE - Ramazan u mojoj kući - Ilahija: Ramazan - Ramazanski bajram - Kurban-bajram	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - identficiranje islamskih blagdana; - prepoznavanje radosti koje donose islamski blagdani, - senzibiliziranje za obilježavanje blagdana u skladu s islamskim učenjem i tradicijom Bošnjaka.	

2. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.2.1. Upoznaje se sa životom Muhammeda, a.s., u dječaćkom dobu i prepoznaje njegove lijepe osobine.	- Opisuje određene događaje iz života Muhammeda, a.s. (rani gubitak roditelja, posebnost Muhammeda, a.s. u dječaćkom dobu, osmjehnuti Poslanik, a.s.). - Izdvaža pouke iz navedenih kazivanja i prihvata ih. - Prepoznaje lijepe osobine Muhammeda, a.s. - Prosuduje po čemu mu Muhammed, a.s., može biti uzor. - Analizira vlastiti odnos prema Muhammedu, a.s.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-1.0.2 HIS-2.0.3
Ključni sadržaji	
NAŠ POSLANIK MUHAMMED, A.S. - Rani gubitak roditelja - Posebnost Muhammeda, a.s., u dječaćkom dobu - Osmjehnuti Poslanik, a.s.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke u drugom razredu potrebno je opće norme interpretirati kao fleksibilne okvire, a svako dijete doživljavati s njegovom posebnosti, stilom učenja i ličnim porodičnim okruženjem. Treba imati na umu da je spoznajno područje učenika drugog razreda na početku operativnog mišljenja s konkretnim logičkim operacijama pri čemu percepcija ima još uvijek značajnu ulogu. Radi toga je nužno interpretirati sadržaje koji im odgovaraju i na način na koji ih njihov mentalni kvalitet može asimilirati. Spoznajne i osjećajne strukture su dva aspekta jednog cjelovitog procesa i zato već i interes djeteta za neku pojavu znak je njene asimilacije u njegov mentalni obrazac. Važno je iskoristiti djetetove prirodne interese u procesu planiranja i ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda. Nerealna očekivanja oslabit će motiviranost i snažno oruniti samopouzdanje. Razvoj moralnosti karakterizira početak procesa koji će trajati tokom cijelog života. Novooblikovano osjećanje savjesti veoma je intenzivno i potrebno im je pomoći u realnom prihvatanju pogreške i iznalaženju načina da je ispravi. Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnih ishoda potrebno je uz mogućnost dječje tjelesne akcije približiti apstrakciju, osmisliti kontekst u kojem znanje treba razumjeti i razigrati djecu. Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.2.1. potrebno je istaknuti središnju refleksije na: - djetinjstvo Muhammeda, a.s., radi približavanja vjerovanja u njega; - identificiranje njegovih uzornih vrijednosti; - analiziranje posebnosti Muhammeda, a.s.; - odgojno djelovanje po uzoru na Muhammeda, a.s.	
A.2.2. Memoriše, pravilno izgovara i primjenjuje salavat s prijevodom u prigodnim situacijama.	- Definira salavat. - Memoriše salavat na Muhammeda, a.s., s prijevodom. - Otkriva značaj salavata. - Pravilno izgovara salavat u prigodnim situacijama. - Analizira vlastiti odnos prema salavatu.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
Salavat na Poslanika, a.s.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada i isticanje središnje refleksije na: - senzibiliranje za učenje salavata iz ljubavi prema Muhammedu, a.s. - razumijevanje značaja učenja salavata; - navikavanje na iskazivanje poštivanja prema Muhammedu, a.s.	

A.2.3. Uočava i opisuje promjene u prirodi kao Božiji dar.	• Navodi i opisuje primjere savršenog Allahovog stvaranja. • Spoznaje Stvoritelja posmatrajući promjene u prirodi (smjenu godišnjih doba). • Prepoznaje milost Božiju u prirodi oko sebe. • Identificira vrijednosti ubiranja plodova rada u sebi (truda i učenja) i ubiranju plodova u prirodi. • Analizira vlastiti odnos prema prirodi kao Božijem daru.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-1.4.2 GEO-3.3.4
Ključni sadržaji	
PRIRODA JE BOŽIJI DAR • Allah, dž.š., oživljava prirodu – proljeće • Dani su dugi a noći kratke – ljeto • Ubiranje plodova Allahove, dž.š., milosti – jesen • Kada nebo bijeli zemlju – zima	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - razvijanje želje za spoznajom Stvoritelja kroz Njegovo savršenstvo stvaranja; - razumijevanje milosti Božije posmatranjem svijeta oko sebe; - prepoznavanje prirode kao dara Božijeg; - usmjeravanje na mudrost Allahovog stvaranja godišnjih doba: proljeće, ljeto, jesen, zima; - osvještavanje potrebe za spominjanjem i veličanjem Allaha, dž.š. Za realizaciju nastavnih sadržaja vezanih za promjene u prirodi neophodno je sadržaje prilagoditi uzrastu učenika.	
A.2.4. Nabraja, opisuje i objašnjava Božije blagodati (vodu, zrak, hranu, zemlju, zdravlje).	Pored pokazatelja navedenih za odgojno-obrazovni ishod A.2.3. učenik će moći da: • Identificira bez čega nije moguće živjeti. • Prikazuje zdravlje kao Allahov, dž.š., dar. • Otkriva primjere zbog kojih je shvatio da ga Allah, dž.š., voli. • Analizira vlastiti odnos prema Božijim blagodatima.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-2.1.4 PNP-2.3.1 PNP-4.3.1
Ključni sadržaji	
PRIRODA JE BOŽIJI DAR SVEOBUHVAATNA JE ALLAHOVA, DŽ.Š., MILOST • Bez čega ne mogu živjeti • Zdravlje je Allahov, dž.š., dar • Doživljaj s raspusta – osjetio sam da me Allah, dž.š., voli	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog A.2.3. preporučuje se stavljanje refleksije na: - analiziranje sveobuhvatnosti Allahove, dž.š., milosti; - prepoznavanje potreba neophodnih za život; - predstavljanje zdravlja kao Allahovog, dž.š., dara; - osvještavanje postojanja ljubavi Božije prema stvorenjima.	
A.2.5. Razumijeva san kao Božiji dar, primjenjuje adabe prije spavanja i uči dovu za lahak san.	• Opisuje san kao Allahov, dž.š., dar. • Navodi adabe prije spavanja. • Interpretira dovu Muhammeda, a.s., prije spavanja. • Analizira vlastiti odnos prema snu kao odmoru i adabima vezanim za njega.
Poveznice sa ZJNPP	BIO-4.3.1

Ključni sadržaji
San kao Allahov, dž.š., dar
Preporuke za ostvarenje ishoda
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - prihvatanje Božijih darova i islamskog odnosa prema njima; - razvijanje želje za memorisanjem dove i primjenom adaba prije spavanja; - analiziranje vrijednosti adaba prije spavanja.

Oblast: B/Islam - praktikovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.2.1. Opisuje islam kao vjeru i osnovne odrednice vjere islama.	- Prepoznaje islam kao svoju vjeru. - Opisuje islam kao predanost Allahu, dž.š. - Prepoznaje i imenuje islamske šarte i prihvata ih. - Pojašnjava obaveze i odgovornosti muslimana. - Prepoznaje potrebu izdvajanja i dijeljenja imovine. - Analizira ljepote življenja u islamu. - Opisuje lijepo odijevanje i prihvata adabe lijepog odijevanja s posebnim osvrtom na namaz. - Opisuje džemat kao zajedništvo muslimana. - Prepoznaje da se Allah, dž.š., brine za svakog.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.1
Ključni sadržaji	
ISLAM JE NAŠA VJERA - Islam – predanost Allahu, dž.š. - Dajem samo ono što volim - Allah, dž.š., se brine za svakog - Džemat – zajedništvo muslimana - Kako je lijepo biti musliman - Lijepo odijevanje	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - interpretaciju islama kao pokornosti, odanosti i poslušnosti Allahu, dž.š.; - isticanje islamskih šarta i upućivanje na njihovo izvršavanje; - djelovanje u skladu s islamskim šartima; - razvijanje svijesti o potrebi izdvajanja i dijeljenja dijela imovine; - razvijanje ljubavi prema islamu i džematu; - razumijevanje značaja džemata (na igralištu, u kući, u džamiji, u porodici, u razredu); - podsticanje za lijepim odijevanjem u skladu s učenjem islama; - razvijanje zadovoljstva radi pripadnosti islamu.	
B.2.2. Prepoznaje potrebu pomaganja vlastitom imovinom i značaj dijeljenja onog što voli s drugima.	- Opisuje zekat kao izdvajanje dijela imovine radi pomaganja. - Prepoznaje značaj i vrijednost dijeljenja onog što voli s drugima. - Prepoznaje značaj zekata za zajednicu muslimana.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-4.3.2
Ključni sadržaji	
Dajem samo ono što volim	

Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na četvrti islamski šart radi razvijanje svijesti o dužnosti i potrebi izdvajanja iz vlastite imovine radi pomaganja i isticanja značaja dijeljenja imovine u svrhu jačanja zajednice muslimana.	
B.2.3. Prepoznaje džemat kao oblik zajedništva u razredu, porodici, džamiji, te objašnjava odnose u njemu.	- Opisuje džemat kao zajedništvo muslimana. - Prepoznaje značaj i vrijednost džemata.
Poveznice sa ZJNPP	GEO-2.1.2
Ključni sadržaji	
Džemat – zajedništvo muslimana	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama koje se odnose na džemat datim za odgojno-obrazovni ishod B.2.1.	
B.2.4. Opisuje i uvježbava abdestne radnje i brine se o čistoći tijela i zdravlju.	- Definira abdest. - Navodi i opisuje abdestne radnje. - Upoređuje čistoću tijela i zdravlje. - Opisuje razvijanje duhovne čistoće uz pomoć abdesta. - Analizira vlastiti odnos prema abdestu.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-1.2.2 TZP-2.1.1
Ključni sadržaji	
Abdest	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - osvješćavanje značaja čistoće u islamu; - razvijanje želje za pravilno uzimanje abdesta; - pripremanje za namaz, kao i za sve važne radnje u svakodnevnom životu; - analiziranje povezanosti abdesta, duhovne i tjelesne čistoće i zdravlja; - podsticanje na održavanje veze s Allahom, dž.š., putem namaza.	
B.2.5. Reproducira Fatihu s prijevodom i prepoznaje namaz kao zahvalu Allahu, dž.š., na blagodatima, slavi i veliča Boga.	- Navodi načine obraćanja Allahu, dž.š. - Navodi i opisuje načine iskazivanja zahvalnosti Allahu, dž.š., s posebnim osvrtom na namaz. - Interpretira Fatihu s prijevodom. - Otkriva povezanost Fatihe i namaza. - Analizira vlastiti odnos prema Fatihi i namazu.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
OBRAĆANJE ALLAHU, DŽ.Š. - Fatiha – dova Allahu, dž.š. - Namaz – moja zahvalnost Allahu, dž.š.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada i poticanje na obraćanje Allahu, dž.š., memorisanje Fatihe i iskazivanje zahvalnosti Allahu, dž.š. na najljepši način. Potrebno je omogućiti aktivno učestvovanje učenika i međupredmetno povezivanje kroz vjerovanje, praktikovanje i lijepo ponašanje.	
B.2.6. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje tesbih, suru Ihlas i suru Kevser u prigodnim situacijama.	- Usvaja sure Ihlas i Kevser s prijevodom. - Prihvata Božiju objavu kao milost ljudima. - Pravilno izgovara sure Ihlas, Kevser i tesbih (svakodnevno i poslije namaza). - Primjenjuje poruke navedenih sura, tesbiha i dove.

	• Pravilno interpretira dovu za uspješan početak. • Objašnjava značaj dove i učenja Kur'ana.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
• Tesbih • Sura Ihlas • Sura Kevser • Dova za uspješan početak	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada i poticanje na memorisanje i primjenu sure Ihlas i Kevser, tesbiha i dove na početku svakog posla. Važno je pomoći učenicima da razumiju značaj sjećanja na Allaha, dž.š., (zikra) i Njegovog veličanja.	

Oblast: C/Ihsan i ahlak	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.2.1. Primjenjuje selam i lijepo ponašanje u svakodnevnom životu.	• Opisuje selam kao islamski pozdrav s porukom mira, sreće i spasa. • Prepoznaje značaj nazivanja selama. • Pravilno interpretira islamski pozdrav. • Prihvata nazivanje selama. • Navodi primjere lijepog ponašanja. • Primjenjuje pravila lijepog ponašanja u svakodnevnom životu. • Analizira vlastiti odnos prema selamu i lijepom ponašanju.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.1 POO-2.2.4 PNP-4.2.1
Ključni sadržaji	
• Selam – pozdrav spasa i mira • Želim biti bolji/a	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada i poticanje na primjenu selama i lijepog ponašanja u svakodnevnom životu. Preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - identificiranje prilika u kojima se naziva selam i upućuje dova za spas, mir, sreću i sl.; - analiziranje vlastitih postupaka; - prepoznavanje u čemu mogu biti bolji; - osvještavanje značaja svakodnevnog osvrta na vlastite postupke.	
C.2.2. Navodi osobine iskrenih prijatelja i u skladu sa svojim mogućnostima analizira priče o prijateljstvu i Poslaniku, a.s.	• Opisuje iskreno prijateljstvo. • Navodi osobine iskrenih prijatelja kroz vlastito iskustvo. • Analizira priče o Muhammedu, a.s., i primjere njegovog prijateljstva. • Prepoznaje važnost pomaganja drugima. • Opisuje značaj brige o bolesnom prijatelju i primjerno ponašanje prilikom posjete bolesnika.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-4.4.2 DHP-1.2.5 POO-2.2.3
Ključni sadržaji	
ISKRENO PRIJATELJSTVO	

• Važnost pomaganja • Moj prijatelj • Posjeta bolesnom prijatelju	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - razumijevanja značaja iskrenog prijateljstva; - prosuđivanje svakodnevnog pomaganja i podsticanje na pomaganje; - iniciranje posjete i brige za bolesnog prijatelja; - analiziranje prihvatljivog i lijepog ophođenja prema drugima.	
C.2.3. Otkriva dimenziju radovanja, zajedništva i suosjećanja u mubarek danima (ramazan, bajrami, mevlud).	• Navodi i opisuje mubarek dane: mevlud, ramazan i bajram. • Otkriva dimenziju radovanja, zajedništva i suosjećanja u mubarek danima (ramazan, bajrami, mevlud). • Vrednuje vlastiti odnos prema mubarek danima u duhu naše tradicije.
Poveznice sa ZJNPP	POO-5.2.3 UMP-2.3.4 DHP-1.2.5
Ključni sadržaji	
MUBAREK DANI • Mevlud – rođenje Muhammeda, a.s. • Ramazan • Bajrami – dani radosti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje refleksije na: - uočavanje razlika između praznika i mubarek dana; - identificiranje značaja mubarek dana; - iniciranje obilježavanja mubarek dana u skladu s islamskim učenjem i tradicijom bošnjaka; - razumijevanje mubarek dana kao milosti Božije i posebne radosti vjernika; - analiziranje odnosa prema mubarek danima.	
C.2.4. Navodi i primjenjuje dužnosti prema porodici, rodbini, komšijama, prijateljima, drugim i drugačijim.	• Navodi grupe ljudi prema kojima ima određene dužnosti. • Navodi dužnosti prema njima. • Opisuje aktivan život u zajednici i odnos prema porodici, komšijama, prijateljima, drugim i drugačijim. • Opravdava dobre odnose prema drugima. • Objašnjava značaj saradnje i pomaganja u zajednici. • Analizira vlastiti odnos prema drugima.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.1 PNP-4.4.2 DHP-1.1.3
Ključni sadržaji	
ODNOS PREMA ČOVJEKU – NAJODABRA NIJEM ALLAHOVOM STVORENJU • Moja šira porodica • Odnosi u školi • Briga o komšiji • Odnos prema pripadnicima drugih vjera	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - osvještavanje primjerenog odnosa prema čovjeku i značaja aktivnog učešća u zajednici; - afirmiranje uvažavanja porodice;	

- razumijevanje i prihvatanje saradnje i pomaganja; - identificiranje interesa koji se mogu ostvariti u saradnji s drugima; - upoznavanje s drugim zajednicama radi suživota s drugim i drugačijim; - lijepo ponašanje u školi.	
C.2.5. Opisuje i primjenjuje islamski odnos prema biljkama i životinjama.	• Prepoznaje biljni i životinjski svijet kao blagodat Božiju. • Navodi i objašnjava blagodati koje ima od biljaka i životinja. • Identificira primjeren odnos prema njima u skladu s islamskim učenjem. • Iskazuje zahvalnost Allahu, dž.š., na blagodatima. • Brine o očuvanju životne okoline. • Analizira vlastiti odnos prema životnoj okolini.
Poveznice sa ZJNPP	GEO-3.3.1 GEO-3.3.4 BIO-1.3.2
Ključni sadržaji	
VOLIM BILJKE I ŽIVOTINJE • Odnos prema životinjama • Bosanska avlija – zelenilo i ruže	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - identificiranje blagodati Božijih; - razvijanje primjerenog odnosa, utemeljenog na islamskom učenju, prema biljnom i životinjskom svijetu; - osvještavanje značaja iskazivanja zahvalnosti Bogu na dobijenim blagodatima; - osvještavanje značajne uloge pojedinca u uređenju životne sredine; - razumijevanje harmonije u prirodi i značaja njenog očuvanja.	
C.2.6. Učestvuje u projektnim zadacima vezano za higijenske navike, socijalne akcije, posjete bolesnom drugu.	• Razrada odgojno-obrazovnog ishoda je identična razradi odgojno-obrazovnih ishoda C.2.1., C.2.2. i C.2.5.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.4 GRO-1.1.3 KMP-1.1.1
Ključni sadržaji	
• Posjeta bolesnom drugu • Oplemenimo školsko dvorište • Želim biti bolji/a	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama datim za odgojno-obrazovne ishode C.2.1., C.2.2. i C.2.5.	

Oblast: D/Kulturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.2.1. Sakuplja razglednice iz BiH s akcentom na	• Navodi i opisuje vjersku i kulturnu baštinu

vjersku i kulturnu baštinu, te se postepeno uvodi u učeničko istraživanje.	viđenu prilikom različitih putovanja po Bosni i Hercegovini. • Prepoznaje ljepote i značaj vjerske i kulturne baštine. • Objasnjava ulogu pojedinca u očuvanju vjerske i kulturne baštine u svojoj domovini. • Analizira vlastiti odnos prema vjerskoj i kulturnoj baštini.
Poveznice sa ZJNPP	POO-5.2.3 GRO-1.2.4 UMP-2.3.4
Ključni sadržaji	
• Razglednice moje domovine	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada u kojima će se istaknuti središnja refleksija na: - značaj i ulogu Bosne i Hercegovine kao naše domovine; - upoznavanje s vjerskom i kulturnom baštinom u Bosni i Hercegovini; - analiziranje načina očuvanje vjerske i kulturne baštine u domovini; - osvještavanje značaja poznavanja i očuvanja vjerske i kulturne baštine.	
D.2.2. Interpretira i objašnjava mevludski tekst Rešada Kadića: „Dobro nam doš'o“.	• Interpretira mevludski tekst Rešada Kadića „Dobro nam doš'o“. • Prihvata mevlud kao dio bošnjačke vjerske tradicije. • Objasnjava mevludski tekst s razumijevanjem. • Analizira vlastiti odnos prema tradiciji.
Poveznice sa ZJNPP	UMP-3.3.3 UMP-6.2.3
Ključni sadržaji	
• Rešad Kadić: „Dobro nam doš'o“	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada i poticanjem slušanja mevluda i kasida o Muhammedu, a.s., radi sjećanja na njegov život i djelo, ali i iskazivanja poštivanja i razvijanja ljubavi prema njemu.	

3. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.3.1. Navodi i objašnjava imanske šarte.	• Navodi i objašnjava imanske šarte. • Prihvata vjerovanje u imanske šarte. • Objašnjava vjerovanje u Jednog Boga. • Održava vezu s Allahom, dž.š., iz zahvalnosti prema Njegovom savršenom stvaranju. • Pravilno i melodično interpretira ilahiju. • Navodi i opisuje primjere savršenog Allahovog stvaranja biljnog i životinjskog svijeta. • Spoznaje Stvoritelja posmatrajući Njegova stvorenja. • Prepoznaje milost Božiju posmatrajući život oko sebe.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.3.2 POO-2.3.3 PNP-4.4.2
Ključni sadržaji	
VJERUJEM U JEDNOG BOGA • Ilahija: Ja vjerujem u Jednog Boga • Amentu billahi • Život je svuda oko nas • Biljni i životinjski svijet djelo je Božije	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U trećem razredu osnovne škole islamska vjeronauka i dalje prati, uočava i potiče razvoj djece na uzrastu kojem je namijenjena. I dalje, samo produbljenje u odnosu na prethodno godište, prijateljstvo među djecom, kvalitet međusobnog komuniciranja, su poseban interes islamske vjeronauke. Biranim programskim sadržajima i nadnesenim vođenjem, nastavnik može biti u funkciji razvoja učenikove socijalne vještine. Ovaj period je važan, nešto poput „senzitivnog intervala“, za razvijanje zdravih temelja u odnosu prema drugima. Novina u programskom sadržaju za ovo godište jeste prisustvo određenog broja „refleksivnih sadržaja“, primjerenih uzrastu, u funkciji intelektualnog, emotivnog i socijalnog djelovanja, moralnog oblikovanja i motiviranja. Kurikularna struktura je fleksibilna, zahtijeva povezivanje tematskih cjelina unutar predmeta i nastavnikovu osjetljivost za duhovno „najotvoreniji“ trenutak za poučavanje pojedinih nastavnih sadržaja. Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.3.1. preporučuje se stavljanje središnje refleksije na: - interpretiranje imanskih šarta na način da se ističe smisao vjerovanja i objašnjava kontinuitet i snažna veza među njima; - osvještavanje savršenog Allahovog stvaranja u kontekstu prvog imanskog šarta; - interpretaciju ilahije: „Ja vjerujem Jednog Boga“; - spoznaju Allaha, dž.š.	
A.3.2. Memoriše i objašnjava Allahova, dž.š., lijepa imena: Rabb, Rahman, Rahim, Malik, Selam, ‘Alim.	• Navodi i objašnjava Allahova, dž.š., lijepa imena: Rabb, Rahman, Rahim, Malik, Selam, ‘Alim s prijevodom. • Spoznaje Stvoritelja kroz Njegova lijepa imena i prirodu. • Identificira Milost Božiju u sebi i svijetu oko sebe. • Definira selam kao islamski pozdrav s porukom mira (u kontekstu Allahovog imena Es-Selam). • Zahvaljuje Allahu, dž.š., na Njegovim

	blagodatima.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.3.2 PNP-2.3.2. JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
• Život je svuda oko nas • Biljni i životinjski svijet djelo je Božije • Allah, dž.š., sve vidi • Zahvala Allahu, dž.š. • Ljepota selama	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka navedenih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.3.1. preporučuje se isticanje refleksije na: - objašnjavanje Allahovih, dž.š., lijepih imena: Rabb, Rahman, Rahim, Malik, Selam, ‘Alim; - prepoznavanje Milosti Božije u sebi i svijetu oko sebe; - osvještavanje značaja i potrebe zahvaljivanja Allahu, dž.š.; - prikazivanje selama kao pozdrava koji donosi mnoge koristi vjerniku, - analiziranje odnosa prema Allahu, dž.š.	
A.3.3. Usvaja osnovne informacije o Božijim poslanicima Ademu, a.s., Hudu, a.s., Salihu, a.s., i Muhammedu, a.s., i zaključuje da za dobro djelo slijedi nagrada.	
	• Opisuje određene događaje iz života Adema, a.s., Huda, a.s., Saliha, a.s., i Muhammeda, a.s. • Izdvaja pouke iz kazivanja o njima i prihvata ih. • Uočava razliku između vjerovanja i nevjerovanja. • Upoređuje misije navedenih Božijih poslanika. • Identificira u misiji svakog poslanika pozivanje vjeri u Jednog Boga, naređivanje dobra i odvrćanje od zla. • Prihvata donošenje salavata na Muhammeda, a.s. • Prosuduje djetinjstvo Muhammeda, a.s. • Interpretira Prvu objavu i analizira je.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-1.0.2 HIS-2.0.2
Ključni sadržaji	
BOŽIJI POSLANICI PRIJE MUHAMMEDA, A.S. • Božiji poslanici – učitelji svojih naroda • Adem, a.s. – prvi čovjek na Zemlji • Hud, a.s., i njegov narod • Salih, a.s., i njegov narod PONOVO S MUHAMMEDOM, A.S. • Salavatom se sjećamo Muhammeda, a.s. • Muhammed, a.s., bio je marljivo i pouzdano dijete • Prva objava – uči, čitaj	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada i isticanjem središnje refleksije na: - interpretiranje određenih događaja iz života Božijih poslanika Adema, a.s., Huda, a.s., Saliha, a.s., i Muhammeda, a.s.; - univerzalne pouke iz kazivanja o navedenim poslanicima; - osvještavanje značaja Prve objave; - odgojno djelovanje po uzoru na Adema, a.s., Huda, a.s., Saliha, a.s., i Muhammeda, a.s.; - senzibiliziranje za učenje salavata iz ljubavi prema Muhammedu, a.s. Za realizaciju nastavnih sadržaja vezanih za vjerovanje u Božije poslanike neophodno je kazivanja o poslanicima prilagoditi uzrastu učenika.	

--

Oblast: B/Islam - praktikovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.3.1. Navodi i objašnjava islamske šarte.	• Navodi, opisuje i prihvata islamske šarte. • Identificira ih kao temeljne dužnosti muslimana. • Navodi i opisuje pripreme za namaz. • Razlikuje namaska vremena. • Opisuje namaz kao susret s Allahom, dž.š. • Prepoznaje važnost dijeljenja zekata. • Identificira značaj Ka'be i ljepote ramazana i bajrama. • Pravilno i melodično interpretira ilahiju. • Prepoznaje značaj islamskih šarta.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.4 PNP-4.4.2 DHP-1.2.4
Ključni sadržaji	
PUT DO ALLAHOVE MILOSTI • Namaz – susret s Gospodarom • Priprema za namaz • Oblačenje lijepe odjeće za namaz • U svakom dijelu dana se obraćam Allahu, dž.š. • Tvoje je i ono što daješ u ime Allaha, dž.š. • Kaba – tačka orijentacije u namazu • U ramazanu je Allah, dž.š., posebno milostiv • Nek' mirišu avlije • Kraj Kabe sam stajao	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje refleksije na: - interpretiranje islamskih šarta kao temeljnih dužnosti muslimana; - upoznavanje s namazom i pripremnim radnjama za namaz; - analiziranje namaskih vremena; - identificiranje ljepota ramazana; - povezanost davanja zekata i uvećanja imovine; - promišljanje o porukama ilahija: „Nek mirišu avlije“ i „Kraj Ka'be sam stajao“; - vrijednosti duhovnog odmaranja uz ilahije; - obavezu praktikovanja islamskih šarta.	
B.3.2. Definira pojmove: namaz, ramazan, sehur, iftar, zekat, hadždž, ashab, Kaba.	• Pokazatelji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični pokazateljima navedenim za odgojno-obrazovni ishod B.3.1.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim u razradi za odgojno-obrazovni ishod B.3.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama datim za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda B.3.1.	
B.3.3. Prepoznaje povezanost davanja zekata, uvećanja imovine, radosti i zadovoljstva proširujući	• Povezuje davanje zekata i uvećanje imovine. • Procjenjuje kakao zekat donosi radost i

znanja o zekatu.	zadovoljstvo ljudima koji daju i primaju zekat. • Prepoznaje odgovorno ponašanje prema imovini.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.4 DHP-2.2.1
Ključni sadržaji	
• Tvoje je i ono što daješ u ime Allaha, dž.š.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka koje se odnose na zekat datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda B.3.1. potrebno se reflektirati i na: - interpretiranje zekata kao dužnosti koja donosi radost i zadovoljstvo; - analiziranje odgovornog ponašanja prema imovini u skladu s učenjem islama; - razvijanje svijesti o dijeljenju u ime Allaha, dž.š., i koristi koje takvo dijeljenje donosi.	
B.3.4. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje salavat u namazu, dovu prije iftara, sure El-Felek i En-Nas u prigodnim situacijama.	• Interpretira salavat u namazu, dovu prije iftara, sure El-Felek i En-Nas. • Povezuje ih s prilikama u kojima se primjenjuju. • Opisuje njihov značaj. • Primjenjuje salavat u namazu, dovu prije iftara, sure El-Felek i En-Nas. • Analizira vlastiti odnos prema Kur'anu.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.4 DHP-5.1.3 JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
UČIM KUR'AN I DOVE • Kur'an u mojoj porodici • Sura En-Nas • Sura El-Felek • Tebi se obraćam i Tebe molim dragi moj Allahu • Allah je čuo i uslišao moju molbu • Dova za uspješan početak	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi, na učenicima prihvatljiv način, središnju refleksiju na: - razvijanje želje za memorisanjem s prijevodom salavata u namazu, dove prije iftara, sure El-Felek i En-Nas i djelovanja u skladu s njihovim porukama; - osvještavanje značaja traženja zaštite od Allaha, dž.š., na primjeru Muhammeda, a.s.; - poticanje iskazivanja poštivanja prema Muhammedu, a.s., učenjem salavata; - osvještavanje značajne uloge dove u životu vjernika; - analiziranje odnosa prema Kur'anu.	
B.3.5. Memoriše Prvu Objavu i izdvaja njene poruke.	• Citira Prvu objavu. • Navodi pouke Prve objave i analizira ih. • Analizira vlastiti odnos prema Prvoj objavi.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-3.2.2
Ključni sadržaji	
• Prva objava – uči, čitaj	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored date preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.3.3. koja se odnosi na osvještavanje značaja Prve objave važno je da nastavnik stavi refleksiju i na: - razvijanje želje za memorisanjem Prve Objave; - analiziranje pouka Prve objave; - prihvatanje pouka Prve objave.	

Oblast: C/Ihsan i ahlak	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.3.1. Navodi i primjenjuje pravila islamskog pozdrava i identificira ljepote selama.	• Navodi pravila islamskog pozdravljanja. • Identificira ljepote selama. • Analizira poruke selama. • Primjenjuje pravila islamskog pozdravljanja. • Inicira razvijanje međusobne ljubavi nazivanjem selama. • Analizira vlastiti odnos prema selamu.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.1 DHP-1.3.2
Ključni sadržaji	
• Ljepota selama	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored navedenih preporuka u odgojno-obrazovnom ishodu A.3.2., a koje se odnose na selam, preporučuje se isticanje refleksije na: - pravila islamskog pozdravljanja; - identificiranje ljepota selama; - iniciranje primjene selama kao pozdrava muslimana; - osvještavanje vrijednosti i značaja selama.	
C.3.2. Pokazuje osjećaj za lijepim ponašanjem (u kući, školi, društvu, na ulici).	• Usvaja i analizira pojam lijepog ponašanja u kući, školi, društvu, na ulici. • Definira halal i haram hranu. • Prepoznaje milost Božiju posmatrajući život oko sebe i razvija svijest o očuvanju prirode. • Vlastito ponašanje stavlja u odnos s učenjem islama. • Pokazuje osjećaj za čistoću i urednost. • Definira dobro djelo, spremnost za saradnju i prijateljstvo. • Izgrađuje lijep i iskren odnos prema drugim iskazujući im zahvalnost. • Bira prijatelje u skladu s islamskim učenjem.
Poveznice sa ZJNPP	POO-1.3.1 DHP-1.1.2 DHP-1.2.1
Ključni sadržaji	
ISLAMSKI SE PONAŠAM • Allah voli ljepotu, čistoću i urednost • Zdrava i čista hrana • Lijepo ponašanje u kući • Poštujemo i uvažavamo drugoga • Briga o prirodi • Islam mi je vjera • Pravo prijateljstvo	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada i poticanje lijepog ponašanja u kući, školi, društvu, na ulici i sl. Preporučuje se dodatna refleksija na: - islamsko ponašanje; - osvještavanje značaja čistoće i urednosti; - razvijanje svijesti o zdravoj ishrani; - razvijanje poštivanja i uvažavanja drugog; - osvještavanje uloge pojedinca u zaštiti prirode; - razumijevanje pravog prijateljstva;	

- analiziranje prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja.	
C.3.3. Primjenjuje lijepo ponašanje u kući, odnosu prema drugima i prirodi.	Pokazatelji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični pokazateljima navedenim u razradi za odgojno-obrazovni ishod C.3.2.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.2 DHP-1.2.1 DHP-4.1.1
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.3.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama datim za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda C.3.2.	
C.3.4. Prepoznaje značaj čistoće, urednosti i zdrave ishrane te odabire zdrav stil života.	Pokazatelji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični pokazateljima navedenim u razradi za odgojno-obrazovni ishod C.3.1 i C.3.2.
Poveznice sa ZJNPP	POO-1.2.4 TZP-2.2.1 TZP-2.3.1
Ključni sadržaji	
- Allah voli ljepotu, čistoću i urednost - Zdrava i čista hrana	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama datim za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda C.3.1. i C.3.2.	
C.3.5. Opisuje Poslanikov, a.s., odnos prema djeci i prijateljima.	- Navodi i opisuje osobine hazreti Ebu-Bekra, hazreti Alije i hazreti Fatime. - Opisuje Poslanikov, a.s., odnos prema djeci i prijateljima, kao i odnos djece i prijatelja prema njemu. - Identificira odanost, hrabrost i iskrenost na primjerima Poslanikovih, a.s., prijatelja. - Opisuje određene događaje iz života hazreti Ebu- Bekra, hazreti Alije i hazreti Fatime. - Izdvaža pouke iz kazivanja o njima i prihvata ih. - Bira prijatelje u skladu s islamskim učenjem. - Analizira vlastiti odnos prema prijateljima/ashabima, djeci i Poslaniku, a.s.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.4 TZP-2.3.1 HIS-1.0.2
Ključni sadržaji	
- Muhammedova, a.s., ljubav prema djeci - Poslanikovi, a.s., odani prijatelji - Ebu Bekr – iskreni vjernik i drug - Kako je jedna djevojčica voljela svoga oca - Alija – hrabri drug - Pravo prijateljstvo	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi, na učenicima prihvatljiv način, središnju refleksiju na:	
- identifikiranje Muhammedove, a.s., ljubav prema djeci; - proučavanje Poslanikovih, a.s., odanih prijatelja; - osvještavanje značaja iskrenog prijateljstva;	

- razvijanje ljubavi prema roditeljima; - analiziranje pravog prijateljstva; - odgojno djelovanje po uzoru na Poslanika, a.s., njegovu kćerku i prijatelje.	
C.3.6. Prepoznaje svoja prava i dužnosti, te prava i dužnosti osoba u okruženju.	• Identificira svoja prava i obaveze. • Navodi prava i obaveze drugih. • Analizira vrijednosti zajedničkog života. • Prihvata poštivanje i uvažavanje prema drugima. • Analizira vlastiti odnos prema drugima.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-4.1.1 DHP-4.2.1
Ključni sadržaji	
• Poštujemo i uvažavamo drugoga	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi, na učenicima prihvatljiv način, središnju refleksiju na: - upoznavanje s vlastitim pravima i dužnostima, - razumijevanje prava i dužnosti drugih; - razumijevanje i prihvatanje razlika među ljudima; - identificiranje interesa koji se mogu ostvariti međusobnim poštivanjem i uvažavanjem; - osvještavanje potrebe za ostvarenjem vlastitih prava i uvažavanje prava drugih; - pomaganje i usmjeravanje u pronalaženju dobra u drugome, radi optimističkog orijentiranja pri procjeni drugih; - analiziranje međuljudskih odnosa u okruženju.	
C.3.7. Prepoznaje dobra djela koja je sam učinio i opisuje važnost činjenja dobrih djela u ime Boga.	• U skladu s razradom svih odgojno-obrazovnih ishoda za treći razred.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-4.4.2
Ključni sadržaji	
Svi preporučeni sadržaji islamske vjeronauke za treći razred.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U skladu s preporukama svih odgojno-obrazovnih ishoda za treći razred.	

Oblast: D/Kulturno - civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.3.1. Objašnjava ulogu pojedinca u očuvanju prirodne i kulturne baštine u zavičaju, domovini i svijetu.	• Navodi različita bogatstva Bosne i Hercegovine. • Identificira Bosnu i Hercegovinu kao svoju domovinu. • Opisuje prirodnu i kulturnu baštinu u zavičaju i domovini. • Objašnjava ulogu pojedinca u očuvanju prirodne i kulturne baštine u zavičaju, domovini i svijetu. • Analizira vlastiti odnos prema prirodnoj i

	kulturnoj baštini.
Poveznice sa ZJNPP	POO-5.2.3 GRO-1.1.3 DHP-1.2.5
Ključni sadržaji	
PUTOVANJE KROZ BOSNU I HERCEGOVINU • Moja domovina Bosna i Hercegovina • Bosna i Hercegovina – zemlja bogatstva različitosti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi, na učenicima prihvatljiv način, središnju refleksiju na: - značaj i ulogu domovine; - razvijanje svijesti o očuvanju prirodne i kulturne baštine u zavičaju, domovini i svijetu; - promišljanje o značaju tradicije, kulture i suživota; - osvještavanje bogatstva različitosti u Bosni i Hercegovini; - identificiranje s vlastitom kulturom, tradicijom i domovinom.	

4. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.4.1. Razlikuje primjere savršenog Allahovog stvaranja.	• Opisuje i razlikuje primjere savršenog Allahovog stvaranja. • Spoznaje Stvoritelja posmatrajući Njegova stvorenja. • Prepoznaje milost Božiju u prirodi oko sebe. • Identificira vrijednosti upornosti i rada u sebi i svijetu pčela i mrava. • Spoznaje Stvoritelja kroz Njegova lijepa imena.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.3.2 PNP-1.3.1 JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
SAVRŠENSTVO ALLAHOVOG, DŽ.Š., STVARANJA • Okruženi smo vidljivim i nevidljivim svijetom • Pčele i mravi – Allahovi primjeri ljudima • Allah je Milostivi i Samilosni Vladar	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Koncepcijska zamisao je da program 4. razreda predstavlja jednu cjelinu kojoj je osnovna namjera započeti, uzrastu primjeren, problemski pristup u predstavljanju sadržaja odgoja i obrazovanja u vjeri. Time se želi postići iskreniji, "djelotvorniji" u pogledu odgojnog značenja za dijete – stvarniji govor vjere, ali i pomoći djetetu da spremnije uđe u period puberteta. Uobičajeno je da period u 4. razredu osnovne škole u literaturi biva nazvan "mirnim periodom" u kome se iz razvojnog primjerenog, zadobijenog identitetskog samopoimanja (u ravni osobnog, ali i vjerskog kao njegovog integralnog aspekta) ulazi u period burnih pubertetskih zbivanja. Prilog ovakvoj programskoj namjeri su i tematske cjeline koje propitujuće govore o porodici, uvode u prostor raznolikosti svijeta i istražuje efikasne metode učenja. Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.4.1. preporučuje se, na učeniku prihvatljiv način, isticanje središnje refleksije na: - razvijanje želje za upoznavanjem i spoznajom Stvoritelja kroz Njegovo savršenstvo stvaranja; - razumijevanje milosti Božije posmatranjem svijeta oko sebe; - promišljanje o egzistiranju nevidljivog pored jasno vidljivog svijeta i života u našem okruženju; - razmišljanje o melekima kao duhovnim bićima koja egzistiraju i bespogovorno izvršavaju Božija naređenja i, po Allahovoj volji, izvršavajući svoje dužnosti učestvuju u oblikovanju ambijenta za normalan život i ostvarenje čovjeka kao Božijeg namjesnika na Zemlji; - vrijednosti i značaj Allahovih savršenih imena Milostivi, Samilosni i Vladar; - povezivanje sure El-Fatiha s osobinom milosti koja treba krasiti svakog čovjeka, kao i traženjem upute samo od Allaha, dž.š., i oslanjanjem samo na Njega; - usmjeravanje na mudrost Allahovog stvaranja: vjetar, svjetlost, voda, zrak, biljni i životinjski svijet, primjere pčele i mrava (uz isticanje razloga njihovog spominjanja u Kur'anu); - afirmiranje aktivnosti nasuprot ljudskoj pasivnosti; - odgovornosti za postupke; - osvještavanje potrebe za spominjanjem i veličanjem Allaha, dž.š.	
A.4.2. Opisuje živote poslanika Idrisa, a.s., i Nuha, a.s., te izdvaja pouke iz kazivanja o njima.	• Opisuje određene događaje iz života poslanika Idrisa, a.s., i Nuha, a.s.. • Objašnjava u čemu se kriju prave vrijednosti na primjeru Idrisa, a.s., (prvi je pisao perom i podučavao ljude kako se izučavaju nauke, prvi je počeo šiti odjeću). • Izdvaja pouke iz života Idrisa, a.s., i Nuha, a.s., (njegovu upornost u pozivanju u vjeru u jednog Boga) i analizira ih. • Prosuđuje po čemu navedeni poslanici mogu biti uzori.

	• Prepoznaje vlastiti odnos prema navedenim osobinama i potrebama.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-1.0.2
Ključni sadržaji	
VJERUJEMO U POSLANIKE PRIJE MUHAMMEDA, A.S. • Idris, a.s., prvi perom piše • Nuh, a.s., gradi lađu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - vrijednost i značaj izučavanja nauke i upornost da se ostvari željeni cilj; - promišljanje o razvijanju plemenitih osobina: upornosti, dobrodušnosti, odanosti Allahu, dž.š.; - važnost izvršavanja preuzetih obaveza i načine izvršavanja tih obaveza; - univerzalnu pouku svih poslanika – vjeru u jednog Boga. - senzibiliziranje za razumijevanje misije Božijih poslanika kao milosti Božije ljudima; Za realizaciju nastavnih sadržaja vezanih za vjerovanje u Božije poslanike neophodno je kazivanja o poslanicima prilagoditi uzrastu učenika.	
A.4.3. Analizira i interpretira kazivanje o Muhammedu, a.s., tokom njegovog odrastanja, ženidbe i tajnog pozivanja u islam.	• Objašnjava određene događaje iz života Muhammeda, a.s. (period odrastanja, ženidbe i tajnog pozivanja u vjeru). • Izdvaja pouke iz navedenih kazivanja i prihvata ih. • Uočava i opisuje početak širenja islama. • Izdvaja pouke iz kazivanja o tajnom pozivanju u vjeru. • Analizira teškoće kroz koje su prolazili Muhammed, a.s., i prvi muslimani. • Prosuduje vlastitu ljubav i empatiju prema Muhammedu, a.s. • Prosuduje po čemu Muhammed, a.s., može biti uzor.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-1.0.2
Ključni sadržaji	
IZ ŽIVOTA POSLJEDNJEG BOŽIJEG POSLANIKA • Uzorno odrastanje Muhammeda, a.s. • Poslanik, a.s., se ženi Hatidžom • Tajno pozivanje vjeri • Tesnimsko vrelo – ilahija	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda uz primjenu različitih oblika rada primjerenih uzrastu učenika uz stavljanje središnje refleksije na: - upoznavanje s životom Muhammeda, a.s., kroz kazivanje o periodu njegovog djetinjstva i tajnog pozivanja u vjeru; - univerzalnu pouku Kur'ana i vjeru u jednog Boga; - odgojno djelovanje po uzoru na Muhammeda, a.s.; - senzibiliziranje za razumijevanje Božije objave kao milosti Božije ljudima; - potrebu za duhovnim odmorom uz slušanje ilahije sa svim vrijednostima i koristima; Za realizaciju nastavnih sadržaja vezanih za vjerovanje u Božije poslanike neophodno je kazivanja o navedenim događajima prilagoditi uzrastu učenika.	

Oblast: B/Islam - praktikanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.4.1. Organizira vrijeme na principima islamskih vrijednosti.	• Razvija sposobnost planiranja vremena prema islamskim principima. • Obrazlaže važnost planiranja vremena. • Objašnjava islamske vrijednosti. • Vrednuje islamske vrijednosti kroz njihov utjecaj na emocionalni, intelektualni, porodični i društveni život vjernika. • Analizira vlastiti odnos prema islamskim vrijednostima.
Poveznice sa ZJNPP	POO-1.3.1 DHP-1.1.2 GRO-3.3.4
Ključni sadržaji	
• Iskustva moga vjerovanja • Islamske vrijednosti • Moj plan rada	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Zadatak nastavnika je da organizira iskustva učenja i poučavanja o vrijednostima islama na odabranim primjerima na način da nakon susreta s odabranim temama učenici u analizi i oblikovanju svojih stajališta primjenjuju navedeno u razradi odgojno-obrazovnog ishoda. Preporučuje se aktivno uključivanje učenika kroz: - upoznavanje s islamskim vrijednostima (lijepo ponašanje, poštivanja drugih, pravilna ishrana, razlikovanje halala i harama); - razvijanje kvalitetnih dimenzija ličnosti; - odgovornost u organizaciji vremena na principima islamskih vrijednosti.	
B.4.2. Analizira pouke sura El-Leheb i En-Nasr.	• Usvaja i objašnjava pouke iz sura El-Leheb i En-Nasr. • Opisuje i prepoznaje date pojmove (iz teksta navedenih sura) u okviru izvršavanja islamskih dužnosti u svakodnevnom životu. • Prosuduje o negativnim utjecajima spletkarenja prema drugima na ponašanje čovjeka. • Senzibilira i prepoznaje značaj Allahove, dž.š., pomoći.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
UČIM IZ ALLAHOVE, DŽ.Š., OBJAVE • Bio jedan Ebu Leheb • Uzvišeni Allah pomaže i voli one koji u Njega vjeruju	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi, na učenicima prihvatljiv način, središnju refleksiju na: - kontekst objave navedenih sura; - približavanje značenja navedenih sura; - izdvajanje pouka iz sura El-Leheb i En-Nasr; - prepoznavanje negativnih osobina i razvijanje dobrih; - prepoznavanje prilika u kojima su osjetili Božiju pomoć; - razvijanje želje za pomaganjem i činjenjem dobra općenito.	
B.4.3. Opisuje sastavne dijelove namaza i radnje koje kvare namaz.	• Navodi i opisuje sastavne dijelove namaza. • Navodi i opisuje radnje koje kvare namaz.

	Prihvata održavanje veze s Allahom, dž.š., putem pravilnog obavljanja namaza.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.1.2 TZP-2.3.2
Ključni sadržaji	
ŽELIM DA NAUČIM KLANJATI - Sastavni dijelovi namaza - Ilahija: “Kome sedždu činiš, brate” - Učimo Ettehijjatu - Allahu moj, oprosti meni i roditeljima mojim – učimo dove s prijevodom - Ne želim da pokvarim namaz	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda se preporučuje uz isticanje središnje refleksije na: - smisao i značaj sastavnih dijelova namaza; - razumijevanje svake radnje pojedinačno; - radnje koje kvare namaz; - analizu položaja tijela u namazu i upoređivanje s položajima drugih Božijih stvorenja koja se zahvaljuju Gospodaru; - podsticanje na svakodnevno učenje dove za roditelje.	
B.4.4. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje sure El-Leheb i En-Nasr, Et-Tehijjatu i dovu Rabbena atina.	- Interpretira sure El- Leheb i En-Nasr, Et-Tehijjatu i dovu Rabbena atina s prijevodom. - Navodi kada se primjenjuju. - Analizira vlastiti odnos prema naučenim surama i dovama.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
- Sure El-Leheb i En-Nasr - Ettehijjatu - Dova Rabbena atina	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada i poticanjem na memorisanje s prijevodom sure El-Leheb i En-Nasr, Ettehijjatu, dove Rabbena atina i djelovanja u skladu s njihovim porukama.	
B.4.5. Objašnjava način klanjanja sabah namaza.	- Opisuje sabah namaz. - Uočava vrijednost i značaj sabah namaz. - Navodi koristi od obavljanja sabah namaza. - Analizira vlastiti odnos prema sabah namazu.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.1.2 TZP-2.2.1 TZP-2.3.2
Ključni sadržaji	
Sabah namaz	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada i stavljanja središnje refleksije na sabah namaz (vrijeme obavljanja, sastav, način obavljanja), vrijednost i značaj sabah namaza i poticanje na održavanje veze s Allahom, dž.š., putem pravilnog i redovnog obavljanja sabah namaza.	
B.4.6. Navodi i opisuje dijelove posta (sehur, imsak i iftar).	- Navodi i opisuje dijelove posta. - Opisuje vrijednost ustajanja na sehur i učenja dove pred početak posta (imsak) i iftara, te izdvaja zajedničko u njima. - Opisuje ramazanske obaveze članova svoje porodice. - Analizira vlastiti odnos prema postu.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.2.2 TZP-2.3.2 JZK-1.3.3

Ključni sadržaji	
PUT DO ALLAHOVE MILOSTI • Ustat ću na sehur	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - promišljanje o odnosu Muhammeda, a.s., prema postu; - razvijanje odnosa prema postu u skladu s islamskim učenjem; - razumijevanje dijelova posta; - osvještavanje značaja ustajanja na sehur i primjenu prakse Muhammeda, a.s.	
B.4.7. Identificira zekat i hadždž kao islamske dužnosti.	• Opisuje zekat i hadž kao islamske dužnosti. • Objašnjava pojmove zekat i hadždž. • Razlikuje dobrovoljno davanje dijela imetka od obaveznog. • Prepoznaje ko je dužan dati zekat i obaviti hadždž. • Upoređuje zekat i hadž. • Analizira vlastiti odnos prema islamskim dužnostima.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
• Obaveza je davati zekat • Hadždž – budimo Allahovi gosti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi, na učenicima prihvatljiv način, središnju refleksiju na: - interpretiranje osnovnih informacija o datim pojmovima; - upoznavanje s načinom izvršavanja zekata i hadždža (ko je i kada dužan davati zekat i obaviti hadždž); - upoznavanje s organiziranim prikupljanjem zekata i odlaskom na hadždž; - razvijanje suosjećanja s potrebnim i nemoćnim kao i želje za posjetom Ka'bi. Za realizaciju nastavnih sadržaja vezanih za davanje zekata i obavljanje hadždža neophodno je sadržaj prilagoditi uzrastu učenika.	

Oblast: C/Ihsan i ahlak	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.4.1. Navodi primjere važnih osoba iz života Muhammeda, a.s., (Hatidža, r.a., hazreti Omer i Osman, Poslanikova, a.s., djeca i unuci), koji su utjecali na muslimansko društvo.	• Navodi i opisuje osobine hazreti Omera i Osmana, hazreti Hatidže i Poslanikove, a.s., djece i unuka. • Objašnjava određene događaje vezane za živote hazreti Omera i Osmana, hazreti Hatidže i Poslanikove, a.s., djece i unuka. • Izdvaja pouke iz kazivanja o njima i prihvata ih. • Prosuđuje utjecaj navedenih ličnosti na vlastiti život.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-1.0.2
Ključni sadržaji	
• Hrabri i odvažni hazreti Omer i dobročinitelj hazreti Osman	

• Poslanikova, a.s., djeca i unuci • Poslanikov, a.s., život s Hatidžom	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se: - osvještavanje značaja ljudi koji doprinose upotpunjavanju plemenitih osobina i nužnost postojanja uzora u moralnosti; - navođenje različitih primjera moralnog postupanja iz života hazreti Omera i Osmana, Poslanikove, a.s., porodice bitnim za uzrast učenika (odvažnost, hrabrost, dobročinstvo, milost); - podsticanje na samoanalizu vlastite moralnosti radi njenog unapređenja; - odgojno djelovanje po uzoru na navedene ličnosti. Za realizaciju nastavnih sadržaja vezanih za vjerovanje u Božije poslanike neophodno je sva kazivanja prilagoditi uzrastu učenika.	
C.4.2. Navodi i opisuje aktivan život u zajednici i primjenjuje ga.	• Navodi vrijednosti zajedničkog života. • Opisuje aktivan život u zajednici i odnos prema drugima. • Primjenjuje ovakav način života. • Opravdava poštivanje i dobre odnose s drugima. • Prosuđuje vrijednost lijepih postupaka. • Objašnjava značaj saradnje i pomaganja u zajednici. • Prepoznaje načine pravilnog čuvanja zdravlja.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.1 POO-2.2.2 DHP-4.1.1
Ključni sadržaji	
BITI AKTIVAN ČLAN ZAJEDNICE • Saradnja i pomaganje u porodici • Zdravljem protiv bolesti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - osvještavanje značaja aktivnog učešća u zajednici; - afirmiranje na aktivnost u porodici (pospremanje, higijena, pomaganje i sl.); - razumijevanje i prihvatanje saradnje i pomaganja; - identifikiranje interesa koji se mogu ostvariti u zajednici; - usmjeravanje na čistoću, samokontrolu i samodisciplinu radi pravilnog očuvanja zdravlja; - upoznavanje s drugim zajednicama radi suživota s drugim i drugačijim.	
C.4.3. Izgrađuje pozitivan odnos prema ljudima bez obzira na jezik, rasu, boju kože.	• Prepoznaje i opisuje raznolikost svijeta. • Identificira raznolikost jezika kojima ljudi komuniciraju. • Objašnjava Božiju milost u različitostima. • Opisuje vrijednosti ljudskog života. • Analizira vlastiti odnos prema drugima.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.3 DHP-1.1.3 DHP-1.1.2
Ključni sadržaji	
RAZNOLIKOSTI SVIJETA • Bogatstvo i raznolikost jezika • Različitosti među ljudima kao znak Božije milosti • Vrijednost ljudskog života	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke, primjenom različitih oblika rada i na učenicima prihvatljiv način stavljanja središnje refleksije na: - prepoznavanje Mudrosti Božije u stvaranju raznolikosti; - uvažavanje različitosti;	

- povezivanje raznolikosti jezika i načina komuniciranja; - razumijevanje vrijednosti ljudskog života; - prosuđivanje raznolikosti u kontekstu suživota i tolerancije.	
C.4.4. Memoriše s prijevodom i uči dove za lahak san i početak dana.	• Interpretira dove za lahak san i početak dana s prijevodom. • Opisuje adabe vezane za početak dana i odlazak na spavanje. • Analizira vlastiti odnos prema praksi Muhammeda, a.s., vezanoj za početak dana i odlazak na spavanje.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.1.1 TZP-2.2.1
Ključni sadržaji	
• Dova za lijep san i sretan dan • Dova za uspješan početak	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke, primjenom različitih oblika rada i poticanje memoriranja s prijevodom dove za lahak san i početak dana (Rabbi jessir, Rabbi zidni ilmaa) u skladu s njihovim porukama i praksom Muhammeda, a.s.	
C.4.5. Primjenjuje islamski bonton prilikom jela i govora.	• Opisuje pojam islamskog bontona. • Objašnjava islamski bonton prilikom jela i govora. • Navodi moralne izazove u primjeni islamskog bontona i opisuje kako djeluju na ponašanje. • Vlastito ponašanje stavlja u odnos s učenjem islama. • Analizira kulturu govora u svakodnevnom životu. • Analizira vlastiti odnos prema islamskom bontonu.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.1.2 TZP-2.2.2 TZP-2.3.2
Ključni sadržaji	
ISLAMSKI BONTON • Ponašanje prilikom jela • Kultura govora	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke, primjenom različitih oblika i isticanja središnje refleksije na: islamski bonton, ponašanje prilikom jela, kulturu govora, a sve u skladu s propisima i savjetima sadržanim u Kur'anu i Sunnetu.	

Oblast: D/Kulturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.4.1. Navodi obilježja šireg zavičaja, domovine i specifičnosti Evropske unije.	• Identificira Bosnu i Hercegovinu kao svoju domovinu. • Navodi i opisuje obilježja šireg zavičaja, domovine i EU. • Identificira značaj tradicije, kulture i zajedničkog života, te odabire čuvanje tradicije,

	kulture i zajednički život. Analizira vlastiti odnos prema zavičaju, domovinu i EU.
Poveznice sa ZJNPP	POO-5.2.3 DHP- 1.1.1 GRO-3.2.3
Ključni sadržaji	
BOSNA I HERCEGOVINA JE MOJA DOMOVINA - Obilježja mog šireg zavičaja - Tradicija, kultura i suživot u BiH	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada u kojima će nastavnik, na učenicima primjeren način, istaknuti središnju refleksiju na: - značaj domovine Bosne i Hercegovine; - interpretaciju tradicije, kulture i suživota u kontekstu zavičaja, domovine i EU; - prepoznavanje obilježja šireg zavičaja; - osvještavanje značaja tradicije i kulture Bošnjaka; - razvijanje suživota.	
D.4.2. Analizira ulogu pojedinca u očuvanju prirodne i kulturne baštine u zavičaju i domovini.	Pored pokazatelja navedenih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda D.4.1. očekuje se da učenik: - Prepoznaje načine vlastitog doprinosa očuvanju domovine. - Navodi i opisuje bajramske običaje. - Analizira vlastiti odnos prema Bajramu i očuvanju domovine.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.5 DHP-4.1.2 POO-5.2.3
Ključni sadržaji	
- Moj doprinos u čuvanju domovine - Bajramski običaji	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda D.4.1. preporučuje se da nastavnik istakne refleksiju i na: - prepoznavanje načina čuvanja domovine; - analiziranje odnosa prema domovini; - razumijevanje bajramskih običaja; - povezivanje tradicije i domovine s opstankom naroda.	
D.4.3. Objašnjava važnost unutar kultura i između skupina.	Pored pokazatelja navedenih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda D.4.1. očekuje se da učenik stavlja u odnos tradiciju, kulturu, suživot i opstanak naroda u Bosni i Hercegovini.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.3 POO-5.2.3
Ključni sadržaji	
Tradicija, kultura i suživot u BiH	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda D.4.1. preporučuje se da nastavnik istakne refleksiju i na osvještavanje povezanosti tradicije, kulture i suživota u Bosni i Hercegovini.	

5. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.5.1. Objašnjava određene događaje iz života poslanika Ibrahima, a.s., i Ismaila, a.s., Musa, a.s., i Haruna, a.s., te izdvaja pouke iz kazivanja o njima.	- Objašnjava određene događaje iz života Ibrahima, a.s., i Ismaila, a.s., Musa, a.s., i Haruna, a.s. - Izdvaja pouke iz kazivanja o njima i prihvata ih. - Uočava razliku između vjerovanja i nevjerovanja. - Upoređuje misije navedenih Božijih poslanika identificirajući vjeru u Jednog Boga, naređivanje dobra i odvratanje od zla kao zajedničko u njima i razlike u pogledu zakona i uputa.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-1.0.2
Ključni sadržaji	
BOŽIJI POSLANICI - Allahov prijatelj - Poslušnost Bogu i roditeljima - Plemeniti sin plemenitog poslanika - Gradnja Kabe - Od ropstva do moći - Počinje nova era	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgovno-obrazovni ishod se ostvaruje u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika. Može se ostvariti različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - upoznavanje s historijom Izraelićana kroz kazivanje o Tevratu i Zeburu; - univerzalne pouke svetih knjiga i vjeru u jednog Boga; - kazivanja o Indžilu i Isaa, a.s., radi upoznavanja s kršćanstvom i njegovim dodirnim tačkama s islamom; - odgovno djelovanje po uzoru na Ibrahima, a.s., i Ismaila, a.s., Musa, a.s., i Haruna, a.s.; - senzibiliziranje za razumijevanje Božije objave kao milosti Božije ljudima. Za realizaciju nastavnih sadržaja vezanih za vjerovanje u Božije poslanike neophodno je kazivanja o poslanicima prilagoditi uzrastu učenika.	
A.5.2. Objašnjava javno pozivanje u islam do hidžre, navodi teškoće koje su prolazili Muhammed, a.s., i prvi muslimani i izdvaja pouke.	- Uočava i opisuje etape širenja islama do hidžre. - Izdvaja pouke iz događaja koji su prethodili hidžri. - Analizira teškoće kroz koje su prolazili Muhammed, a.s., i prvi muslimani. - Prosuđuje vlastitu ljubav i empatiju prema Muhammedu, a.s.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-1.0.2
Ključni sadržaji	
IZ ŽIVOTA MUHAMMEDA, A.S. - Najveći oslonac i podrška - Poziv je upućen - Ilahija: Dođi najdraži - Kršćani su ohrabрили i podržali muslimane - Istrajnost u ostvarenju cilja	

Bliže se dani radosti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda uz primjenu različitih oblika rada primjerenih uzrastu učenika uz stavljanje središnje refleksije na: - događaje iz života Muhameda, a.s., s ciljem uzimanja pouka i njihovim povezivanjem s životom u vremenu u kojem živimo; - primjer hz. Hatidže i prepoznavanje vlastitog oslonca i podrške, ali i mogućnosti pružanja podrške nekoj dragoj osobi; - „Poziv u vjeru“ radi razvijanja svijesti o tome da svaka ideja ima svoje vrijeme i da često treba biti strpljiv, istrajan i uporan u ostvarivanju svojih ideja, čak i onda kada nam se čini potpuno nemogućom; - značaj ilahije u buđenju najljepših osjećanja prema Poslaniku, a.s., njegovoj misiji i životu; - prihvatanje muslimana u Abesiniji s ciljem povezivanja sa suživotom, tolerancijom i međukulturnim dijalogom; - Godinu tuge i pomoć učenicima u skorašnjim gubicima i razvijanju pogleda na smrt, kao dijelu samog života i njenu neizbježnost, i optimističan pogled na budućnost; - događaj oko Miradža i nagovještaj radosti i ostvarenja poslaničke misije radi razvijanja svijesti da čovjek bitno utječe na svoju sreću i da je ne treba tražiti spolja. Za realizaciju nastavnih sadržaja neophodno je kazivanja o poslanicima prilagoditi uzrastu učenika.	
A.5.3. Navodi velike Božije objave i njihovo zajedničko porijeklo i poruke.	Pored pokazatelja navedenih za odgojno-obrazovni ishod A.5.1. učenik će moći da: - Analizira osnovnu svrhu i sadržaj Objave. - Razumije Božije objave kao milosti ljudima. - Analizira historijski kontekst objave Tevrata, Zebura, Indžila i Kur'ana.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.2
Ključni sadržaji	
OBJAVE SU MILOST LJUDIMA - Od ropstva do moći - Počinje nova era - Milost je upotpunjena - Vjera nas uči da druge poštujemo	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične datim preporukama za odgojno-obrazovni ishod A.5.1.	

Oblast: B/Islam - praktikovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.5.1. Navodi svoje dužnosti i izvršava ih tačno u vremenski predviđenom okviru.	- Navodi šta želi postići u novoj godini uz obrazloženje. - Prihvata stupove islama kao svoje dužnosti koje snažno i sveobuhvatno kultiviraju i oplemenjuju čovjeka. - Analizira islamske dužnosti kroz njihov utjecaj na život vjernika. - Djeluje u skladu s islamskim dužnostima i podržava druge u njihovom izvršavanju.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.3 TZP-2.3.2
Ključni sadržaji	

SJETIMO SE NA POČETKU Allah, dž. š., nam je dao određene dužnosti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U ostvarivanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnik će različitim oblicima rada, o temeljnim islamskim dužnostima na odabranim primjerima, omogućiti da nakon susreta s njima učenici mogu primjenjivati navedeno u razradi odgojno-obrazovnog ishoda. Preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - poticanje savjesnosti i odgovornosti u radu i izvršavanju dužnosti i obaveza prema sebi i drugima; - izradu, realizaciju i evaluaciju plana vlastitih dužnosti; - povezivanje islamskih dužnosti sa životom.	
B.5.2. Opisuje uvjete za namaz.	- Prihvata dužnosti izvršavanja uvjeta za namaz. - Navodi i opisuje uvjete za namaz. - Pravilno i melodično uči ezan.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.1 TZP-2.3.2
Ključni sadržaji	
NAMAZ I PLANIRANJE VREMENA - Uljepšajmo se za namaz - Prvi mujezin - Kako ukasiti namaz	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U ostvarivanju odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - pripremanje za namaz, kao i za sve važne radnje u svakodnevnom životu; - uvjete i sastavne dijelove namaza iz ugla uljepšavanja svog izgleda i ukrašavanja svog govora tijelom i riječima; - podsticanje na održavanje veze s Allahom, dž.š., putem namaza; - naglašavanje važnosti i vrijednosti mujezina na primjeru prvog mujezina; - isticanje zajedništva, jačine, sloge i jedinstva džemata.	
B.5.3. Organizira svoje vrijeme prema namaskim vremenima kako bi bile zadovoljene potrebe organizacije, porodice i vlastite potrebe.	- Stavlja u odnos namaz i planiranje vremena. - Analizira mudrost Božiju u stvaranju noći i dana. - Navodi namaska vremena. - Analizira vlastiti odnos prema namazu.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.1
Ključni sadržaji	
NAMAZ I PLANIRANJE VREMENA Allah, dž.š., je stvorio dan i svjetlo	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarivanja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - planiranje vremena prema dnevnim namazima; - razumijevanje važnosti obavljanja namaza u njegovom vremenu; - prepoznavanje Božijih blagodati i zahvaljivanje na njima.	
B.5.4. Objašnjava način klanjanja akšam namaza.	- Opisuje akšam namaz. - Analizira vlastiti odnos prema akšam namazu.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.1.1 TZP-2.2.1
Ključni sadržaji	
- Allah, dž.š., je stvorio dan i svjetlo - U smiraj dana zahvaljujem Allahu, dž.š.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka navedenih za odgojno-obrazovni ishod B.5.3. preporučuje se i: - osvještavanje važne uloge i značaja akšam namaza; - podsticanje na održavanje veze s Allahom, dž.š., putem pravilnog i redovnog obavljanja akšam namaza.	

B.5.5. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje ezan, ikamet, suru El-Kafirun, tesbih i zikr poslije namaza.	• Interpretira suru El-Kafirun s prijevodom. • Demonstrira ezan, ikamet, tesbih i zikr poslije namaza.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
• Ezan, ikamet, sura El-Kafirun, tesbih i zikr poslije namaza	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno obrazovne ishode A.5.2., A.5.3. i A.5.4.	
B.5.6. Opisuje radosti ramazana i odlučno se prilagođava novim okolnostima koje donosi ramazan.	• Navodi i opisuje pripreme i radosti koje ramazan donosi u živote vjernika. • Izdvaja radosti ramazana koje su radost njegovoj duši. • Objašnjava načine iskazivanja radosti u ramazanu.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.4 PNP-4.1.2
Ključni sadržaji	
U SUSRET RADOSTIMA RAMAZANA • Ramazan – radost moje duše • Ilahijom i kasidom o ramazanu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ishod se ostvaruje u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika. Može se ostvariti različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - pripemanje za ramazan; - razvijanje navike posta u mjesecu ramazanu; - prepoznavanje radnji u ramazanu koje donose radost i zadovoljstvo; - značaj druženja u ramazanu; - ulogu ilahije i kaside u oživljavanju radosti ramazana i čuvanju ramazanskih običaja.	
B.5.7. Opisuje zekat kao obavezu čijim dijeljenjem se uvećava imetak.	• Navodi Kur'amski primjer uvećanja imovine ljudima koji udjeljuju u ime Allaha, dž.š. • Povezuje dijeljenje u ime Allaha, dž.š., i povećavanje blagodati. • Izdvaja koristi od davanja zekata.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-4.3.2
Ključni sadržaji	
• Oni što daju više i imaju	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ishod se ostvaruje u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika. Može se ostvariti različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - analiziranje Kur'anskog teksta; - razvijanje navike dijeljenja u ime Allaha, dž.š.; - prepoznavanje koristi od davanja zekata; - ulogu zekata u jačanju zajednice muslimana.	

Oblast: C/Ihsan i ahlak

Ishod učenja	Razrada ishoda
C.5.1. Izrađuje dnevni plan rada u skladu sa svojim sposobnostima, interesima i uvjerenjima.	- Vrednuje kvalitet planiranja dnevnih, sedmičnih, mjesečnih i godišnjih aktivnosti. - Prepoznaje vrijednosti u vlastitom životu. - Analizira svoje želje i mogućnosti.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-4.4.2
Ključni sadržaji	
Ja to želim, ja to mogu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ishod se ostvaruje u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika. Može se ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na prepoznavanje vrijednosti, želja i mogućnosti kao i pravilno raspoređivanje i planiranje vremena u skladu s preporukama danim za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda B.5.1.	
C.5.2. Prepoznaje, iz ugla islama, prihvatljivo ponašanje i analizira ga.	- Definira ljudskost, suosjećanje, ahlak, dobro djelo, spremnost za saradnju i prijateljstvo. - Izgrađuje lijep i iskren odnos prema drugima iskazujući im zahvalnost. - Bira prijatelje u skladu s islamskim učenjem. - Stavlja u odnos saradnju i sukob.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.2 PNP-4.4.2 GRO-1.1.1
Ključni sadržaji	
SOCIJALNE VJEŠTINE - Žao mi je, pogriješio sam - Treba reći hvala - Pismo mom prijatelju - Otkrij ko si i budi to što jesi - Suosjećam s drugima - Spreman sam da sarađujem	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ishod se ostvaruje u skladu s potrebama, interesima, mogućnostima učenika i aktuelnim dešavanjima uz primjenu različitih oblika rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - prepoznavanje i biranje ispravnog ponašanja; - analizu prihvatljivog ponašanja u sukobu, grijehu, prijateljstvu, saradnji i sl.; - razvijanje temeljnih životnih vještina, koje će podržati mladog čovjeka u umijeću građenja odnosa, podnošenju i rješavanju interpersonalnih konflikata i izlaženju na kraj na konstruktivan način sa svojim osjećanjima.	
C.5.3. Predstavlja svoje stavove, teži ka rješavanju problema i izražava spremnost za saradnju.	Pokazatelji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični pokazateljima navedenim u odgojno-obrazovnom ishodu C.5.2.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.2 TZP-2.3.3
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim u odgojno-obrazovnom ishodu C.5.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.5.2.	
C.5.4. Analizira pouke sure El-Kafirun u multikulturalnom ambijentu.	- Izdvađa i prihvata poruke sure El-Kafirun. - Analizira odnos prema drugim vjеровanjima iz

	ugla učenja sure El-Kafirun. • Vrednuje kvalitet vlastitog poimanja vjerovanja.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.2.2 GRO-1.2.4
Ključni sadržaji	
• Sura El-Kafirun	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ishod se ostvaruje u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika. Može se ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na značaj vjerovanja, razliku između vjernika i nevjernika, praktične životne vrijednosti i poruke sure El-Kafirun u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke.	
C.5.5. Pokazuje svakodnevnu predanost etičkoj praksi islama.	• Pokazatelji navedeni u razradi svih odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke za peti razred.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.1 TZP-2.3.2
Ključni sadržaji	
Svi preporučeni sadržaji islamske vjeronauke za peti razred.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za osavarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za sve odgojno-obrazovni ishod islamske vjeronauke za peti razred.	
C.5.6. Revidira svoje prosuđivanje na osnovu novih saznanja i usklađuje ponašanje u duhu islama.	• Pokazatelji navedeni u razradi svih odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke za peti razred.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.2
Ključni sadržaji	
Svi preporučeni sadržaji islamske vjeronauke za peti razred.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za sve odgojno-obrazovne ishode islamske vjeronauke za peti razred.	

Oblast: D/Kulturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.5.1. Analizira svoju ulogu u očuvanju prirodne i kulturne baštine u zavičaju i domovini.	• Prepoznaje i prihvata različitosti u vlastitom okruženju. • Definira kulturnu baštinu i objašnjava odnos zavičaja, vjere i domovine. • Navodi i opisuje blagdane drugih vjerovanja i uvjerenja. • Analizira kulturu življenja s pripadnicima drugih religija. • Bira tolerantan stav prema različitostima u vlastitom okruženju.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.5 GRO-1.1.3
Ključni sadržaji	

RAZLIČITOSTI U MOM KOMŠILUKU

- Domovina se ljubavlju gradi
- Katolički i pravoslavni blagdani
- Jevrejski blagdani
- Blagdani pripadnika ostalih uvjerenja

Preporuke za ostvarenje ishoda

Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na odnos identiteta, islama i domovine u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke.

Preporučuje se:

- nastavak izgradnje identiteta kroz iskazivanje pripadnosti domovini;
- izdvajanje elementa prirodne i kulturne baštine Bosne i Hercegovine;
- posvećivanje pažnje blagdanima drugih vjerovanja i uvjerenja;
- razvijanje poštovanja prema drugima i religijskim zajednicama u bliskom okruženju.

D.5.2. Razvija individualne i kulturne različitosti, te ljude vrednuje na osnovu onoga što jesu, a ne kako izgledaju ili u što vjeruju.

- Pokazatelji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični pokazateljima navedenim u razradi za odgojno-obrazovni ishod D.5.1.

Poveznice sa ZJNPP

DHP-1.2.5 GRO-1.1.3

Ključni sadržaji

Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim u odgojno-obrazovnom ishodu D.5.1.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod D.5.1.

6. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.6.1. Opisuje događaje koji su prethodili hidžri, hidžru i organizaciju života u Medini nakon hidžre, te analizira pouke hidžre.	- Objašnjava pojmove: hidžra, muhadžiri, ensarije, Medinska povelja. - Opisuje događaje koji su prethodili hidžri. - Objašnjava hidžru i organizaciju života u Medini nakon hidžre. - Izdvaža pouke iz navedenih događaja i analizira ih. - Prosuduje ulogu zajedništva u gradnji zajednice muslimana.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.1 HIS-1.0.2
Ključni sadržaji	
IZ ŽIVOTA BOŽIJEG MILJENIKA - Hidžra - put ka uspjehu - Međusobno pomaganje - Šta možemo zajedno - Poslanikova džamija nekad i sad	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Učenici šestog razreda sve više pokazuju individualne razlike i smisao za objektivnost i realnost. Teško se uživljavaju u položaj drugih i u stanju su analizirati, ali samo činjenice. Dakle, u ovoj dobi susreću vjeronaučne sadržaje upoznavajući najprije činjenice i događaje, istražuju i otkrivaju novo te tragaju za idealima, ostvarenim posebno u junacima kao ljudima velikih poduhvata i velikih djela. „Pedagogija heroja“ ili „živih uzora“ posebno je prikladna za ovaj uzrast. Najbolje shvataju i razumijevaju činjenice, događaje i poruke preko djelovanja i konkretnoga iskustva. Odatle proizlazi potreba aktivnih metoda, multimedijalnih i multimetodičkih pristupa u radu. Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.6.1. preporučuje se stavljanje središnje refleksije na događaje koji su prethodili hidžri, hidžru, organizaciju života u Medini nakon hidžre, gradnju Poslanikove, a.s., džamije i pouke iz svih navedenih događaja (pomaganje, zajedništvo, ostavljanje lošeg radi dobrog).	
A.6.2. Objašnjava značaj vjere u životu čovjeka.	- Prihvata vjeru kao duhovnu potrebu svakog čovjeka. - Pokazuje vjersku toleranciju. - Identificira u čemu sve vjera pomaže čovjeku. - Prikazuje kontinuitet vjerovanja na Zemlji na primjerima Božijih poslanika i njihovih poslaničkih misija.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.1.3 DHP-1.2.1
Ključni sadržaji	
VJERA U ŽIVOTU ČOVJEKA - Vjera nas oplemenjuje - Kontinuitet vjerovanja	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - osvještavanje pojma vjere i vjerovanja kao duhovne potrebe svakog čovjeka; - upoznavanje s raširenošću vjere i razvijanje vjerske tolerancije; - promišljanje, primjereno uzrastu, o odgovorima na pitanja o životu, smrti, smislu i svrsi postojanja i življenja; - vrijednosti i značaj vjere u životu čovjeka kao i njenoj prirodnoj urođenosti u čovjeku; - razvijanje svijest o zajedničkoj misiji poslanika još od prvog čovjeka i poslanika Adema, a.s., i religijama	

koje su se razvijale pod djelovanjem njihovih misija.	
A.6.3. Navodi i opisuje velike Božije objave i osobine Božijih poslanika.	• Navodi velike Božije objave i poslanike kojima su dostavljene. • Opisuje „sudbinu“ velikih Božijih objava i izdvaja zajedničko u njima. • Analizira osobine Božijih poslanika. • Dovodi u vezu svoje osobine s osobinama poslanika.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.1
Ključni sadržaji	
• Kontinuitet vjerovanja • Božiji poslanici	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - osvještavanje zajedničke misije poslanika i poruke velikih Božijih objava; - promišljanje o osobinama poslanika radi promišljanja o vlastitim osobinama; - razvijanje odnosa prema objavama i poslanicima u skladu s islamskim učenjem.	
A.6.4. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i analizira Ajetul Kursijju, suru El-Maun, Allahova svojstva i određena lijepa Allahova imena.	• Interpretira Ajetul Kursijju, suru El-Maun, Allahova svojstva i određena lijepa Allahova imena. • Analizira prijevod Ajetul Kursije, sure El-Maun, Allahovih svojstava i određena lijepa Allahova imena. • Prosuđuje o vlastitom odnosu prema Ajetul Kursiji, suri El-Maun, Allahovim svojstavima i lijepim Allahovim imenima.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
• Ajetul Kursijja, sura El-Maun, Allahova svojstva i određena lijepa Allahova imena	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada kroz poticanje memorisanja s prijevodom Ajetul Kursije, sure El-Maun, Allahovih svojstva i određenih lijepih Allahovih imena i djelovanja u skladu s njihovim porukama.	
A.6.5. Iskazuje interes za spoznajom Stvoritelja.	• Spoznaje Stvoritelja kroz Njegova lijepa imena i svojstva. • Identificira Milost Božiju u sebi i svijetu oko sebe. • Definira pravednost kao prirodnu potrebu ljudske duše. • Objašnjava Sudnji dan kao dan provođenja apsolutne pravde. • Identificira one koji čine nepravdu i poriču Sudnji dan. • Analizira vlastiti odnos prema milosti, pravednosti i Allahu, dž.š.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-5.2.2
Ključni sadržaji	
• Stvoritelj nam se otkriva u Svojim djelima	

• Milost Božija • Pravednost Božija	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - razvijanje se želje za upoznavanjem i spoznajom Stvoritelja kroz Njegova lijepa imena i svojstva; - osvještavanje šta sve obuhvata Milost Božija; - promišljanje o Pravednosti Božijoj i prirodnom potrebom ljudske duše za pravednošću; - razvijanje svijesti o Sudnjem danu kao danu provođenja pravde Božije nad učinjenim djelima na dunjaluku; - povezivanje sure El-Ma'un i ljudi koji čine nepravdu zaboravljajući ili poričući dan provođenja apsolutne Božije pravde.	
A.6.6. Razumije snagu povjerenja, strpljivosti, istrajnosti, odgovornosti, saradnje, pomaganja, te moć praštanja i potrebu bliskosti s Bogom po uzoru na Božije poslanike Ejuba, a.s., Jakuba, a.s., Jusufa, a.s., Zul Kifla, a.s., Junusa, a.s., Isaa, a.s., i Muhammeda, a.s.	• Opisuje povjerenje, strpljivost, istrajnost, odgovornost, saradnju, pomaganje, moć praštanja i potrebu bliskosti s Bogom po uzoru na Božije poslanike Ejuba, a.s., Jakuba, a.s., Jusufa, a.s., Zul Kifla, a.s., Junusa, a.s., Isaa, a.s., i Muhammeda, a.s. • Prosuđuje po čemu navedeni poslanici mogu biti uzori. • Analizira vlastiti odnos prema navednim osobinama i potrebama.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.2.2
Ključni sadržaji	
UZORI ČOVJEČANSTVU • Strpljivost kao vrlina • Moć praštanja • Izvršimo preuzete obaveze • Istraj i kada ti je teško • Podrška i timski rad	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - promišljanje o prednostima strpljenja na ovom i budućem svijetu; - osvještavanje veličine i moći praštanja i njenog odraza na materijalno i duhovno bogatstvo; - važnost izvršavanja preuzetih obaveza i načine izvršavanja tih obaveza; - razmišljanje o činjenici da svi imaju poteškoće u životu; - učenje kako se nositi s teškoćama uz osvještavanje činjenice da svaka teškoća otkriva nove poglede na život i jača čovjeka; - vrijednost i značaj podrške i timskog rada.	

Oblast: B/Islam - praktikovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.6.1. Objašnjava svrhu i ulogu molitve u životu vjernika, te navodi različite oblike, prilike i mjesta molitve	• Opisuje vlastito obraćanje Bogu. • Navodi i objašnjava različite oblike molitvi. • Prepoznaje prilike u kojima se treba obraćati Bogu i objašnjava na koji način. • Navodi različita mjesta za obavljanje molitve i povezuje ih s odgovarajućim molitvama. • Analizira vlastiti odnos prema molitvi i mjestima za obavljanje molitve.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-5.1.3
Ključni sadržaji	
MOJE OBRAĆANJE BOGU	

• Različiti oblici molitve • Prilike u kojima se obraćam Bogu • Mjesta hvaljenja i slavljenja Stvoritelja	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi, na učenicima prihvatljiv način, središnju refleksiju na: - oživljavanje u mislima i osjećanjima svih oblika molitve kako bi molitva postala živa riječ u dovi, tevbi, namazu itd.; - interpretaciju molitve različitih religija, s posebnom pažnjom na molitvu muslimana; - otkrivanje i uočavanje prilika u kojima bi se trebali obraćati Bogu radi održavanja veze s Njim i u dobru i u zlu; - otkrivanje i upoznavanje različitih mjesta na kojima muslimani obavljaju molitve; - upoznavanje s osnovnim sakralnim objektima susjednih religija radi daljnjeg razvijanja tolerancije.	
B.6.2. Opisuje podne namaz.	• Opisuje podne namaz i izdvaja koristi od njegovog obavljanja. • Interpretira ilahiju i analizira je.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.1.1 UMP-3.3.3
Ključni sadržaji	
• Kada sunce dostigne svoj vrhunac • Ilahija: Zvao bih Te Gospodaru	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuke date za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda B.6.1., a koja se odnosi na različite oblike molitvi, preporučuje se središnja refleksija na potrebu za duhovnim odmorom i podne namaz sa svim vrijednostima i koristima uz potvrdu sunneta o tome.	
B.6.3. Povezuje zekat s imovinom na koju se daje.	• Navodi imovinu na koju se daje zekat. • Definira nisab. • Opisuje način izdvajanja zekata na propisanu imovinu. • Razlikuje imovinu koja podliježe zekatu od one koja ne podliježe.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.4. PNP-4.3.2 GRO-2.2.3
Ključni sadržaji	
• Imovina na koju se daje zekat	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda isticanje, na uzrastu primjerenom nivou, refleksije na: - klasificiranje imovine na koju se daje zekat; - utvrđivanje osnove na koju se daje zekat; - navođenje praktičnih primjera izdvajanja zekata; - upoznavanje učenika s aplikacijom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini – Zekat kalkulator; - promišljanje o onome što je stvarno potrebno za život i onome što je višak; - razvijanje odgovornosti prema vlastitoj imovini i zajednici muslimana.	

Oblast: C/Ihsan i ahlak	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.6.1. Prepoznaje svoje potrebe i težnje, te razvija pozitivan stav prema životu.	• Prikazuje koje su radnje potrebne za uspješan početak nekog posla s posebnim naglaskom na početak školske godine. • Identificira vlastite potrebe i težnje. • Analizira Prvu objavu.

	Identificira šta utječe na sreću i prepoznaje je u svakodnevnicu.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.1 KMP-1.2.3 PNP-4.4.2
Ključni sadržaji	
KAKO POČETI - Moje potrebe i težnje - Uči, čitaj! - Težnja za srećom	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se: - afirmativno djelovanje na tolerantne stavove učenika prema njihovim individualnim razlikama koje su sve uočljivije i kojih sami postaju svjesniji; - usmjeravanje učenika da svoj individualni plan počnu s učenjem radi Boga (u ime Boga), uz obrazloženje da će samo tako doći do ostalih potreba i ciljeva u životu; - ukazivanje da sami bitno utječu na svoju sreću, te da je ne treba tražiti izvana; - povezivanje sreće s vlastitim mislima i osjećanjima, kao i pogledima islama na sreću.	
C.6.2. Uočava da se učenjem i radom dosežu ciljevi u životu.	Pokazatelji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični pokazateljima navedenim u razradi za odgojno-obrazovni ishod C.6.1.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.1 KMP-1.2.2 KMP-1.2.3
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.6.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama datim za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda C.6.1.	
C.6.3. Opisuje korake kontrole ljutnje na primjeru uputa Muhammeda, a.s., demokratski predstavlja svoje stavove i sistemski pristupa rješavanju konfliktne situacije.	- Definira ljutnju i sukobe. - Slijedi korake kontrolisanja ljutnje na primjeru uputa Muhammeda, a.s. - Demokratski predstavlja svoje stavove. - Sistemski pristupa rješavanju sukoba. - Analizira vlastiti odnos prema ljutnji i sukobima.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.3 PNP-4.4.2
Ključni sadržaji	
SOCIJALNE VJEŠTINE - Ljut(a) sam, jako sam ljut(a) - Rješavanje sukoba	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se: - definiranje ljutnje i sukoba; - prepoznavanje emocija koje „prate“ ljutnju i sukobe, - predstavljanje savjeta Muhammeda, a.s., za kontroliranje ljutnje; - vježbanje demokratskog predstavljanja vlastitih stavova i prihvatljivog izražavanja ljutnje; - analiziranje odnosa prema ljutnji, sukobima i rješavanju sukoba.	
C.6.4. Navodi, opisuje i primjenjuje poruke Medinske povelje.	- Definira Medinsku povelju. - Izdvađa elemente Medinske povelje koji govore o pomaganju, suživotu i toleranciji. - Analizira ih u kontekstu životne stvarnosti.

Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.1 TZP-2.3.3
Ključni sadržaji	
Medinska povelja	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada kroz poticanje analize dijela Medinske povelje koji govori o pomaganju, suživotu i toleranciji radi razvijanja svijesti o njenom značaju i doprinosu demokratskim tokovima historije čovječanstva.	
C.6.5. Objašnjava vrijednosti zajedničkog života i analizira sličnosti i razlike.	Pored pokazatelja navedenih u odgojno-obrazovnom ishodu A.6.1., a koji se odnose na pomaganje i suživot učenik: - Navodi vrijednosti zajedničkog života. - Opisuje odnos prema drugima. - Opravađava poštivanje i dobre odnose s drugima. - Prosuduje vrijednost lijepih postupaka. - Objašnjava značaj osmijeha i ljubaznosti u komunikaciji.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.2 PNP-4.2.1
Ključni sadržaji	
- Međusobno pomaganje - Šta možemo zajedno VRIJEDNOSTI ZAJEDNIČKOG ŽIVOTA - Ja i drugi zajedno - Poštivanje i dobri odnosi - Umijeće stvaranja dobrih odnosa - Na nepravdu pravdom odgovori - Osmijeh i ljubaznost su sadaka	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka navedenih u odgojno-obrazovnom ishodu A.6.1., a koji se odnose na pomaganje i suživot preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - upoznavanje različitih zajednica ljudi, radi prepoznavanja šta ih spaja i čini snažnim, kao i onogšto ih razdvaja i čini slabima; - razumijevanje i prihvatanje razlika među ljudima; - toleranciju prema drugim načinima vjerovanja, prema drugačijim kulturama, običajima i tradicijama; - identifikiranje interesa koji se mogu ostvariti zajedničkim životom; - kreiranje klime koja omogućava dobre odnose i rad u zajednici radi ličnog i općeg dobra; - usmjeravanje na samokontrolu i samodisciplinu radi kontroliranja svojih emocija; - pomaganje i usmjeravanje u pronalaženju dobra u drugome, radi optimističkog orijentiranja pri procjeni drugih; - podsticanje na razvijanje pozitivnih stavova o svijetu u kome žive radi lakšeg odupiranja porocima današnjice; -unaprijeđivanje svijesti o značaju činjenja radosti drugima sitnim detaljima (osmijeh, lijepe riječi i sl.).	
C.6.6. Ističe osobine pravednosti, blagosti, samokontrole, solidarnosti, pomaganja, tolerantnosti, ljubaznosti, empatije i asertivnosti.	Pokazatelji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični pokazateljima navedenim u razradi za odgojno-obrazovni ishod C.6.5.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.3
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.6.5.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	

Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama datim za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda C.6.5.	
C.6.7. Razumije da svi postupci rezultiraju posljedicama na ovom i budućem svijetu.	Stavlja u odnos vlastita djela i posljedice kojima su rezultirala.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.3
Ključni sadržaji	
Posljedice mojih djela	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se: - razvijanje svijesti i samosvijesti o ljudskim djelima, zbog posljedica koje povlače za sobom na ovom i budućem svijetu; - isticanje saosjećanja i izvršavanja obaveza i dužnosti (prema Bogu, ljudima i sebi) i licemjerstva u Kontekstu sure Al-Maun.	
C.6.8. Prepoznaje uzorite osobine svojih roditelja.	- Opisuje odnos prema roditeljima. - Navodi uzorite osobine roditelja. - Analizira vlastiti odnos prema roditeljima.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.1
Ključni sadržaji	
Moji roditelji, moji uzori	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se stavljanje središnje refleksije na odnos prema roditeljima i njihovim uzornim vrijednostima u kontekstu učenja islama.	
C.6.9. Pokazuje svakodnevnu predanost etičkoj praksi islama i afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti te revidira svoje prosuđivanje na osnovu novih saznanja i usklađuje ponašanje u duhu islama.	U skladu s razradom svih odgojno-obrazovnih ishoda za šesti razred.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.3
Ključni sadržaji	
Svi preporučeni sadržaji islamske vjeronauke za šesti razred.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U skladu s preporukama svih odgojno-obrazovnih ishoda za šesti razred.	

Oblast: D/Klturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.6.1. Objašnjava hidžreški kalendar i upoređuje ga s gregorijanskim kalendarom, te izdvaja važne datume iz hidžreškog kalendara.	- Opisuje hidžreški kalendar. - Navodi i prati važne datume iz hidžreškog kalendara. - Analizira vlastiti odnos prema hidžreškom kalendaru.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4
Ključni sadržaji	
IZ HIDŽRETSKOG KALENDARA	
Hidžreški kalendar	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se oživljavanje hidžreškog kalendara i prigodno	

obilježavanje značajnih datuma u okviru kreiranja vlastitog izvedbenog plana i programa. Ova sloboda ostavlja veću mogućnost saradnje s roditeljima i organiziranja „živog“ obilježavanja muslimanskih mubarek dana i noći, s ciljem njihovog afirmiranja u životu muslimana.	
D.6.2. Pokazuje toleranciju prema drugačijim načinima ispoljavanja vjere, drugačijim kulturama, običajima i tradicijama, te ljude vrednuje na osnovu onoga što jesu, a ne kako izgledaju ili u što vjeruju.	• Pored pokazatelja datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda B.6.1. učenik prihvata život s različitostima i razvija toleranciju.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.2.4
Ključni sadržaji	
• Različiti oblici molitve • Prilike u kojima se obraćam Bogu • Mjesta hvaljenja i slavljenja Stvoritelja • Živjeti s različitostima	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda B.6.1. preporučuje se još i osvještavanje činjenice da pored različitosti u izgledu i pojedinim učenjima, postoji povezanost s prvim poslanikom i nužna potreba za suživotom i zdravim dijalogom.	

7. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.7.1. Analizira potrebu i ulogu vjere u duhovnom i tjelesnom razvoju.	- Razumije potrebu vjere u vlastitom duhovnom i tjelesnom razvoju. - Opisuje potrebu za druženjem. - Prepoznaje faze tjelesnog i duhovnog razvoja upoređujući svoje stavove s mišljenjima drugih. - Objašnjava svoja osjećanja, nastojanja, težnje, očekivanja i klasificira potrebe i težnje. - Prosuduje o negativnim utjecajima razmirica i sukoba na ponašanje čovjeka. - Analizira potrebu i ulogu vjere u duhovnom i tjelesnom razvoju.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.1.1 DHP-1.1.2 DHP-1.1.3
Ključni sadržaji	
GDJE SAM I KO SAM - Upoznajmo sebe - Kako graditi vlastitu ličnost - Svi smo jedinstveni i trebamo druge - Moj tjelesni i duhovni razvoj - Razmirice i sukob	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Učenici sedmog razreda sve veći interes pokazuju za one sadržaje i odgojno-komunikacijske pristupe koji su povezani s njihovim ličnim životnim pitanjima i iskustvima. Njihova pažnja sve više se okreće od vanjskog prema unutrašnjem svijetu i području intenzivnog proživljavanja i kritičkog odnosa prema cjelokupnoj stvarnosti koja ih okružuje. Oni svijet oko sebe sada posmatraju iz svojih ličnih pitanja i svog subjektivnog svijeta. Važna su im pitanja autoriteta, poslušnosti i slobode, prijateljstva i ljudske spolnosti. Zato se u nastavi islamske vjeronauke treba posebna briga posvetiti sadržajima i aspektima vjerskog odgoja koji dotiču i "pogađaju" njihova pitanja, probleme i interese i pomažu im u izgradnji ličnog identiteta u koji je integrirana religiozno-moralna dimenzija. Sadržaji predmetnog kurikulumu pomažu učeniku da upozna sebe u tjelesnom i duhovnom domenu svog razvoja. Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda A.7.1. preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - praćenje i poticanje intelektualnog, emotivnog i socijalnog razvoja na način primjeren uzrastu; - razumijevanje vlastite ličnosti kao jedinstvene; - poticanje na druženje s drugima; - razvijenost svijest o negativnim posljedicama razmirica i sukoba u svakodnevnom životu.	
A.7.2. Opisuje bitke na Bedru i Uhudu i analizira ih s ciljem izdvajanja pouka.	- Opisuje događaje vezane za bitke na Bedru i Uhudu. - Definira strpljivost i iskrenost kao osobine. - Identificira pouke o iskrenosti i strpljenju Poslanika, a.s., izdvajajući ove plemenite osobine kao ključ uspjeha u svakodnevnom životu. - Djeluje u skladu s identificiranim poukama.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.1 HIS-4.0.2
Ključni sadržaji	
NAUČIMO OD POSLANIKA, A.S. Allah je uz iskrene	

• Strpljenjem do uspjeha	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: Bitku na Bedru i bitku na Uhudu u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke. Preporučuje se: - interpretiranje navedenih događaja na učenicima prihvatljiv način; - osvještavanje značaja iskrenosti i strpljenja u svim životnim situacijama.	
A.7.3. Analizira Muhammedovu, a.s., ljubav prema djeci.	• Navodi i objašnjava prava djece u islamu. • Opisuje ljubav Muhammeda, a.s., prema djeci. • Vrednuje vlastiti odnos prema Muhammedu, a.s., i djeci.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.2
Ključni sadržaji	
• Poslanik, a.s., i ljubav prema djeci	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada i interpretacijom ljubavi Muhammeda, a.s., prema djeci na zabilježenim primjerima iz njegovog života. Preporučuje se stavljanje središnje refleksije na: - osvještavanje mjesta i uloge djeteta, bez obzira na spol, u islamskoj kulturi na osnovu brojnih primjera iz života Muhammeda, a.s.; - komparaciju prava koja djetetu daje islam još u 7. stoljeću i UN prava djeteta; - podsticanje učenika na poštivanje tradicije, običaja i navika drugih ljudi i njegovanje ljubavi prema vlastitoj kulturi i tradiciji.	
A.7.4. Analizira snagu iskrenosti, strpljivosti, istrajnosti, poštenja, pravednosti, ljubavi, slobode, moralnosti, mudrosti i lijepog postupanja po uzoru na Božije poslanike: Muhammeda, a.s., Šuajba, a.s., Musaa, a.s., Luta, a.s., Isaa, a.s. i Lukmana, a.s.	• Objašnjava: iskrenost, strpljivost, istrajnost, poštenje, pravednost, moralnost, mudrost, ljubav, slobodu i lijep postupak. • Opisuje živote poslanika: Muhammeda, a.s., Šuajba, a.s., Musa, a.s., Luta, a.s., Isa, a.s., i Lukmana, a.s. • Izdvaja dokaze mudrosti Božije i pouke ljudima iz kazivanja o njima. • Razvija čistoću tijela i duše uz korištenje blagodati Božijih. • Identificira da se sve dešava s razlogom. • Razumije šta znači živjeti u ljubavi i slobodi. • Prepoznaje i opisuje blagodati lijepog postupka.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.2 HIS-4.0.2
Ključni sadržaji	
POSLANICI I MOJ ŽIVOT • Koliko smo poštteni • Sve se dešava s razlogom • Život u ljubavi i slobodi • Čuvanje slobode	

• Sačuvajmo čistoću duše i tijela • Iz vrela mudrosti • Blagodati lijepog postupka
Preporuke za ostvarenje ishoda
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - razvijanje plemenitih osobina na primjeru Božijih poslanika; - osvještavanje značaja poštenja na primjeru kazivanja o Šuajbu, a.s., i razmišljanje o vlastitoj pravednosti (prema sebi, drugima, Bogu) i afirmativno djelovati na razvijanje poštenja; - razvijanje svijesti o Božijem određenju i nepostojanju slučajnosti kroz kazivanje o djetinjstvu Musaa, a.s.; - pomaganje učenicima da shvate važnost slobode i ljubavi u životu. Poslužiti se kazivanjem o braći Musau i Harunu, a.s., njihovoj ljubavi koju su širili i prenosili svojim sljedbenicima i viziji slobodnog života; - afirmativno djelovanje na učenike da i sami doprinose uređenju vlastitog života u odjeljenju, džematu, gradu, domovini uz poštivanje principa slobode; - povezivanje kazivanja o Lutu, a.s., i čuvanju čistoće duše i tijela, kao i čednosti; - upoznavanje s životom Isa, a.s., i primjeru očuvanja života u čistoći, slobodi i ljubavi; - razmišljanje o ulozi Božijih blagodati u životu čovjeka na primjeru kazivanja o Šuajbu, a.s., (poštenje i pravednost u obavljanju svojih poslova); - identificiranje mudrih savjeta koje je Lukman, a.s., darivao svome sinu radi razvijanja moralnosti, uljudnosti u govoru, hođu, ljubavi prema nauci, druženju, bogobožnosti itd.; - kazivanje o ashabu-l-karjeti, trojici koja se spominju u suri Jasin (učenicima Isaa, a.s.), s ciljem popravljanja međuljudskih odnosa i razvijanja kulture dijaloga i iznošenja vlastitih stavova.

Oblast: B/Islam - praktikovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.7.1. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i analizira suru Kurejš.	• Memoriše i interpretira suru Kurejš s prijevodom. • Usvaja i primjenjuje pouke sure Kurejš i važnost pouzdanja u Allaha, dž.š.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-1.0.2
Ključni sadržaji	
• Sura Kurejš	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada i poticanje memorisanja s prijevodom sure Kurejš i djelovanja u skladu s porukama date sure.	
B.7.2. Objašnjava pojmove balig, gusul, tejemmmum, džunub, zekat, sadekatu-l-fitr, sadaka i kurban.	• Definira i upoređuje pojmove: balig, gusul, tejemmmum, džunub, zekat, sadekatu-l-fitr, sadakai kurban. • Prepoznaje važnost navedenih pojmova u okviru izvršavanja islamskih dužnosti u svakodnevnom životu. • Identificira prava i obaveze koje proizilaze nakon sticanja punoljetstva u islamu. • Prosuduje o negativnim utjecajima razmirica i sukoba, koji se dešavaju u čovjeku i koji dolaze iz okruženja, na ponašanje čovjeka. • Prepoznaje značaj žrtvovanja kroz izvršavanje zekata, sadekatu-l-fitra, sadake i kurbana.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
• Moj tjelesni i duhovni razvoj	

• Razmirice i sukobi - ŽIVOT U ZAJEDNICI • Pomozimo potrebne • Zajedno možemo više • Žrtva koja približava Bogu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi, na učenicima prihvatljiv način, središnju refleksiju na: - osnovne informacije o datim pojmovima; - objašnjenje granice punoljetstva u islamu, tj. spolne zrelosti, i osvještavanje odgovornosti za sve svoje postupke pred Uzvišenim Allahom; - podsticanje na bolje razumijevanje i poštivanje između učenika i odraslih (npr. roditelja, nastavnika) i upućivanje na rješavanje i nadilaženje sve češćih sukoba unutar sebe, između učenika i odraslih; - jačanje islamskog duhovnog razvoja i upoznavanje s duhovnošću drugih religija; - razvijanje empatije i želje za pomaganjem onih kojima je pomoć potrebna; - osvještavanje mogućnosti pomaganja za svakoga (lijepom riječju, osmijehom, materijalnom pomoći, intelektualnom pomoći i sl.); - shvatanje značenja, svrhe i smisla zekata, sadake i sadekatu-l-fitra uz povezanost sa suživotom u zajednici s posebnim osvrtom na druge vjerske zajednice; - upoznavanje s načinom izvršavanja islamskih dužnosti: gusula u slučaju nečistoće, tejemmuma u slučaju nedostatka vode, dijeljenju zekata, sadekatu-l-fitra i sadake te klanja kurbana; - razvijanje suosjećanja s potrebnima i nemoćnima; - podsjećanje na približavanje Bogu žrtvovanjem nečeg dragog, kao i na načine i puteve koji Mu vode; - interpretaciju sure El-Kevser i upoznavanje učenika s kurbanom, žrtvom koja približava Bogu (materijalna požrtvovanost, osjećaj za druge, zadovoljstvo izvršenjem naređenog, posjećivanje dragih ljudi i sl.); - upoznavanje s požrtvovanošću u drugim religijama (npr., mjesto za žrtvu - oltar, misna žrtva, žrtvovanje prvih plodova i sl.).	
B.7.3. Objašnjava svrhu i ulogu islamskih dužnosti u životu vjernika.	• Objašnjava i obrazlaže način povezivanja sa Stvoriteljem izvršavajući islamske dužnosti: namaz, post, zekat, hadž i kurban. • Opisuje nastanak i razvoj bejtu-l-mala. • Objašnjava ulogu i značaj bejtu-l-mala za zajednicu muslimana. • Obrazlaže raspodjelu sredstava iz bejtu-l-mala. • Analizira vlastiti odnos prema islamskim dužnostima i način povezivanja sa Stvoriteljem. • Definira pojmove jedinstva i jednakosti.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.1
Ključni sadržaji	
IZ LJUBAVI PREMA BOGU • Pred kraj dana zahvalimo Allahu • Propisuje vam se post, Izazovi posta, Obilje ramazana • Zajedno možemo više • Bejtu-l-mal – sistem prikupljanja i raspodjele zekata • Odazivam Ti se, Bože • Jedinstvo i jednakost • Žrtva koja približava Bogu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda B.7.2., a koje se odnose na islamske dužnosti, preporučuje se da nastavnik istakne središnju refleksiju na: - podsticanje na zahvaljivanje Bogu u ikindijskom vremenu i povezivanje s rasporedom dnevnih aktivnosti i kur'anskim kazivanjem o srednjem namazu, njegovoj važnosti i ulozi u životu čovjeka; - upoznavanje s vremenima molitve u drugim religijama; - upoznavanje s postom drugih naroda i religija, kao i s postom muslimana radi uočavanja sličnosti i razlike s drugima kroz propis posta i poštovanja njihove tradicije, običaja i navika, ali i slijeđenja vlastite tradicije;	

- predstavljanje posta kao izazova u kome treba da se okušaju, kako bi utvrdili čemu sve mogu odoljeti u ime Boga (hrani, piću, lošim navikama u govoru, djelima, mislima); - upoznavanje s mnogim ljepotama i blagodatima koje donosi ramazan kao i načinom njihovog prikupljanja; - afirmativno djelovanje da ljepotu koju osjete u ramazanu prenose i na ljude oko sebe, radi izgrađivanja pozitivnog stava prema islamu; - predstavljanje bejtu-l-mala kao fonda koji bdije nad različitim potrebama pojedinca i zajednice (ekonomskim, socijalnim, obrazovnim, zdravstvenim, infrastrukturnim i sl.); - razvijanje svijesti o ulozi i značaju bejtu-l-mala za zajednicu muslimana; - upoznavanje s raspodjelom sredstava iz bejtu-l-mala na kategorije propisane Kur'anom; - podsjećanje na svakodnevne pozive, za pomoć, namaz, druženje, posjete i sl., s ciljem da učenici razviju svijest o hadžu kao pozivu Božijem koji svi trebamo očekivati, priželjkivati i odazivati mu se; - podsjećanje na vrijednost jedinstva ljudi, naroda, nacije, džemata, odjeljenke zajednice, porodice kroz univerzalne poruke hadža s ciljem afirmativnog djelovanja u izgradnji jedinstva i jednakosti u okruženju; - poučavanje da se ljudi ne cijene prema izgledu, boji, imenu, pripadnosti nekom narodu, već prema odrazu njihove duše.	
B.7.4. Objašnjava ikindiju namaz.	• Objašnjava ikindiju namaz i organizira svoje vrijeme prema vremenu ovog namaza. • Opisuje način obavljanja ikindije namaza. • Prepoznaje vrijednost obavljanja ikindije namaza u predviđeno vrijeme. • Analizira vlastiti odnos prema ikindiji namazu.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.1
Ključni sadržaji	
• Pred kraj dana zahvalimo Allahu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda pored navedenog o namazu u preporukama za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda B.7.3. stavi središnju refleksiju na: - interpretaciju načina obavljanja ikindije-namaza, odnosa Poslanika, a.s., prema ovom namazu, vrijednosti ovog namaza i uloge ikindije-namaza u rasporedu dnevnih aktivnosti čovjeka, radi podsticanja na razmišljanje o nužnosti obavljanja ikindije namaza i uočavanja prednosti onih koji je obave.	

Oblast: C/Ihsan i ahlak	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.7.1. Utvrđuje da je u ljudskoj prirodi težnja ka uspjehu koji se postiže učenjem i radom.	• Definira pojmove: uspjeh, želja i stvarnost. • Prepoznaje sposobnosti kao Božije blagodati i povezuje ih s težnjama i uspjehom. • Prihvata želju za uspjehom koji se postiže učenjem i radom kroz savjete Kur'ana i Poslanika, a.s. • Obrazlaže utjecaj vjerovanja, izbora, postupaka i dove na postizanje uspjeha. • Vrednuje vlastite želje, rad i uspjeh.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.1.3 KMP-1.2.2 KMP-1.2.3
Ključni sadržaji	
IDEMO KA USPJEHU • Prirodno je težiti uspjehu • Želje i stvarnost	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda u funkciji razvijanja zdravog samopoštovanja i samopouzdanja kao i afirmativno djelovanje na usmjeravanje ka dobrom i ispravnom, bez bojazni od osuđivanja vršnjaka i bliskog okruženja. Središnju refleksiju istaći na: - razvijanje potrebe za izvrsnošću, uspjehom, dokazivanjem, samopotvrđivanjem i afirmacijom;	

- otkrivanje izraženih individualnih sposobnosti radi utvrđivanja temelja za gradnju uspjeha; - razmišljanje o mnoštvu izazova u svakodnevnom životu; - razumijevanje potreba učenika; - razmišljanje o sposobnostima, izazovima i mogućnostima koje im se pružaju i izborima koje prave; - povezivanje sadržaja protkanog vjerom i dostizanja novih uspjeha i uzdizanje u više sfere duhovnosti; - pomaganje u nadilaženju životnih problema, kao razvijanje svijest o važnosti radnih navika u ostvarivanju vlastitih želja.	
C.7.2. Definira čovjeka kao biće duha i tijela, te afirmira svjesnu samodisciplinu i samoodgoj.	• Razrada odgojno-obrazovnog ishoda je identična razradi navedenoj za odgojno-obrazovni ishod A.7.1.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.1 TZP-2.3.2
Ključni sadržaji	
GDJE SAM I KO SAM • Upoznajmo sebe • Kako graditi vlastitu ličnost	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod A.7.1.	
C.7.3. Identificira Muhammeda, a.s, kao najljepši uzor.	• Razlikuje uzore i ideale. • Navodi i opisuje uzore u životu. • Identificira uzorite osobine Muhammeda, a.s. • Analizira vlastiti odnos prema Muhammedu, a.s.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-3.0.2
Ključni sadržaji	
• Uzori ili ideali u izgradnji identiteta	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se: - razvijanje realnije slike o uzorima kroz procjenu njihovih postupaka, uzroka koji ih uvjetuju i u otkrivanju jakih strana te ličnosti; - isticanje činjenice da je Poslanik, a.s., poslan da upotpuni plemenitost kod ljudi i nužnost postojanja uzora u moralnosti; - podsticanje na gradnju prijateljstva i odabir uzora po savjetu Kur'ana i hadisa; - navođenje različitih primjera moralnog postupanja iz života Muhammeda, a.s., bitnim za uzrast učenika (odijevanje, govor, poštivanje, odnos prema porocima i izazovima društva i sl.), - podsticanje na samoanalizu vlastite moralnosti radi njenog unapređenja.	
C.7.4. Analizira život u zajednici iz ugla islama.	• Navodi i opisuje načine pomaganje zajednice. • Identificira ljudska prava navedena u Kur'anu. • Kvalificira težinu povređivanja drugih pred Bogom i ljudima. • Identificira ulogu i značaj džamije u zajednici muslimana.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.2
Ključni sadržaji	
ŽIVOT U ZAJEDNICI • Pomozimo potrebne • Zajedno možemo više • Kur'an i ljudska prava • Čuvajmo druge od sebe • Vjernik drugom želi isto što i sebi • Džamija – srce džemata	

Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarivanja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - poticanje empatije i želje za pomaganjem onih kojima je pomoć potrebna; - razvijanje svijesti o aktuelnosti Božije riječi u svim vremenima, posebno vremenu našeg življenja, a s ciljem njenog pravilnijeg slijeđenja; - kompariranje zaštite ljudskih prava u Kur'anu i zakonima koje donose ljudi; - suštinu tolerancije, uvažavanja, diskrecije i podrške drugima na osnovu već naučenog o težini povređivanja drugih pred Bogom i ljudima i narušavanja međuljudskih odnosa govorom, djelima i imetkom; - interpretiranje zekata, njegovog značenja, svrhe raspodjele imovine i značaja za pojedinca i zajednicu; - upoznavanje s načinima pomaganja koje zagovaraju druge religije; - pomaganje u smanjenju ljubomore, mržnje, ljutnje prema drugima na najmanji mogući nivo; - oživljavanje riječi Muhammeda, a.s., o pravom vjerniku i muslimanu (navesti kategorije ljudi: oni koji druge uznemiravaju riječima i djelima, oni od kojih su mirni drugi muslimani, oni od kojih su mirni drugi ljudi, onikoji drugima žele kao i sebi i oni koji drugima žele više nego sebi); - izgradnju svijesti o ulozi džamije u zajednici muslimana (razvijanje duhovnosti, humanitarne akcije, pozivi na slogu, ljubav, druženje, jedinstvo, suživot s drugima i drugačijima i sl.); - podsjećanje na islamski odnos prema bogomoljama drugih religija.	
C.7.5. Opisuje načine pomaganja u islamu i pomaže one kojima je pomoć potrebna.	• Pokazatelji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični pokazateljima datim za temu pomaganja navedenim u odgojno-obrazovnom ishodu B.7.2.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.3.1
Ključni sadržaji	
• Pomozimo potrebne • Zajedno možemo više • Žrtva koja približava Bogu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama datim za temu pomaganja navedenim u odgojno-obrazovnom ishodu B.7.2.	
C.7.6. Objašnjava ljudska prava u islamu i komparira ih s onima koje propisuju ljudi.	• Usvaja i objašnjava ljudska prava u islamu. • Analizira i opisuje ljubav čovjeka prema Kur'anu. • Uspoređuje ljudska prava u islamu s pravima i zakonima koji propisuju i uređuju ljudi.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.1.3
Ključni sadržaji	
• Kur'an i ljudska prava	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda u skladu s preporukama datih za Kur'an i ljudska prava u sklopu odgojno-obrazovnog ishoda C.7.4.	
C.7.7. Prepoznaje da je put do uspjeha zahtjevan i da se ciljevi dosežu uz strpljivost i iskrene namjere, te da je Allah, dž.š., uz srpljive i iskrene.	• Pokazatelji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični pokazateljima navedenim u odgojno-obrazovnom ishodu A.7.1.i A.7.2.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.3
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod A.7.1.i A.7.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim u odgojno-obrazovnom ishodu A.7.1.i A.7.2.	

C.7.8. Identificira govor kao blagodat Božiju i analizira pozitivne i negativne posljedice ljudskog govora.	- Definira pojam govora. - Identificira govor kao blagodat Božiju(koja predstavlja čovjeka) i analizira pozitivne i negativne posljedice ljudskog govora. - Prosuduje o negativnim utjecajima lošeg govora na ponašanje čovjeka. - Prepoznaje i opisuje zloupotrebu govora. - Analizira riječi koje nas nadahnjuju.
Poveznice sa ZJNPP	POO-3.1.1 JZK-5.2.3 SJZ 1.3.1
Ključni sadržaji	
MOĆ GOVORA - Govor nas predstavlja - Riječi koje nas nadahnjuju - Zloupotreba govora	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi, na učenicima prihvatljiv način, središnju refleksiju na: - razumijevanje blagodati govora u okrilju Božanskog govora; - primjenu govora u skladu s islamskim bontonom (umjerenost, odmjeranost, blagost i sl.); - prepoznavanje riječi koje nadahnjuju i povezivanje s riječima koje su lahke na jeziku, nadahnjuju dušu i teške su kod Uzvišenog Allaha; - pomaganje u izbjegavanju zloupotrebe govora uz adekvatna rješenja za upotrebu pohvalnog govora; - osvještavanje uloge govora u popravljanju i građenju dobrih međuljudskih odnosa, duhovnosti i individualne kulture učenika.	
C.7.9. Pokazuje svakodnevnu predanost etičkoj praksi islama i afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti.	U skladu s razradom svih odgojno-obrazovnih ishoda za sedmi razred.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.2 PNP-4.2.1
Ključni sadržaji	
Svi preporučeni sadržaji islamske vjeronauke za sedmi razred.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U skladu s preporukama svih odgojno-obrazovnih ishoda za sedmi razred.	
C.7.10. Revidira svoje prosuđivanje na osnovu novih saznanja i usklađuje ponašanje u duhu islama.	U skladu s razradom svih odgojno-obrazovnih ishoda za sedmi razred.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.4
Ključni sadržaji	
Svi preporučeni sadržaji islamske vjeronauke za sedmi razred.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U skladu s preporukama svih odgojno-obrazovnih ishoda za sedmi razred.	

Oblast: D/Kulturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.7.1. Navodi elemente islamske kulture, opisuje ulogu ljepote u islamskoj umjetnosti, te prepoznaje svoju ulogu u njenoj afirmaciji i čuvanju.	- Definira i opisuje umjetnost koja veliča Boga. - Navodi elemente islamske kulture. - Opisuje ulogu ljepote u islamskoj umjetnosti, te

	prepoznaje svoju ulogu u njenoj afirmaciji i čuvanju. • Prepoznaje veličanje Boga u islamu kroz umjetnost. • Analizira doprinos islama očuvanju kulture Bosni i Hercegovini. • Analizira vlastiti odnos prema kulturi u Bosni i Hercegovini.
Poveznice sa ZJNPP	UMP-2.2.4 UMP-2.3.5 POO-5.2.3
Ključni sadržaji	
ISLAM KAO NOVA SVJETSKA KULTURA – POČECI • Islam rađa novu kulturu • Allah je lijep i voli ljepotu • Umjetnost koja veliča Boga • Doprinos islama očuvanju kulture BiH	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - nastajanje nove kulture pod utjecajem islama, građene na plemenitosti, solidarnosti, pravednosti i dobroti, koja ostavlja značajan utjecaj u tokovima svjetske kulture; - razvijanje pozitivnih stavova prema islamskoj kulturi na primjerima njene vrijednosti, raznovrsnosti i ljepote radi razvijanja patriotizma, očuvanja kulturne i tradicionalne baštine; - razvijanje svijesti o ulozi ljepote u islamskoj kulturi, kulturi koja ljudskim dušama i čulima pomaže da spoznaju i dožive najviše stupnje ljepote u harmoniji s prirodom; - razumijevanje islamske umjetnosti kroz arabeske, kaligrafiju, levhe i epitaf; - provođenje vlastitih istraživanja i osvrta u zajednici na različite kulture i različite aspekte kulture življenja unutar jedne kulture (očuvanje kulturne baštine u BiH); - razvijanje tolerancije prema drugim kulturama, pozitivnog stava prema vlastitoj kulturi i tradiciji i njenom baštinstvu; - obrazlaganje značaja očuvanja kulturnog naslijeđa; - razvijanje svijesti o životu u harmoniji s prirodom, radi njenog očuvanja.	
D.7.2. Navodi istaknute ličnosti koje su doprinijele razvoju islamske kulture na lokalnom i globalnom nivou.	• Navodi istaknute ličnosti koje su doprinijele razvoju islamske kulture. • Razlikuje njihov doprinos na različitim poljima (teritorijalnom, vjerskom, naučnom, umjetničkom itd.). • Analizira vlastiti odnos prema razvoju i očuvanju islamske kulture.
Poveznice sa ZJNPP	UMP-2.3.2
Ključni sadržaji	
• Plemići po zaslugama • Doprinos islama očuvanju kulture BiH	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda uz primjenu različitih metoda rada i stavljanje središnje refleksije na istaknute ličnosti koje su doprinijele razvoju i očuvanju islamske kulture na lokalnom i globalnom nivou (umjetnici, naučnici, učenjaci, šehidi ...).	

8. razred osnovne škole /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.8.1. Opisuje slobodnu volju i Božije određenje.	• Navodi i objašnjava imanske šarte. • Definira Božije određenje, slobodnu volju i sudbinu. • Stavlja u odnos Božije određenje, izazove, izbore, uspjeh, neuspjeh. • Prepoznaje vlastite vrijednosti kao Božije blagodati i povezuje ih s uspjehom. • Identificira poželjne kompetencije potrebne za uspjeh i ostvarenje životnih ciljeva kroz savjete Kur'ana i Poslanika, a.s. • Obrazlaže utjecaj vjerovanja, izbora, postupaka i dove na postizanje uspjeha.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.3
Ključni sadržaji	
U SVJETLU BOŽIJEG ODREĐENJA • Izazovi i nade • Poželjne kompetencije mladih	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke za osmi razred važna je usmjerenost na činjenicu impulsivnog razdoblja u kojem većina učenika proživljava sve intenzivniji tjelesni, spoznajno-misaoni i psihosocijalni razvoj. Događa se gubitak ravnoteže, traženje egocentričnih odgovora i sve naglašenije proživljavanje iskustva nemirnog života i često protivrječnog traganja za vlastitim identitetom na području tjelesnog, afektivnog, intelektualnog, komunikacijskog i socijalnog života. U vjerskom odgoju ovog uzrasta treba uvažavati učeničke sposobnosti formalne logike i apstrakcije i probuđenog interesa za osnovna pitanja života i komunicirati s njima uz puno razumijevanja i strpljenja. Učenici ove dobi ne prihvataju nametnuta rješenja, nego traže da i oni suodgovorno učestvuju u rješavanju problema i donošenju odluka o sebi, porodici i drugom. Odgojno-obrazovni ishod A.8.1. se može ostvariti uz aktivan i kreativan rad kojim će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - razmišljanje o mnoštvu izazova, dobrih i loših, radi posljedica koje slijede poslije njihovog izbora (nerad-neuspjeh, tuga, rad-uspjeh, sreća i sl.); - pojam Božijeg određenja i dijelove života na koje se može utjecati (dobre ocjene, izbor između dobra i zla i sl.); - pravdanje loših postupaka Božijim određenjem; - odupiranje unaprijed nametnutim šablonima od strane drugih; - razmišljanje o vlastitim postupcima i njihovom djelovanju na sudbinu; - razvijanje poželjnih kompetencija zasnovanih na islamskoj moralnosti i usavršavanje u njima do postizanja uspjeha; - razvijanje kritičkog stava o pokušaju medija u nametanju negativne slike o mladima, njihovim sklonostima, kompetencijama i sl., radi odupiranja ovakvim pokušajima stigmatiziranja; - usklađivanje vjerovanja, izbora, postupaka i dove radi postizanje uspjeha.	
A.8.2. dhp-1.2.2	• Opisuje Kur'an, prijevod Kur'ana i Tradiciju. • Razlikuje Božiji govor od govora Poslanika, a.s. • Analizira značaj prijevoda Kur'ana i čuvanja tradicije. • Vrednuje svoj odnosu prema Kur'anu i Tradiciji s ciljem vlastitog razvoja.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.1
Ključni sadržaji	

• Prijevod Kur'ana na bosanskom jeziku • Čuvanje Tradicije	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U ostvarivanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnik će različitim oblicima rada istaknuti središnju refleksiju na: - razumijevanje potrebe prevođenja Kur'ana na druge jezike; - najzapaženije prijevode Kur'ana na bosanski jezik; - poticanje na čitanje prijevoda Kur'ana; - mjere koje su se preduzele u očuvanju autentičnosti Tradicije; - isticanje vrijednosti čitanja hadisa, kao i nužnost njihove primjene - razvijenost svijesti o ulozi Govora Božijeg i Tradicije u svakodnevnom životu.	
A.8.3. Analizira mudrost u prosuđivanju Davuda i Sulejmana, a.s., te razlikuje tekst Zebura, Biblije i evanđelja i uočava sličnosti u monoteističkim religijama.	• Definira pravednost, mudrost i blagodat Božiju. • Opisuje živote poslanika Davuda, a.s., Sulejmana, a.s., i Davuda, a.s., kao dokaz mudrosti Božije i pouke ljudima. • Razumije potrebu za mudrošću, pravednošću i korištenje blagodati Božijih. • Prepoznaje vlastite unutrašnje sukobe i upoređuje se s pomenutim uzorima u životu. • Objašnjava svoja osjećanja i odnos prema blagodatima, pojavama u društvu i pravednosti. • Prosuđuje o negativnim i pozitivnim utjecajima na čovjeka. • Izabire najbolja rješenja s ciljem postizanja Božijeg zadovoljstva i očuvanja individualnosti.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4 HIS-4.0.3
Ključni sadržaji	
UČIM OD DRUGIH • Mudrost u prosuđivanju • Melodija i poruke Zebura • Blagodati Božije približavaju nas Bogu • Osvježenje razumijevanja kroz Bibliju i Evanđelja • Koliko smo pravedni	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ishod se ostvaruje u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika. Može se ostvariti različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - razvijanje sposobnosti sagledavanja problema iz različitih uglova radi stvaranja konačnog mišljenja i stava na primjeru Davuda, a.s.; - povezivanje kazivanja o Davudu, a.s., s praksom u načinu obraćanja Bogu, odnosu prema ljudima, porodici, hrabrosti, sposobnosti vođenja i sl.; - upoznavanja s historijom Jevreja i ulogom Zebura u judaizmu; - na razmišljanje u ulozi Božijih blagodati u životu čovjeka na primjeru kazivanja o Sulejmanu, a.s.(da zahvaljuje na njima, a ne da uživajući u njima zaboravlja na Boga); - odnos prema Božijim blagodatima na temelju islama (odgovornost, svrhu korištenja, dijeljenje s drugima i sl.); - uvid u kazivanja o Sulejmanu, a.s., u svetim knjigama Jevreja i kršćana s ciljem razumijevanja niti koja povezuje monoteističke religije; - razvijanje pozitivnog stava prema pravednosti i usvajanje osobine pravednosti na primjeru Šuajba, a.s.; - samoanalizu o vlastitoj pravednosti u konkretnim životnim situacijama i razmišljanje o prisutnosti pravednosti u zajednici;	

- podsticaj i podršku za zalaganje za pravdu i pravednost u svakoj životnoj prilici.	
A.8.4. Pokazuje pozitivan stav, nadu i pogled prema životu s ciljem ostvarenja sreće na Dunjaluku i Ahiretu.	• Opisuje život na ovom i budućem svijetu, smisao nade, želju za ljubavlju Božjom, ljudski razvoj u duhovnoj i tjelesnoj dimenziji kao dokaz življenja u vjeri. • Razumije potrebu za ostvarivanjem uspjeha i zadovoljstva u prolaznosti i vječnosti. • Prepoznaje faze ljudskog života i mogućnosti koje postoje u njima. • Upoređuje svoj pogled na život s pogledom islama. • Objašnjava svoja osjećanja, nastojanja, težnje, očekivanja i klasificira potrebe i težnje. • Prosuđuje o pozitivnim i negativnim utjecajima dunjaluka na čovjeka. • Izabire najbolja rješenja na dunjaluku s ciljem postizanja Božijeg zadovoljstva i očuvanja individualnosti.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.3
Ključni sadržaji	
KAKO UREDITI ŽIVOT • Život u vjeri, nadi i ljubavi • Kontinuitet života • Radost života • Posljedice grijeha	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U cilju ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se: - usmjeravanje na život u vjeri kroz svijest o smislu življenja na ovom svijetu, život u stalnoj nadi i želji za ostvarenje uspjeha na ovom i budućem svijetu radi zadobijanja ljubavi Božije; - podsticanje na istrajnost u življenju vjere s željom za uspjehom koji donosi ispunjenje duše prema savjetima Uzvišenog Allaha i Poslanika, a.s.; - upoznavanje s osnovnim karakteristikama dunjaluka i ahireta, etapama ljudskog života, radi razmišljanja i razvijanja svijesti o načinu posvećenosti i odnosa prema dunjaluku i ahiretu prema učenju islama (prolaznost kao sredstvo ostvarenja uspješne vječnosti, sva djela u službi ostvarenja vječnosti, zalaganje, trud, napor i sl.); - predstavljanje pogleda drugih religija na prolazni i vječni život, radi prepoznavanja kontinuiteta razvoja vjere na Zemlji; - upoznavanje s djelima koja donose radost u vječnom životu, kao i s radošću koju donosi džennet; - podsticanje na zalaganje, trud, napor u činjenju dobra radi ostvarenja radosti u vječnom životu, ali i osjećanja radosti i slasti u činjenju dobra; - štetnost grijeha za duhovnu i tjelesnu sferu života čovjeka i negativne posljedice grijeha kako na ovom tako i u vječnom životu u džehennemu s ciljem razvijanja zaštite duhovne i tjelesne sfere života, a ne u službi zastrašivanja; - predstavljanje vječnog života u raju i paklu po kazivanjima iz judaizma i kršćanstva, te poređenja s učenjem islama o džennetu i džehennemu.	
A.8.5. Analizira pouke Bitke na Hendeku, Ugovora na Hudejbiji i Oslobođenja Mekke.	• Opisuje događaje vezane za Bitku na Hendeku, Ugovor na Hudejbiji i Oslobođenje Mekke. • Identificira pouke o savjetovanju, zajedničkom životu, vizionarstvu Poslanika, a.s., i značaju

	zavičaja. • Djeluje u skladu s identificiranim poukama.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.3
Ključni sadržaji	
IZ ŽIVOTA MUHAMMEDA, A.S. • Savjetovanjem do uspjeha • Zajednički život traži kompromise • Vizionarstvo Poslanika, a.s. • Težnja za zavičajem	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: Bitku na Hendeku, Ugovor na Hudejbiji i Oslobođenje Mekke u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke. Očekuje se da nastavnik: - generalizira i interpretira navedene događaje na učenicima prihvatljiv način; - osvijesti značaj savjetovanja, zajedničkog života i zavičaja; - osmisli projektne zadatke u kojima će se istraživati i analizirati zastupljenost savjetovanja, zajedništvo i odnos prema zavičaju.	
A.8.6. Prepoznaje i prosuđuje pravednost na primjeru kazivanja o Muhammedu, a.s., i Ukkašu.	• Objašnjava pravednost Muhammeda, a.s. • Opisuje ljubav ashaba prema Muhammedu, a.s. • Vrednuje vlastitu pravednost i ljubav prema Muhammedu, a.s.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.3
Ključni sadržaji	
• Ljubav i pravda na primjeru kazivanja o Muhammedu, a.s., i Ukkašu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda uz prikazivanje pravednosti Muhammeda, a.s., i ljubavi ashaba prema njemu na primjeru kazivanja o Muhammedu, a.s., i Ukkašu.	

Oblast: B/Islam -praktikovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.8.1. Identificira potrebe duše i analizira načine njihovog zadovoljenja.	• Navodi potrebe duše. • Objašnjava načine njihovog zadovoljenja. • Upoređuje duhovnu i tjelesnu čistoću i analizira njihov značaj. • Vrednuje vlastiti odnos prema čistoći.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.1.2
Ključni sadržaji	
POTREBE MOJE DUŠE • Čistoća u duhovnosti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi središnju refleksiju na: - ulogu čistoće u islamu i načine njenog ostvarenja uz poseban osvrt na duhovnu čistoću i puteve njenog postizanja (tevba, namaz, zekat, zikr, činjenje dobra i sl.); - povezanost duhovne i tjelesne čistoće, grijeha, nečistoće duše, čišćenja od grijeha i čišćenje imetka; - na namaz kao mjerilo kvaliteta ostvarenja duhovne čistoće jer čovjeka povezuje s Bogom, čuva ga od	

griježai podstiče na dobro; - na zekat kao način čišćenja imetka, ali i duše od škrtosti, uskogrudnosti, sebičnosti i sl.; - komparativnu analizu načina postizanja duhovne čistoće u drugim religijama, s ciljem razvijanja razumijevanja drugih i drugačijih, te u funkciji uočavanja sličnosti u monoteističkim religijama.	
B.8.2. Analizira potrebu povezanosti sa Stvoriteljem kroz različite oblike vjerskih dužnosti.	• Navodi različite oblike vjerskih dužnosti. • Obrazlaže kako vjerske dužnosti povezuju sa Stvoriteljem. • Upoređuje zekat i sadaku, te analizira način izdvajanja zekata i sadake. • Obrazlaže izdvajanje zekata putem sistema Islamske zajednice. • Analizira vlastiti način povezivanja sa Stvoriteljem.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.3.2
Ključni sadržaji	
• Čistoća u duhovnosti • Blagodati Božije nas približavaju Bogu • Izdvajanje zekata iz dobijenih blagodati	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda B.8.1. i A.8.3., a koje se odnose na čistoću u duhovnosti i blagodati Božije, preporučuje se: - osvještavanje obaveze izdvajanja zekata iz dobijenih blagodati; - osvještavanje razlike između zekata i sadake; - analiziranje načina izdvajanja zekata i sadake; - podsticanje na izdvajanje zekata putem uspostavljenog sistema Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini uspostavljenog radi jačanja zajednice muslimana.	
B.8.3. Objašnjava namaze: jaciju, džumu, bajram i nafile s posebnim povodom.	• Objašnjava jaciju namaz i organizira svoje vrijeme prema vremenu ovog namaza. • Navodi i objašnjava namaze: džumu, bajram i nafile. • Interpretira poruke prve hutbe Muhammeda, a.s.
Poveznice sa ZJNPP	POO-1.3.1 JZK-2.4.2
Ključni sadržaji	
• Kako da završim dan • Namazi s posebnim povodima • Prva hutba	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi središnju refleksiju na: - jaciju-namaz (informacije o vremenu i načinu obavljanja, odnosa Poslanika, a.s., prema ovom namazu, vrijednosti ovog namaza i ulogu jacije u rasporedu dnevnih aktivnosti čovjeka, radi podsticanja na razmišljanje o nužnosti obavljanja jacije namaza i uočavanja prednosti onih koji je obave); - džuma-namaz, bajram-namaz i nafila-namaze na primjerima Muhammeda, a.s., i isticanje njihove vrijednosti i koristi koje nam donose; - upoznavanje dobrovoljnih molitvi u drugim religijama, s ciljem boljeg upoznavanja drugih i drugačijih.	
B.8.4. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje poruke Kunut-dove i Sejjidul istigfara.	• Interpretira Kunut-dovu i Sejjidul istigfar. • Identificira i primjenjuje poruke Kunut-dove i Sejjidul istigfara.

Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
- Kunut-dova, Sejjidul istigfar - Poruke Kunut-dove	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada kroz poticanje memorisanja s prijevodom Kunut-dove i Sejjidul istigfara i djelovanja u skladu s njihovim porukama.	
B.8.5. Definira pojmove šerijat i izvori šerijata, analizira značaj Božijeg zakona i klasificira ljudske postupke – „efalul-mukellefin“.	- Opisuje šerijat i izvore šerijata. - Analizira klasifikaciju djela u šerijatu. - Vrednuje vlastiti odnos prema šerijatu.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.1.3 DHP-1.2.1
Ključni sadržaji	
- Upoznajmo Zakon Božiji - Vrednovanje djela u Zakonu Božijem	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi, na učenicima prihvatljiv način, središnju refleksiju na: - osnovne informacije o izvorima na kojima se temelji Božiji zakon – šerijat i poticanje na razmišljanje o Božijem zakonu i ljudskim zakonima radi razvijanja pravilnog odnosa prema njima; - upoznavanje s načinom dopunjavanja pojedinih izvora šerijata na njima bliskim primjerima; - klasifikaciju ljudskih djela od onih strogo naređenih do onih koja su na dobrovoljnoj osnovi, kao i od onih koja su strogo zabranjena do onih koja nije lijepo raditi, odnosno koja izlaze iz granica pristojnosti; - komparativno sagledavanje vjerzakona različitih religija, dozvoljenog i zabranjenog u njima, s ciljem uočavanja zajedničkih tačaka i dijelova u kojima se oni razlikuju (razlike interpretirati kontekstualno, jer su važili za određeno vrijeme koje je imalo svoja specifična obilježja) i komparativnog posmatranja uloge moralnosti u svim religijama.	
B.8.6. Analizira grijeh, vrste grijeha, istigfar, tevbu.	- Definira čovjeka kao biće sklono dobru i zlu, grešku, grijeh, tevbu, savjest. - Analizira vrste grijeha, djelovanje savjesti i način činjenja tevbe. - Razumije potrebu duhovnog čišćenja u islamu. - Vrednuje vlastiti odnos prema grijehu i tevbi.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.2
Ključni sadržaji	
VLASTITO PREISPITIVANJE	
- Greške, grijesi i posljedice - Priznanje i vlastita odgovornost - Savjest kao ogledalo duše	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda stavi, na učenicima prihvatljiv način, središnju refleksiju na: - razlikovanje pojmova greška i grijeh i posljedica koje prouzrokuju; - povezivanje greške i grijeha s primjerima iz svakodnevnog života, školom, porodicom, uspjehom, neuspjehom i sl. - smisao i svrhu činjenja tevbe, s ciljem razvijanja sposobnosti suočavanja s vlastitim djelima, prihvatanja odgovornosti za učinjeno i spremnosti za priznavanje vlastite greške radi pokajanja Bogu i izvinjenja ljudima; - poglede na grijeh, griješenje i načine čišćenja od grijeha u drugim religijama u funkciji građenja tolerantnog stava i međureligijskog razumijevanja; - djelovanje dobra i zla (meleka i šejtana) koje se manifestira pozitivnim i negativnim mislima; - osnaživanje uslušanju i slijeđenju dobra kao stalne prisutnosti savjesti koja pročišćuje i odgaja dušu;	

- predstavljanje savjesti kao snage u odupiranju zlu.	
B.8.7. Objašnjava značaj mubarek dana i noći i ibadeta u njima.	• Navodi mubarek dane i noći. • Analizira ibadete u odabranim danima i noćima. • Vrednuje vlastiti odnos prema mubarek danima i noćima i ibadetu u njima.
Poveznice sa ZJNPP	POO-5.2.3 DHP-1.2.1
Ključni sadržaji	
MUBAREK DANI I NOĆI • Odabrani dani • Odabrane noći • Ibadet u odabranim danima i noćima	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje ovog ishoda preporučuje se da nastavnik pripremi aktivnosti posvećene: - odabranim danima i noćima u hidžretskom kalendaru (koji/e su, kada se obilježavaju, kako, u čemu je njihova posebna vrijednost) s ciljem upoznavanja, slijeđenje i njegovanje vlastitog naslijeđa, a poštivanja tuđeg; - različitim oblicima ibadeta u islamu koje mogu da se primijene u ovim danima i noćima; - govoru o odabranim danima drugih religija i molitvama u njima.	

Oblast: C/Ihsan i ahlak	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.8.1. Navodi vlastite sposobnosti i analizira načine ostvarenja životnog cilja i uspjeha.	• Razrada odgojno-obrazovnog ishoda je identična razradi za kompetencije mladih u odgojno-obrazovnom ishodu A.8.1.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.1 KMP-1.2.2
Ključni sadržaji	
• Poželjne kompetencije mladih	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navdenim za kompetencije mladih u odgojno-obrazovnom ishodu A.8.1.	
C.8.2. Opisuje izazove u odrastanju i ponaša se u skladu s učenjem islama.	• Analizira značaj moralnosti u islamu. • Navodi moralne izazove u odrastanju i opisuje kako djeluju na ponašanje. • Vlastito ponašanje stavlja u odnos s učenjem islama.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.3 TZP-2.2.3
Ključni sadržaji	
MORALNOST U ŽIVOTU • Moralni izazovi • Želim biti moralan	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada kroz poticanje razvoja znanja o moralnosti, moralnim izazovima, moralnom životu u skladu s propisima i savjetima sadržanim u Kur'anu i Sunnetu. Potrebno je omogućiti aktivno učestvovanje učenika i međupredmetno povezivanje kroz: - gradnju i očuvanje moralnosti na osnovu učenja islama; - utvrđivanje koji segmenti moralnosti im teško padaju, te primjerima iz života poslanika, ashaba, dobrih i učenih ljudi pomoći im u prevazilaženju tih teškoća i jačanju moralnosti; - razumijevanje za izazove nemoralnosti danas, ne osuđivanje slabosti prema njima i pružanje podrške u jačanju i odupiranju tim izazovima.	

C.8.3. Prihvata Muhammeda, a.s., za svog moralnog uzora i pronalazi pouke iz života njegove porodice.	• Navodi i opisuje uzore u životu. • Identificira moralne pouke iz života Poslanikove, a.s., porodice. • Slijedi Muhammeda, a.s., i prihvata ga za svog moralnog uzora.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.1
Ključni sadržaji	
• Najljepši uzor • Moralnost u svjetlu Poslanikove porodice	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se: - isticanje činjenice da je Poslanik, a.s., poslan da upotpuni plemenitost kod ljudi i nužnost postojanja uzora u moralnosti; - navođenje različitih primjera moralnog postupanja iz života Muhammeda, a.s., bitnim za uzrast učenika (odijevanje, govor, poštivanje, odnos prema porocima i izazovima društva i sl.), - podsticanje na samoanalizu vlastite moralnosti radi njenog unapređenja.	
C.8.4. Identificira primjere vizionarstva Muhammeda, a.s., i analizira odnos prema domovini.	• Razrada odgojno-obrazovnog ishoda je idnetična razradi za vizionarstvo Poslanika, a.s., u odgojno-obrazovnom ishodu A.8.5.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.1 DHP-2.1.1
Ključni sadržaji	
• Vizionarstvo Poslanika, a.s.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostavarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za vizionarstvo Poslanika, a.s., u odgojno-obrazovnom ishodu A.8.5.	
C.8.5. Pokazuje svakodnevnu predanost etičkoj praksi islama i afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti te revidira svoje prosuđivanje na osnovu novih saznanja i usklađuje ponašanje u duhu islama.	• U skladu s razradom svih odgojno-obrazovnih ishoda za osmi razred.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-4.4.2
Ključni sadržaji	
Svi preporučeni sadržaji islamske vjeronauke za osmi razred.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U skladu s preporukama svih odgojno-obrazovnih ishoda za osmi razred.	

Oblast: D/Kulturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.8.1. Opisuje i objašnjava razvoj zajednice muslimana, te osmišljava vlastite aktivnosti s ciljem jačanja zajedništva u svom okruženju.	• Definira život u zajednici, porodicu, džemat, hilafet, ummet. • Opisuje razvoj različitih oblika zajedništva. • Razumije potrebu za ostvarivanjem uspjeha i zadovoljstva u okviru zajednice i same zajednice. • Prepoznaje faze organiziranja Islamske zajednice i značaj njenog djelovanja. • Prosuđuje o negativnim i pozitivnim utjecajima

	dunjaluka na zajedništvo. Analizira vlastiti odnos prema zajednici.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.1 DHP-1.2.2
Ključni sadržaji	
ZAJEDNICA MUSLIMANA - Razvoj zajednice muslimana - Oblici muslimanskog zajedništva - Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini - Moj doprinos Islamskoj zajednici	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - historijski prikaz nastanka i razvoja zajednice muslimana, od nastanka zajednice muslimana u Medini, širenja hilafeta na više od trećine tada poznatog svijeta do raspada hilafeta na manje zajednice; - isticanje značaja i snage u zajedništvu i slabost u razjedinjenosti; - identifikiranje različitih oblika zajedništva muslimana, radi stvaranja pozitivnog stava o njima, otkrivanja uloge, vrijednosti, prava i obaveza u navedenim zajednicama; - sažet pregled nastanka i razvoja Islamske zajednice u BiH do 1992. godine (način organiziranja, uloga i poteškoće koje je imala islamska zajednica); - ulogu Islamske zajednice u očuvanju vjerskog i kulturnog identiteta bošnjaka; - razvijanje osjećanja pripadnosti islamskoj zajednici, radi njenog razvijanja, jačanja, djelovanja, afirmiranja kroz mlade ljude; - organiziranje posjeta različitim institucijama islamske zajednice.	
D.8.2. Definira kasabu, šehar, varoš, turbe, medresu i analizira urbano uređenje bosanskih šehera, običaje i kulturu Bošnjaka nekada i sada.	- Opisuje život u prijašnjim naseljima. - Razumije potrebu za životom u kome se uvažavaju potrebe duše i tijela. - Prepoznaje razlike između organiziranja života nekad i sad, mogućnosti koje postoje u njima. - Ispravlja pogrešna shvatanja o vlastitoj kulturi.
Poveznice sa ZJNPP	GEO-1.2.4 DHP-1.2.3
Ključni sadržaji	
- Islamska kultura u Bosni i Hercegovini - Materijalni izraz duhovnosti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - poređenje današnjih naselja i naselja u prošlosti i organiziranje života u zajednici nekad i sad (koliko odgovaraju duhovnim i tjelesnim potrebama); - nastanak velikih bosanskih šehera i isticanje zajedničkih elemenata u njima; - ulogu džamija, tekija, medresa i turbeta u očuvanju vjerskog i kulturnog identiteta.	

9. razred osnovne škole /68 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.9.1. Analizira snagu dove u prevazilaženju životnih izazova uz Božiju pomoć.	- Objašnjava pojam dove, njenu vrijednost, snagu i moć, te prepoznaje potrebu za učenjem dove, izražavanjem i primjenjivanjem dove koja je korisna za ostvarenje uspjeha u životu na oba svijeta (obavezno Fatihu). - Procjenjuje koje su najpogodnije dove za ostvarenje životnih ciljeva kroz savjete Kur'ana i Poslanika, a.s. - Prilagođava i gradi svoje sposobnosti i životne ciljeve u skladu s zahtjevima islama uz pomoć dove i vlastito zalaganje i trud.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.3
Ključni sadržaji	
U OKRILJU DOVE - Bože, osnaži me - Dova, moje najjače oružje - Oslonac koji imam i kada svi drugi nestanu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke za deveti razred važna je usmjerenost na činjenicu da se zatvara cjelina osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja u vjeri i ujedno zatvara vjeronaučni kurikulum za osnovnu školu te daje mogućnost otvaranja srednjoškolskog kurikuluma. Obzirom da se mladi u ovoj dobi osjećaju zrelijim važno je da im se prilazi s puno uvažavanja i da im se osigura prostor za testiranje i svjedočenje njihove zrelosti. Potrebno ih je osnaživati pred neizvjesnošću koju donosi budućnost, npr. nezaposlenost, uništavanje životne sredine, prenaseljenost, političke krize i sl. Odgojno-obrazovni ishod A.9.1. se može ostvariti različitim oblicima rada i to aktivnostima i projektima kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - pomaganje učenicima u pronalaženju oslonca na životnom putu; - razvijanje senzibiliteta da se i u sreći i iskušenjima potrebno kontinuirano obraćati Allahu, dž.š., radi zadobijanja Njegove pažnje i blizine i sticanja Božijeg zadovoljstva; - interpretaciju dove kao tajanstvenog puta na kojem čovjek crpi duhovnu snagu i preporučuje dušu; - analizu uvjeta za upućivanje dove, preporučenih vremena za učenje dove, dova iz svakodnevnog života; - razumijevanje utjecaja snage dove u životu vjernika; - evaluiranje saznanja o dovi s ciljem prihvatanja dove kao oslonca koji postoji i kada svi drugi nestanu i šanse kada se svaka nada izgubi.	
A.9.2. Koristi, prilikom donošenja odluke i izbora uzora, vođe i sl., svijetle primjere Božijih poslanika i časnih ljudi iz historije islama.	- Izdvađa i koristi pouke iz života Božijih poslanika. - Procjenjuje koje su moralne sposobnosti najpogodnije za ostvarenje životnih ciljeva, sreće i zadovoljstva kroz primjere Božijihposlanika. - Prilagođava i gradi svoje sposobnosti i ciljeve u skladu s moralnim zahtjevima islama. - Procjenjuje svoje zalaganje i trud, izbacuje negativne i razvija pozitivne sklonosti. - Primjenjuje i predlaže načine za postizanje

	uspjeha, te vrednuje vlastiti uspjeh.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.2.2 JZK-1.2.3
Ključni sadržaji	
POTRAGA ZA SREĆOM • Poslanici – orijentiri u pronalaženju sreće • Ja i svijet u kojem živim • Put ka samostalnosti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U ostvarivanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnik će različitim oblicima rada istaknuti središnju refleksiju na: - odgovarajuće primjere koji će jasno pružiti pomoć učeniku u pravljenju izbora i biranju uzora, vođe i sl., u svijetlim primjerima poslanika i časnih ljudi iz historije islama; - retrospektivu kur'anskih kazivanja o poslanicima i njihovih načina pronalaska sreće; - poticanje na razmišljanje o svijetu u kome žive, njegovim izazovima, vlastitim mislima o njemu, nadama koje budi u njima, radoznalosti o njemu; - osposobljavanje učenika za zadatke i obaveze koje donosi samostalnost.	
A.9.3. Objašnjava prolaznost života na primjeru preseljenja Muhammeda, a.s.	• Povezuje kraj objave i poslanstva. • Opisuje preseljenje Muhammeda, a.s., na ahiret. • Objašnjava smisao života u skladu s učenjem islama. • Podržava ispoljavanje tuge i ponašanje prilikom gubitaka u životu u skladu s učenjem islama.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.3
Ključni sadržaji	
IZ ŽIVOTA MUHAMMEDA, A.S. • Kraj objave i poslanstva ; Smisao života	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika. Može se ostvariti različitim oblicima rada u kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na kraj objave i poslanstva i propitivanje smisla života u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke. Očekuje se da nastavnik: - pomogne mladima u prevladavanju gubitaka u životu, razvijanju pogleda na život i smrt (neizbježnost smrti kao odredbe Božije, smrti kao dijela života i prelaska u drugi vid življenja, na značaj optimističkog pogleda na budućnost); - informiše o različitim načinima ispoljavanja tuge, ukaže na značaj poštivanja osjećanja drugih (posjeta ožalošćenim, pomoć, iskazivanje saučešća, klanjanje dženaze, učenje dova za umrlog i ožalošćene i sl.); - interpretira događaj vezan za smrt Poslanika, a.s., i postupanje ashaba u vezi s njom; - osmisli projektne zadatke u kojima će se istraživati i analizirati običaji bošnjaka vezani za smrt i ispraćaj umrle osobe.	
A.9.4. Izdvaja i analizira poruke Oproštajnog govora i sure En-Nasr.	• Opisuje Poslanikov, a.s., hadždž, i analizira poruke njegovog govora s Arefata. • Identificira poruke Oproštajnog govora i sure En-Nasr te djeluje u skladu s njima.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.2 DHP-2.1.3
Ključni sadržaji	
• Poslanikov, a.s., hadždž • Kraj objave i poslanstva • Sura En-Nasr	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored navedenih preporuka u odgojno-obrazovnom ishodu A.9.3. potrebno je omogućiti aktivno učestvovanje učenika kroz: - postepeno i sistematično uvođenje učenika u razumijevanje događaja koji su nagovijestili smrt Muhammeda, a.s., i kraj poslanstva;	

- razvijanje interesovanja učenika za porukama Oproštajnog govora i sure En-Nasr; - analizu poruka Oproštajnog govora i sure En-Nasr s akcentom na njihovu primjenu u životu muslimana danas.	
A.9.5. Identificira Božije stvaranje u paru na primjerima dan – noć, muško – žensko, plus – minus...	• Uočava mudrost Božiju u stvaranju čovjeka i razumije potrebu za suprotnim spolom. • Objašnjava moralno ponašanje u odnosu prema suprotnom spolu i brani stav islama o odnosu prema suprotnom spolu. • Prihvata savjete islama o građenju odnosa prema suprotnom spolu na principima moralnosti i čistote.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4
Ključni sadržaji	
SAVRŠENO BOŽIJE STVARANJE • Sve je stvoreno u paru	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Obzirom da je većina mladih do ove dobi već je doživjela svoju spolnu zrelost, potrebno im je kroz različite sadržaje pomoći da pozitivno i realno poimaju vlastito tijelo. Budući da veliki broj njih u ovoj dobi proživljava iskušenja razvoja seksualnosti, stječe svijest o spolu i dvostrukim moralnim normama, nastavnik treba da podsjeća na stvaranje Božije u paru i jednakost pred Bogom u obavezama i pravima, ali i normama ponašanja. Središnju reflesiju treba staviti na: - adekvatne odgovore kojima se nadilaze društvene norme i izazovi modernog života; - podsticanje mladih na promišljanje i proučavanje Božijih znakova stvaranja u paru u sklopu Njegovog stvaranja svijeta u kome žive; -interpretaciju moralnih normi kao dijela Božijeg uređenja svijeta i uređenja vlastitog života. U cilju ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda nastavnik može predložiti pitanja/probleme u skladu s interesovanjima i mogućnostima učenika i aktuelnim dešavanjima.	
A.9.6. Opisuje religioznost među mladima i primjenjuje vlastitu vjeru.	• Definira religioznost, sekte, praznovjerje, dobro i zlo. • Prepoznaje negativan utjecaj iz okruženja i razlikuje Pravi od krivog puta. • Uspoređuje vlastitu religioznost s religioznošću drugih kao i s religioznošću Poslanika, a.s. • Podržava islam i pokazuje vjersku toleranciju.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.2 DHP-1.3.1
Ključni sadržaji	
• Religioznost među mladima • Vjerska tolerancija	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Zadatak nastavnika je da organizira iskustva učenja i poučavanja o religioznosti među mladima na način da nakon susreta s odabranim temama, utemeljenih na kur'anskim kazivanjima o dilemama koje su imali poslanici, njihovom načinu traganja za istinom i odgovorima na zapitanosti i dileme, učenici u analizi i oblikovanju svojih stajališta primjenjuju navedeno u razradi odgojno-obrazovnog ishoda. Preporučuje se aktivno uključivanje učenika kroz: - spoznaju snage vjere u Jednog Boga; - pružanje pomoći u nadilaženju različitih konflikata u duhovnoj i materijalnoj sferi života; - suočavanje sa <i>stvarnošću</i> alternativne religioznosti, sektama, okultistima, praznovjerjem i sl.; - izgrađivanje kritičkog mišljenja o ovim pojavama i uspješnoj religijskoj orijentaciji, bez skretanja s Pravog puta; - jačanje religioznosti kod mladih odabranim ajetima i hadisima o ovoj temi, kao i savjetima učenih ljudi; - podsticanje na donošenje vlastitih zaključaka i odupiranje nametanju ideja drugih, ali i usmjeravanje u	

traganju za Bogom na pravilan način.

Oblast: B/Islam - praktikovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.9.1. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje poruke namaske dove, sura El-Fil i El-Asr.	• Interpretira namasku dovu i sure El-Fil i El-Asr. • Izdvaja i primjenjuje poruke namaske dove, sure El-Fil i El-Asr.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.1 POO-2.2.2
Ključni sadržaji	
• Namaska dova, sure El-Fil i El-Asr	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada kroz poticanje memorisanja s prijevodom namaske dove, sura El-Fil i El-Asr i djelovanja u skladu s njihovim porukama.	
B.9.2. Analizira smisao davanja zekata.	• Uočava povezanost ibadeta i zekata. • Objašnjava smisao davanja zekata. • Analizira odnos prema zekatu danas. • Podržava prikupljanje zekata putem sistema Islamske zajednice.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.2.2 PNP-4.3.2
Ključni sadržaji	
• Smisao davanja zekata	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada kroz razvijanje svijesti o smislu ibadeta zekata u današnjem vremenu. Preporučuje se: - osvještavanje veze između ibadeta i zekata; - interpretiranje smisla davanja zekata u skladu sa stavom Islamske zajednice; - analiziranje odnosa pojedinca, grupe i društva općenito prema zekatu; - razvijanje osjećaja pripadnosti zajednici muslimana; - afirmisanje prikupljanja zekata putem sistema Islamske zajednice.	

Oblast: C/Ihsan i ahlak	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.9.1. Navodi nekonvencionalne alternative u životu, diskutuje i kritički se odnosi prema njima, te izdvaja načine njihovom odupiranju.	• Pored pokazatelja navedenih u razradi odgojno-obrazovnog ishoda A.9.2. i odgojno-obrazovnog ishoda A.9.6. učenik će interpretirati viziju dobra i stvarnost zla uz pojačano samopouzdanje, jaču volju, odlučnost i istrajnost u dobru i oslanjanju na Uzvišenog Allaha.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.1 DHP-1.3.1
Ključni sadržaji	
• Ja i svijet u kojem živim • Religioznost među mladima	

• Živjeti vrijednosti • Između dobra i zla • Ko upravlja mojim životom	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored navedenih preporuka u odgojno-obrazovnom ishodu A.9.2. i odgojno-obrazovnom ishodu A.9.6. potrebno je pomoći mladom čovjeku da se odupre nekonvencionalnim alternativama u životu, uz naglašenije prisustvo moralnosti i preventivno djelovanje protiv poroka i beznađa. Nastavnik može vlastitim primjerom inicirati da učenici urade samoanalizu nivoa posjedovanja dobra i zla, u djelima, govoru, mislima, a u funkciji korekcije i samopopravljanja. Značajno je da se u ovom procesu bude vrlo iskreno i samokritično. Ukoliko učenici žele urađenu samoanalizu mogu ostaviti tajnom i nastojati da se slika popravi, i da, eventualno, kada sami procijene da mogu i žele, izvijeste o svom napretku i teškoćama u tom procesu.	
C.9.2. Prepoznaje poroke duhana, alkohola, droge, kocke, bluda, prostitucije i argumentuje njihove štetne posljedice.	• Pokazatelji navedeni u razradi odgojno-obrazovnog ishoda B.9.1.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.2.3
Ključni sadržaji	
• Između dobra i zla • Ko upravlja mojim životom	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda B.9.1. nastavnik treba osvijestiti učenike da sreća i zadovoljstvo nisu u odavanju zlu i različitim porocima, već u snazi njihovom odupiranju radi dosljednosti svrsi svog postojanja. Preporučuje se: - suočavanje sa stvarnošću života, ko treba da daje putokaze u životu muslimana, a čiji savjeti se stvarno prihvataju; - podsticanje na razmišljanje o utjecaju medija, nagona, društva i sl., na ponašanje i izbore čovjeka; - samoanaliza različitih utjecaja koji nas oblikuju (prepoznati ih, jasno izdvojiti i razviti način kako se oduprijeti njihovom utjecaju).	
C.9.3. Podržava prirodni koncept u pitanju spolnosti.	• Pokazatelji navedeni u razradi odgojno-obrazovnog ishoda A.9.5.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.2
Ključni sadržaji	
○ Težnja ka suprotnom spolu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod A.9.5.	
C.9.4. Pravilno i efikasno raspoređuje svoje vrijeme u svjetlu poruka sure Asr.	• Analizira značaj vremena iz ugla učenja islama. • Vrednuje kvalitet vlastitog slobodnog vremena. • Prepoznaje vrijednosti u vlastitom životu. • Prihvata poruke sure Asr.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.2
Ključni sadržaji	
○ Slobodno vrijeme ○ Živjeti vrijednosti ○ Sura Asr	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Ishod se ostvaruje u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika. Može se ostvariti različitim	

oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na raspoređivanje vremena, slobodno vrijeme, praktične životne vrijednosti i poruke sure Asr u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke.	
C.9.5. Pokazuje samopouzdanje i samokritičnost u odnosu prema virtualnoj stvarnosti i rješavanju mladalacke krize.	- Analizira virtualnu stvarnost iz ugla islama. - Razlikuje dobro od zla u životu i virtualnoj stvarnosti. - Djeluje u skladu s dobrom utemeljenim na islamskom učenju.
Poveznice sa ZJNPP	TIT-5.1.2 TZP-2.2.3
Ključni sadržaji	
- Vjera i virtualna stvarnost - Dobro je moj izbor	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se da nastavnik u interakciji s učenicima pronalazi ključ pozitivnog rješenja mladalacke krize, uz razvijanje samoosjećanja, samopouzdanja i samorespekta.	
C.9.6. Podržava ekološku svijest utemeljenu na islamskom učenju.	- Djeluje u skladu s ekološkim principima utemeljenim na islamskom učenju. - Interpretira život u islamu kao život u skladu s harmonijom koju je Bog uspostavio.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.5 PNP-4.3.2 POO-2.3.3
Ključni sadržaji	
- Živjeti vrijednosti - Dobro je moj izbor	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U obradi ovog tematskog područja nastavnici mogu predložiti pitanja/probleme u skladu s interesovanjima i mogućnostima učenika i aktuelnim dešavanjima i organizirati problemsku nastavu.	
C.9.7. Pokazuje svakodnevnu predanost etičkoj praksi islama i afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti te revidira svoje prosuđivanje na osnovu novih saznanja i usklađuje ponašanje u duhu islama.	- Definira moral, vrlinu, ljudskost, čestitost, ahlak, dobro, prijateljstvo. - Prihvata moralno ponašanje na putu osamostaljivanja i odvaja ga od nemoralnog. - Uspoređuje vlastitu moralnost s moralnošću drugih, kao i s moralnošću Poslanika, a.s. - Bira prijatelje u skladu s islamskim učenjem. - Procjenjuje koje su moralne sposobnosti najpogodnije za ostvarenje životnih ciljeva kroz savjete Kur'ana i Poslanika, a.s. - Odvaja mubarek dane i noći od onih koji to nisu i uspoređuje način njihovog obilježavanja. - Procjenjuje koji način obilježavanja je vredniji za ostvarenje pune ljudskosti i jasno procjenjuje vrijednost socijalnih akcija u zajednici. - Učestvuje u socijalnim akcijama u zajednici.
Poveznice sa ZJNPP	MTP-2.3.1 MTP-2.3.2
Ključni sadržaji	
IZABERI SVOJ PUT	
Put ka samostalnosti	

• Moje sklonosti • Druženje i prijateljstvo • Dobro je moj izbor • Smisao života
IZBOR IZ HIDŽRETSKOG KALENDARA
Preporuke za ostvarenje ishoda
Ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada kroz poticanje razvoja znanja o osamostaljivanju i biranju vlastitog puta u izboru zanimanja, obrazovanja, prijatelja i dobra općenito u skladu s propisima i savjetima sadržanim u Kur'anu i Sunnetu. Potrebno je omogućiti aktivno učestvovanje učenika i međupredmetno povezivanje kroz: - postepeno i sistematično navođenje na razmišljanje o metakognitivnosti u cilju odgajanja u vjerničkom duhu; - podsjećanje na moralne granice u životu kao bitne i neizostavne radi dostojnog života pojedinca i zajednice, a sve s ciljem njihovog prosperiteta i napretka; - kur'anski opis moralnosti i savjete dobijene od mudrog Lukmana osvrnuti se na temeljne vrijednosti moralnog čovjeka i usmjeriti na njihovo postizanje; - osvješćivanje postavljene granice od Uzvišenog Allaha kao dobra za čovjeka, a ne kao steg i teškoće; - suočavanje s vrlinama koje posjeduju i pokazuju, osjećanjima koja bude u njima te vrline, radi jačanja želje za njegovanjem i gradnjom vrlina u životu; - razvijanje zadovoljstva radi posjedovanja vrlina; - sadržaje iz hidžretskog kalendara podsticati posjećivanje bolesnih, umrlih, napuštenih i sl., kao i volonterski rad izvan učionice; - govor o drugima i drugačijima u kontekstu mubarek-dana i običaja vezanih za njih.

Oblast: D/Kulturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.9.1. Obrazlaže utjecaj islama na identitet Bošnjaka.	• Definira identitet i objašnjava odnos identiteta, vjere i domovine. • Opisuje Bosansko susretanje s islamom. • Analizira elemente identiteta Bošnjaka.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.1.1 DHP-1.1.2 DHP-1.1.3
Ključni sadržaji	
NAŠA DOMOVINA I IDENTITET • Bosansko susretanje sa islamom • Islam i identitet Bošnjaka	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na odnos identiteta, islama i domovine u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke. Preporučuje se: - nastavak oblikovanja identiteta mladih kroz vjersku i nacionalnu pripadnost; - izdvajanje elementa kulturno-historijskog naslijeđa koji svjedoče nastavak gradnje zatečene kulture pod utjecajem islama (nadgrobni spomenici, dovišta, molitva, bogomolje, običaji pri rođenju, vjenčanju i sl.); - razvijanje svijesti o zajedništvu u različitosti i individualnosti unutar tog zajedništva, kao volji Božijoj; - naglašavanje troznamenastog obilježja našeg identiteta: po vjeri muslimani, po narodnosti bošnjaci, po državljanstvu Bosanci i Hercegovci; - razvijanje svijesti o vlastitom porijeklu i pripadnosti Bosni i Hercegovini kao i pozitivne slike o vlastitoj vjeri, kulturi, tradiciji i kulturnom naslijeđu.	
D.9.2. Upoređuje poruke Ahdname sa savremenim konvencijama o ljudskim pravima.	• Objašnjava razlog potpisivanja Ahdname. • Analizira sadržaj Ahdname u kontekstu ljudskih prava i suživota.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.3

Ključni sadržaji	
Ahdnama – bosanska "karta slobode"	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se upoznavanje učenika s ovim dokumentom, njegovim značajem i vrijednosti, kao i samim sadržajem bitnim za današnju gradnju tolerancije, suživota i mira. Nastavnik treba da podstiče učenike na iščitavanje Ahdname i izdvajanje elemenata koji ukazuju na suživot, uvažavanje i toleranciju prema drugim narodima i vjerama u BiH. Poželjno je podstaknuti ih i na razmišljanje o sadašnjosti i porukama Ahdname.	
D.9.3. Opisuje živote pravednih halifa, navodi njihove doprinose, izdvaja pouke i primjenjuje ih.	- Definira pojmove halifa i hilafet. - Navodi, opisuje i analizira živote pravednih halifa. - Izdvaja pouke iz njihovog života i primjenjuje ih.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.2 DHP-2.1.3
Ključni sadržaji	
Pravedne halife	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje ovog ishoda preporučuje se da nastavnik pripremi aktivnosti posvećene vrijednostima pravednih halifa na kojima se gradi zajednica u skladu s učenjem islama. Potrebno je pred učenike postaviti zadatke koji se odnose na: najznačajnija obilježja svakog halife iz ovog razdoblja, upoređivanje njihovih života, viđenje značaja svakog od pravednih halifa, prepoznavanje vrijednosti vođe u njima, te povezivanje s aktuelnom životnom stvarnošću.	
D.9.4. Definira instituciju vakufa, navodi primjere, objašnjava njegovu ulogu kroz vrijeme i vrednuje njegov značaj za zajednicu.	- Definira vakuf, instituciju vakufa i opisuje ih. - Objašnjava ulogu vakufa kroz vrijeme i vrednuje njegov značaj za zajednicu.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4
Ključni sadržaji	
ISLAMSKA KULTURA U BOSNI I HERCEGOVINI	
Vakuf nekad i sad	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje ovog ishoda preporučuje se istraživanje uloge i značaja vakufa kroz historiju za zajednicu (u oblasti odgoja, obrazovanja, ekonomije, socijalne i zdravstvene zaštite, privrede i sl.), kao i istraživanje uloge i značaja vakufa danas.	
D.9.5. Analizira kulturu stanovanja, odijevanja i ishrane u islamu.	- Analizira kulturu stanovanja, življenja, odijevanja i ishrane u islamu. - Izražava stavove o vlastitoj kulturi življenja i odvajanja je od kultura drugih. - Procjenjuje, kroz savjete Kur'ana i Poslanika, a.s., koje su kvalitete bosansko-muslimanske kulture najpogodnije za ostvarenje životnih ciljeva. - Interpretira značaj i ulogu ekologije u islamu.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4 DHP-1.2.5
Ključni sadržaji	
ISLAMSKA KULTURA U BOSNI I HERCEGOVINI	
- Kultura stanovanja - Kultura odijevanja - Kultura ishrane - Ekologija u islamu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se:	

- podsticanje na analitički komparativni pristup kulturi stanovanja nekada i sada s ciljem uočavanja pozitivnog bosansko-muslimanskoj kulturi stanovanja;- obrazlaganje značaja očuvanja kulturnog naslijeđa, intime vlastitog života i duhovnosti u njemu;- provođenje vlastitih istraživanja i osvrta u zajednici na različite kulture i različite aspekte kulture življenja unutar jedne kulture (vjenčanja, rođenja, obilježavanja mubarek dana i noći, odijevanja, govora, ponašanja, odnosa prema komšijama i sl.);- prikazivanje uloge i značaja ekologije iz ugla islamskog učenja a u skladu s mogućnostima i interesima učenika kao iaktualnim dešavanjima.

GIMNAZIJA

(Opća gimnazija/Filološka gimnazija/Matematičko-informatička gimnazija/IT gimnazija-informacione tehnologije)

1. razred gimnazije/ 1 čas sedmično /35 časova godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.I.1. Opisuje razvoj vjere zajedno s razvojem čovjeka na Zemlji i zajedničku misiju svih Božijih poslanika, od Adema, a.s., do Muhammeda, a.s.	- Identificira blagodati uz koje čovjek ostvaruje svoju ljudskost i ima prednost nad melecima. - Analizira islam kao iskonsku i prirodnu Božiju vjeru i prihvata ga kao unutarnji i neodvojivi dio same ljudske prirode. - Upoređuje misije Božijih poslanika identificirajući vjeru u Jednog Boga, naređivanje dobra i odvrćanje od zla kao zajedničko i razlike u pogledu zakona i uputa. - Objašnjava kontinuitet vjerovanja u Jednog Boga i dopunjavanje objavljenog Zakona na temeljima tevhide.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-4.4.3 HIS-2.0.3 HIS-3.0.1
Ključni sadržaji	
OD „POUČAVANJA IMENIMA“ DO NAREDBE „UČI“ - Islam kao iskonska i prirodna Božija vjera - Islam u povijesti od Adema, a.s., do Muhammeda, a.s. - Vjera u Boga je jedna, a zakona je više	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke, u skladu s razradom kao i potrebama, interesima i mogućnostima učenika, važna je usmjerenost na individualnu uključenost i doprinos učenika, razvoj njihove intelektualne znanosti za islamsku vjeronauku, kao i na praćenje individualnog razvoja učenika u usvajanju znanja, vještina i vrijednosti. Preporučuje se, pored oblika, metoda i tehnika kojima će se na odgovarajući način obraditi predloženi sadržaji, korištenje pristupa koji će u prvi plan staviti lično iskustvo učenika. Odgojno-obrazovni ishod A.I.1. se može ostvariti različitim oblicima rada i to aktivnostima i projektima kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - retrospektivu prikaza odabranih Allahovih poslanika uz isticanje zajedničke niti njihovog poslanja; - analizu (individualno, u paru, grupno ili u formi debate ili diskusije) hadisa: „Najbolji vid predanosti Bogu jeste stjecanje znanja“; - osvještavanje činjenice da je u povijesti čovjeka samo jedna vjera, koja je ovisno od socijalno-povijesnog konteksta imala primjerene norme, standarde i zakone, a uvijek bila vjera u Jednog Boga – zajednički korijeni monoteističkih religija.	
A.I.2. Opisuje smisao vjerovanja i prepoznaje vjeru kao životnu energiju koja čovjeku daje snagu u susretu s izazovima života.	- Identificira i prihvata temelje imana. - Obrazlaže tevhid kao temelj islama koji u čovjeku formira najviši stepen samopoštovanja. - Analizira vjerovanje u duhovna bića, objave, poslanstvo, vječnost i slobodnu volju.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-5.2.2
Ključni sadržaji	
TEMELJI IMANA - Vjerovanje u Jednog Boga i duhovna bića - Objave i poslanstvo	

• Vječnost i slobodna volja	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U ostvarivanju odgojno-obrazovnog ishoda odgovarajući primjeri trebaju jasno demonstrirati ključne sadržaje kako bi učenici mogli uočiti važnost imanskih šarta u razumijevanju vlastitog odnosa prema njima (poželjno je davati individualne i grupne projektne zadatke kojima se mogu identificirati stavovi učenika o imanskim šartima u cilju usmjeravanja i pravilnog razumijevanja imanskih šarta kao i djelovanja u skladu s njima).	
A.I.3. Povezuje temelje vjerovanja s životom i određuje svoje prioritete prema njima.	• Spoznaje značaj i vrijednost vjerovanja u imanske šarte i djeluje u skladu s njima. • Procjenjuje vlastiti iman i afirmativno djeluje na druge.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.1
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navdenim za odgojno-obrazovni ishod A.I.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navdenim za odgojno-obrazovni ishod A.I.2.	
A.I.4. Definira i objašnjava pojmove: islam, monoteizam, politeizam, ateizam, objava – vahj, sunnet, meleki, Sudnji dan, slobodna volja, kadaa i kader.	• Objašnjava islam kao vjeru koja je unutarnji i neodvojivi dio same prirode čovjeka putem koje čovjek pokazuje predanost Jednom Bogu i povratak iskonskoj, prvobitnoj Istini koja je bit svake Božije objave. • Razlikuje pojmove monoteizam, politeizam i ateizam. • Objašnjava pojmove objava – vahj i sunnet kao i njihov značaj u očuvanju izvornog učenja. • Analizira pojmove: meleki, Sudnji dan, slobodna volja, kada i kader.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-5.2.2 HIS-2.0.2 HIS-3.0.1
Ključni sadržaji	
• Objava • Historija Kur'ana i njegov sadržaj • Sunnet – drugi izvor islama • Vjerovanje u Jednog Boga i duhovna bića • Objave i poslanstvo • Vječnost i slobodna volja	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na islam, monoteizam, politeizam, ateizam, objavu – vahj, sunnet, meleke, Sudnji dan, slobodnu volja, kada i kader u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke.	
A.I.5. Navodi izvore islama i opisuje načine dostavljanja Objave.	• Analizira svrhu silaska i opći sadržaj Objave. • Analizira historijski kontekst objave Kur'ana i stavlja ga u odnos sa sadržajima Kur'ana. • Razlikuje izvore islama.

	Objašnjava načine dostavljanja Objave.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.2 HIS-3.0.1
Ključni sadržaji	
OČUVANJE IZVORNOG UČENJA - Objava - Historija Kur'ana i njegov sadržaj - Sunnet – drugi izvor islama	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje primjenom različitih oblika rada kroz poticanje razvoja znanja o očuvanju izvornog učenja i razvijanje uvažavanja poruka, propisa i savjeta sadržanim u Kur'anu i Sunnetu. Potrebno je omogućiti aktivno učestvovanje učenika i međupredmetno povezivanje kroz: - postepeno i sistematično uvođenje učenika u razumijevanje smisla objave i značaj Kur'ana i Sunneta; - razvijanje interesovanja učenika za novim saznanjima o Kur'anu i Sunnetu; - kreiranje elementarnog uvoda u poznavanje Hadisa; - projektne zadatke u kojima će se istraživati i analizirati odabrane teme iz Kur'ana i Sunneta; - analizu rezultata projektnih zadataka s akcentom na primjenu Kur'ana i Hadisa u životu muslimana danas; - akcentiranje do čega može doći pri pogrešnoj interpretaciji Kur'ana i Hadisa; - izradu individualnog učeničkog izvještaj o tome šta su sve znali o Kur'anu i Hadisu prije, a šta su novo naučili, te kakve su sada njihove predstave o Božijoj Objavi općenito.	
A.I.6. Analizira ulogu Kur'ana i sunneta u argumentovanju učenja islama, analizira određene ajete i hadise i povezuje ih sa životom te djeluje u skladu s njima.	- Analizira ulogu Kur'ana i Sunneta u argumentovanju učenja islama. - Analizira određene ajete i hadise i povezuje ih s životom te djeluje u skladu s njima.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navdenim za odgojno-obrazovni ishod A.I.5, s tim da će se kod analize određenih ajeta i hadisa koristiti ajeti i hadisi iz svih nastavnih područja islamske vjeronauke.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navdenim za odgojno-obrazovni ishod A.I.5	
A.I.7. Objašnjava nastanak svijeta i čovjeka iz ugla vjere i nauke, upoređuje učenje vjere i nauke o stvaranju, porijeklu svijeta i čovjeka, te određuje vlastito porijeklo.	- Prihvata sebe i svijet u kome živi kao djelo Božije. - Analizira naučni i kur'anski pogled na stvaranje svijeta i čovjeka. - Djeluje u skladu s ulogom „halife na Zemlji“.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.2
Ključni sadržaji	
ALLAH JE STVORITELJ Naučni i Kur'anski pogled na stvaranje svijeta i čovjeka	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se utvrđivanje predznanja učenika s ciljem primjerenijeg dimenzioniranja nastavnog sadržaja i kvalitetnijeg uključivanja učenika, planiranja i realiziranja nastave. Poželjno je da se iskoristi i usmjeri učenička okupiranost za neka područja nauke, te da se podijele odgovarajući individualni zadaci iz ovog predmetnog područja u cilju razjašnjavanja dileme da li je naučno sve objašnjivo.	

Nastavnik može predložiti pitanja/probleme u skladu s interesovanjima i mogućnostima učenika i aktuelnim dešavanjima i organizirati problemsku nastavu.

Oblast: B/Islam - praktikovanje

Ishod učenja	Razrada ishoda
B.I.1. Podržava ulogu islamskih dužnosti u svom životu i iskazuje vjeru u emocionalnom, intelektualnom, porodičnom i društvenom životu.	- Prihvata islamske dužnosti kao stupove islama koji snažno i sveobuhvatno kultiviraju i oplemenjuju čovjeka kao pojedinca. - Vrednuje islamske dužnosti kroz njihov utjecaj na emocionalni, intelektualni, porodični i društveni život vjernika.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4 DHP-4.1.1

Ključni sadržaji

TEMELJI ISLAMA

- Šehadet – Stablo islama
- Radost u namazu
- Post – Put do uspjeha
- Svrha davanja zekata
- Hadždž – Vrhunac bogobožnosti

Preporuke za ostvarenje ishoda

Odgojno-obrazovni ishod je pokazatelj postignuća učenika prvenstveno u afektivnom, a potom u kognitivnom i psihomotoričkom području. Zadatak nastavnika je da organizira iskustva učenja i poučavanja o temeljima islama na odabranim primjerima na način da nakon susreta s odabranim temama učenici u analizi i oblikovanju svojih stajališta primjenjuju navedeno u razradi odgojno-obrazovnog ishoda. Preporučuje se aktivno uključivanje učenika kroz:

- individualni učenički izvještaj o načinu svjedočenja vjere;
- analiziranje namaza kao medija odgajanja pojedinca, razvijanja njegovih kvalitetnih dimenzija ličnosti: odgovornost, preciznost, ispravnost, ali i animatora socijalne brige o članovima džemata;
- prikazivanje posta kao sredstva za jačanje duboke svijesti o Bogu iz koje proizilazi „čuvanje Njegovih granica“;
- analiziranje svrhe, ciljeva, značaja i načina prikupljanja zekata;
- interpretiranje hadža kao vrhunca bogobožnosti vjernika;
- poticanje na prepoznavanje dubokih emotivnih, duhovnosti bliskih, mjesta u svjedočenju vjere koja bi mogla biti afektivni stimulans osobi u zadovoljenju svoje duhovnosti.

B.I.2. Povezuje vjeru i život, određuje vlastiti put i procjenjuje svoj odnos prema islamskim dužnostima.	- Interpretira islamske dužnosti na način da izdvaja smisao njihovog izvršavanja i objašnjava kontinuitet i snažnu vezu među njima. - Povezuje islamske dužnosti sa životom. - Djeluje u skladu s islamskim dužnostima i podržava druge u njihovom izvršavanju.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.1 GRO-1.1.2

Ključni sadržaji

Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod B.I.1.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-

obrazovni ishod B.I.1.

Oblast: C/Ihsan i ahlak

Ishod učenja	Razrada ishoda
C.I.1. Analizira smisao predanosti Uzvišenom Allahu i prihvata islam kao nužnu potrebu duše.	- Analizira islam kao predanost vjernika Bogu i prikazuje je kao iskonsku i prirodnu Božiju vjeru. - Prihvata islam kao unutarnji i neodvojivi dio same ljudske prirode.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-4.4.3 HIS-2.0.3 HIS-3.0.1
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod A.I.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje u povezanosti s odgojno-obrazovnim ishodima drugih nastavnih područja i u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika, kao i aktuelnim dešavanjima. Personalizaciju znanja kod učenika o predanosti Bogu u islamu i razvijanje njegovih vještina moralnog i etičkog prosuđivanja potreba duše, nastavnik treba poticati osmišljavanjem i provođenjem različitih aktivnosti u koje je učenik uključen, a prvenstveno kroz aktivnosti u kojima učenik djeluje izvan škole stvarajući pozitivne promjene u zajednici.	
C.I.2. Opisuje ekološki princip sklada, mjere i održavanja ravnoteže prema učenju islama.	- Objašnjava prirodu kao savršeno djelo Božijeg stvaranja i ulogu čovjeka kao namjesnika Božijeg u njenom očuvanju. - Analizira značaj islama u duhovnom i moralnom vođenju čovjeka putevima zaštite prirode, kao mjestu na kome se očituje Božanska Milost, Moć i Život, i razvijanju svijesti kod vjernika o njihovoj odgovornosti za prirodu. - Razvija svijest o vodi kao o jednoj od najznačajnijih blagodati Božijeg stvaranja kojom se upotpunjuje vjerovanje, oplemenjuje svijet i uljepšava život.
Poveznice sa ZJNPP	GEO-3.1.3 DHP-1.2.5
Ključni sadržaji	
ISLAM I EKOLOGIJA - Čovjek i ekologija - Vjera i zaštita prirode - Voda – izvor i blagodat života	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda nastavnik će pripremiti aktivnosti posvećene ekološkim problemima s kojima se svakodnevno susreću u vlastitom okruženju. Ishod se ostvaruje u povezanosti s odgojno-obrazovnim ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke, kao i ishodima drugih nastavnih predmeta koji tretiraju pitanje ekologije, i u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika, kao i aktuelnim dešavanjima. Sklad u prirodi se može realizirati na veliki broj metodskih varijanti. Preporučuje se segmentno analiziranje besprijornog skladnog funkcioniranja i ravnoteže u prirodi kroz: sklad u zemlji, sklad na zemlji (biljni i životinjski svijet), sklad u vodi, sklad u zraku, sklad u kosmosu, sklad	

u ljudskom organizmu i sl. Aktivnosti, koje se mogu organizirati i u obliku terenskog rada, treba provesti na način da motiviraju učenike na redovno praćenje pouzdanih izvora te vrednovanje načina na koje pojedinci, društvo, institucije i vlast reaguju na primjere narušavanja prirode i životne sredine i primjere razvijanja ekološke svijesti. Bitno je osvijestiti učenike o važnosti vode koja oživljava zemlju i oplemenjuje materijalni svijet Božijom Milošću i brige o njoj s posebnim osvrtom na vodna bogatstva Bosne i Hercegovine.	
C.I.3. Identificira i razmatra ekološke probleme, tumači stavove islama prema prirodnim bogatstvima i ulogu čovjeka u prirodi.	• Identificira i razmatra ekološke probleme, te procjenjuje svoj odnos prema njima. • Prihvata duhovna, etička i moralna načela islama za odgovorniji, racionalniji i pažljiviji odnos prema životnoj sredini i njenim blagodatima.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-3.3.4
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navdenim za odgojno-obrazovni ishod B.I.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navdenim za odgojno-obrazovni ishod B.I.2.	
C.I.4. Kreira i predlaže mjere za obnavljanje i očuvanje prirodnih bogatstava, praktikuje ekološku kulturu islama i reaguje na narušavanje harmonije.	• Djeluje u skladu s predloženim mjerama za obnavljanje i očuvanje prirodnih bogatstava. • Primjenjuje ekološku kulturu muslimana, reaguje na narušavanje harmonije i afirmativno djeluje na druge.
Poveznice sa ZJNPP	GEO-3.1.3 DHP-1.2.5
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navdenim za odgojno-obrazovni ishod B.I.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navdenim za odgojno-obrazovni ishod B.I.2.	
C.I.5. Objašnjava stavove islama o moralu, dobru i zlu, analizira njihovu ulogu u svom životu.	• Analizira pojmove moral, moralnost, etika, ahlak i edeb iz ugla islama. • Identificira čovjeka kao moralno biće koje treba da čini dobro i sprečava zlo. • Obrazlaže cilj cjelokupne poslaničke misije Muhammeda, a.s., – usavršavanje morala kod ljudi. • Prihvata dobro kao najvažnije pitanje etike i morala.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.3
Ključni sadržaji	
PUT DO ČOVJEKA • Čovjek je moralno biće • Muhammed, a.s., uzor moralnosti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda preporučuju se aktivnosti posvećene moralnim i etičkim problemima u svakodnevici. Odabrane aktivnosti trebaju učenicima omogućiti napredak u vještinama moralnog i etičkog prosuđivanja pri čemu učenici trebaju ispravno koristiti pojmove/koncepte navedene u razradi ishoda. Preporučuje se: - upoznavanje učenika, shodno njegovim mogućnostima, interesovanjima i stavovima, s pojmovima etika i	

moral, ahlak i edeb i pri objašnjenju istih koristiti primjere iz života Muhameda, a.s., i svakodnevnih životnih situacija u školi, kod kuće, na ulici, vršnjačkim druženjima i sl.; - podsticanje učenika da naučeno o moralu primijene na problem naredbe i zabrane, na pitanje odgovornosti, na pitanje grijeha; - kreiranje pozitivne klime u kojoj će učenici nesputano moći iznositi svoje stavove i mišljenja, te inicirati iznošenje njihovih individualnih iskustava o izdvojenim elementima etike u usmenoj ili pismenoj varijanti.	
C.I.6. Prepoznaje ovovremene izazove za mlade i analizira načine odgovora na njih.	• Objašnjava primjenu vjeru u svakodnevnicu. • Analizira slobodno vrijeme (vrijednost slobodnog vremena, načine korištenja slobodnog vremena i vlastiti odnos prema slobodnom vremenu). • Identificira ovovremene izazove za mlade i odgovara na njih u skladu s učenjem islama.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.2.3
Ključni sadržaji	
VJERA U SVAKODNEVNICI • Slobodno vrijeme i izazovi mladosti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.I.5 uz pojačanu refleksiju na ovovremene izazove i načine odgovora na njih.	
C.I.7. Analizira vjersku dimenziju kulture odijevanja u kontekstu trendovskih tokova i estetike.	• Analizira vjersku dimenziju kulture odijevanja. • Analizira trendovske tokove kulture odijevanja. • Vrednuje trendovske tokove kulture odijevanja iz ugla islama i djeluje u skladu s vjerskom dimenzijom kulture odijevanja.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.1.2 DHP-1.2.1
Ključni sadržaji	
• Pristojnost u odijevanju	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.I.5 uz pojačanu refleksiju na vjersku dimenziju odijevanja u kontekstu trendovskih tokova i estetike.	
C.I.8. Opisuje ulogu hrane u različitim kulturama i prepoznaje da islamska kultura promovira zdravu hranu.	• Opisuje ulogu hrane u različitim kulturama. • Prikazuje islamsku kulturu kao kulturu koja promovira zdravu ishranu na temelju učenja Kur'ana i Sunneta.
Poveznice sa ZJNPP	POO-1.3.3 PNP-4.3.1 TZP-2.2.2
Ključni sadržaji	
• Halal ishrana – izvor zdravlja	
Preporuke za ostvarenje ishoda	

Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.I.5 uz pojačanu refleksiju na promoviranje zdrave ishrane u kontekstu islamske kulture.

Oblast: D/Kulturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.I.1. Objašnjava demokratski način formiranja islamske države, istražuje njeno mjesto i ulogu u historiji čovječanstva, te ukazuje na osobine njenih pravednih vladara s ciljem pružanja pomoći mladima u izboru svog vođe.	- Definira i opisuje pojmove hilafet i halifa. - Objašnjava mjesto i ulogu islamske države u historiji čovječanstva. - Razlikuje pravedne halife i stavlja ih u odnos s vremenom u kome su djelovali. - Navodi vrijednosti vođe i bira vođu prema vrijednostima pravednih halifa.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-3.0.2
Ključni sadržaji	
DEMOKRATSKI POČECI POVIJESTI ISLAMA Državno uređenje i period pravedne vladavine	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda nastavnik će pripremiti aktivnosti posvećene demokratskim vrijednostima na kojima se gradi zajednica u skladu s učenjem islama. Potrebno je pred učenike postaviti zadatke koji se odnose na: najznačajnija obilježja svakog razdoblja, upoređivanje svakog od razdoblja, viđenje značaja svakog od razdoblja i prepoznavanje vrijednosti vođe.	
D.I.2. Identificira dijalog kao obilježje islama, prepoznaje upute Kur'ana i Sunneta za oblikovanje muslimanske kulture dijaloga.	- Analizira dijalog kao obilježje islama. - Interpretira upute Kur'ana i Sunneta za oblikovanje muslimanske kulture dijaloga. - Djeluje u komunikaciji prema uputama Kur'ana i Sunneta.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.2 TZP-2.3.3
Ključni sadržaji	
ISLAM I KULTURA DIJALOGA Islam vjera dijaloga	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuju se aktivnosti kojima će se radi kvalitetne kulture dijaloga: - razvijati svjesnost i razumijevanje sociokulturnih i međukulturnih pravila i normi; - uvažavati karakteristične crte društvenih odnosa (pozdravi, način obraćanja i sl.); - uvažavati lijepo ponašanje (izraziti zahvalnost, naklonost, podijeliti brigu, radost, i sl.); - uvažavati razlike u jezičkim registrima (nivoi formalizma); - konstruktivno komunicirati i poštivati u društvenim situacijama, i međusobnoj komunikaciji, a sve u skladu s islamskim učenjem.	
D.I.3. Objašnjava kako muslimani treba da se odnose prema drugim i drugačijim, te upoređuje i određuje nivo kulture dijaloga kod nas i drugih radi vlastitog usavršavanja.	Pored pokazatelja navedenih za odgojno-obrazovni ishod D.10.2 učenik upoređuje i određuje nivo kulture dijaloga kod nas i drugih radi vlastitog usavršavanja.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.2 GRO-1.2.4
Ključni sadržaji	

Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod D.I.2.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Identične preporuke date za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda D.I.2.

2. razred gimnazije /35 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.II.1. Razlikuje potrebe tijela i duše, te obrazlaže posljedice davanja prioriteta potrebama tijela u odnosu na potrebe duše.	- Razumije duhovnu i materijalnu dimenziju čovjeka. - Analizira antropološko razumijevanje čovjeka kao cjeline spoznaje, osjećanja i djelovanja. - Identificira potrebe čovjeka i razumije da je razvoj ličnosti povezan s razvojem potreba. - Interpretira nužnost uspostavljanja harmonije između duhovnog i materijalnog na putu zadovoljenja potreba. - Analizira vlastitu materijalnu i duhovnu realnost.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.1.1 TZP-2.3.1
Ključni sadržaji	
- Potrebe čovjeka ČOVJEKOVA DUHOVNA I MATERIJALNA REALNOST - Čovjek – biće duha i tijela - Harmonija između duhovnog i materijalnog	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke, u skladu s razradom kao i potrebama, interesima i mogućnostima učenika, važna je usmjerenost na individualnu uključenost i doprinos učenika, razvoj njihove intelektualne znanosti za islamsku vjeronauku, kao i na praćenje individualnog razvoja učenika u usvajanju znanja, vještina i vrijednosti. Preporučuje se, pored oblika, metoda i tehnika kojima će se na odgovarajući način obraditi predloženi sadržaji, međupredmetno povezivanje i korištenje pristupa koji će u prvi plan staviti lično iskustvo učenika. Odgojno-obrazovni ishod A.II.1. se može ostvariti različitim oblicima rada kroz poticanje razvoja znanja o sebi i razvijanja uvažavanja harmonije između duhovne i materijalne dimenzije ličnosti u ostvarenju individualiteta kao najvišeg obilježja „ljudske prirode“. Preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - antropološko razumijevanje čovjeka kao cjeline spoznaje, osjećanja i djelovanja u cilju što uspješnijeg odgojnog djelovanja; - analizu potreba čovjeka (fizioloških potreba, potreba za sigurnošću, pripadanjem i ljubavlju, poštovanjem i samoaktualizacijom ličnosti); - osvještavanje činjenice da je nesmetan razvoj ličnosti povezan s razvojem potreba; - suštinu čovjekove potrebe za vjerom i vjerovanjem i odnosom čovjeka i vjere; - tok vođenih promjena u odgoju osjećajnosti od početne osjetljivosti, preko reagiranja, pa do doživljaja zadovoljstva, što je krajnji cilj odgoja u vjeri, zadovoljstvo Allahom, dž. š., i Njegovom odredbom; - uspostavljanje harmonije između materijalnog i duhovnog u svakodnevnom životu.	
A.II.2. Izdvaja vlastite potrebe nužne za sretan i uspješan život iz ugla islama i argumentovano ih brani.	- Identificira potrebe čovjeka i razumije da je razvoj ličnosti povezan s razvojem potreba. - Opisuje pojam identiteta i propituje elemente koji utječu na njegov razvoj s posebnim osvrtom na utjecaj vjere. - Preporučuje prakticiranje i življenje vjere.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.1
Ključni sadržaji	
ČOVJEK I VJERA - Potrebe čovjeka - Razvijanje identiteta	

• Prakticiranje i življenje vjere	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.II.1. važno je osvijestiti ulogu islama u životu pojedinca radi lakšeg razumijevanja svijeta i odgovora na pitanja smisla, svrhe, usmjeravanja i oblikovanja života.	
A.II.3. Analizira smisao tevbe, njenu tjelesnu i duhovnu dimenziju i vrijednosti, te koristi tevbu nakon griješenja a kajanje i izvinjenje u griješenju prema čovjeku.	Pored pokazatelja navedenih za odgojno-obrazovni ishod A.II.1. učenik će moći da: • Opisuje pojmove grijeh i tevbu – pokajanje. • Analizira čovjeka kao biće sklono griješenju, ali i pokajanju za učinjeni grijeh. • Obrazlaže razliku između Ademovog i Iblisovog pristupa grijehu i pokajanju. • Kategorizira grijehe i posljedice koje grijesi povlače za sobom.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.3
Ključni sadržaji	
ČOVJEKOVA DUHOVNA I MATERIJALNA REALNOST • Čovjek – biće duha i tijela • Harmonija između duhovnog i materijalnog • Grijeh – fizički teret i duhovna tjeskoba	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored datih preporuka za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.II.1. preporučuje se: - razvijanje umijeća raspoznavanja dobra, preko kreiranja ambijenta za dobro, pa činjenja dobra kao kontinuiteta rasta u vjeri do ukupne islamske profiliranosti koju osoba svjedoči kvalitetom življenja u svojoj zajednici; - uvažavanje učeničkih znanja i poimanja grijeha; - sistematska podjela grijeha na teške, velike i male, te u skladu s njom osvješćivanje fizičke i duhovne tjeskobe koja obuzima čovjeka nakon počinjenog grijeha; - ispitivanje životnih potreba i njihovo ostvarivanje bez griješenja; - osvješćivanje utjecaja grijeha na dušu, tijelo i ugled čovjeka; - unapređivanje svijest o značaju svakodnevnog pokajanja za učinjene grijehe i izvinjenja ljudima.	
A.II.4. Objašnjava univerzalne vrijednosti porodičnog i društvenog života Muhammeda, a.s., te podržava stav da ljubav prema Muhammedu, a.s. predstavlja temelj ljubavi prema svim ljudima i svim bićima.	• Interpretira poslanstvo Muhammeda, a.s., kao milost svjetovima. • Identificira vrijednosti i značaj Poslanikove, a.s., porodice. • Opisuje pojam ehli-bejta i odnos prema njemu. • Analizira porodični i društveni život Muhammeda, a.s. • Vrednuje vlastitu ljubav prema Muhammedu, a.s., u odnosu ljubavi prema prema drugim ljudima i božijim stvorenjima.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.1
Ključni sadržaji	
MUHAMMED, A.S., MILOST SVIJETOVIMA • Muhammed, a.s., milost svjetovima • Porodični i društveni život Muhammeda, a.s.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na poslanstvo Muhammeda, a.s., kao milost svim svjetovima, Muhammedovu, a.s., porodicu i odnos prema njoj, njegov porodični i društveni život u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja	

islamske vjeronauke a s ciljem ukazivanja na njegov svezremenski značaj.	
A.II.5. Objašnjava ulogu čovjeka na Zemlji, svoju viziju, misiju i svrhu življenja.	• Opisuje ulogu čovjeka na Zemlji, njegovu misiju i svrhu života. • Obrazlaže odakle dolazimo i kuda idemo nakon ovog prolaznog života. • Formulira viziju i misiju vlastitog života i upoređuje je s učenjem islama. • Podržava življenje u okviru islamskih vrijednosti.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.3
Ključni sadržaji	
ŽIVOT I VJERA • Tajna i svrha života • Vizija i misija vlastitog života	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporučuje se ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda različitim oblicima rada kojima će se istaknuti središnja refleksija na Kur'ansko definiranje uloge čovjeka na Zemlji, tajnu i svrhu života, prepoznavanje vizije i misije života, podržavanje življenja u okviru islamskih vrijednosti u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke.	
A.II.6. Uspoređuje slobodu u demokratskom društvu i islamu, argumentira vlastiti izbor, te izdvaja posljedice koje taj izbor uzrokuje nezavisno od vršnjaka, medija i sl.	• Opisuje čovjeka kao slobodno biće koje ima mogućnost izbora. • Objašnjava odnos mogućnosti izbora i odgovornosti. • Povezuje Allahovu pravdu i čovjekovu slobodu. • Identificira utjecaj medija na ljudsku slobodu. • Vrednuje vlastite izbore i stepen „oslobođenosti“ od različitih utjecaja i poroka.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.2.2 KMP-1.2.1
Ključni sadržaji	
ISLAM I SLOBODA • Islamsko poimanje slobode i odgovornosti • Mediji i sloboda	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - povezanost slobodne volje i slobode; - formuliranje pojma slobode koja nije proizvoljno individualno socijalno funkcioniranje bez ikakvih granica jer je sloboda bez granica anarhija u kojoj je sve dopušteno; - prosuđivanje slobode kao osnovnog ljudskog prava u određenim životnim situacijama koristeći postupnost tako da učenici uoče vezu: postupak – navika – karakter – sudbina; - ajete, hadise i izreke koje govore o slobodi i odgovornosti radi njihovog dovođenja u vezu sa svakodnevnim situacijama; - predstavljanje različitih prostora slobode i odgovornosti: u odnosu prema sebi, prema drugom...; - analiziranje utjecaja medija na slobodu ljudi; - osvještavanje uloge slobodne volje u životu i odgovornosti za vlastite postupke.	

Oblast: B/Islam - praktikanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.II.1. Obrazlaže stav islama prema grijesima, kao i tjelesnu i duhovnu štetu koja proizlazi iz grijeha.	Pored pokazatelja navedenih u razradi ishoda za odgojno-obrazovne ishode A.II.1. i A.II.3. učenik će moći da: • Razlikuje vrste grijeha u islamu i povezuje ih s posljedicama na život čovjeka. • Objašnjava štetu koja proizilazi iz činjenja istih. • Analizira zašto je čovjek sklon griješenju i kako napraviti harmoniju između duhovnog i tjelesnog u granicama dozvoljenog. • Analizira vlastiti odnos prema grijesima.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.1
Ključni sadržaji	
• Harmonija između duhovnog i materijalnog • Grijeh – fizički teret i duhovna tjeskoba	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda, pored preporuka datih za navedene sadržaje u odgojno-obrazovnim ishodima A.II.1. i A.II.3., preporučuje se poseban osvrt na: - sklonosti čovjeka ka griješenju; - tjelesne i duhovne posljedice koje grijesi ostavljaju na tijelo, um i dušu čovjeka; - identificiranje najčešćih grijeha kojima su izloženi; - osvješćivanje štetnosti grijeha i značaja jačanja u odupiranju istim.	
B.II.2. Argumentovano obrazlaže cilj materijalnog ibadeta zekata na lokalnom i globalnom nivou.	• Raspravlja o cilju i viziji materijalnog ibadeta zekata. • Utvrđuje cilj i viziju materijalnog ibadeta na lokalnom i globalnom nivou. • Samostalno analizira koristi koje zajednica ima od materijalnog ibadeta vjernika.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-4.3.2 KMP-1.1.1
Ključni sadržaji	
• Cilj i vizija zekata	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - povezanost cilja i vizije zekata; - prosuđivanje o koristima materijalnog ibadeta zekata na lokalnom i globalnom nivou; - predstavljanje različitih projekata koji su proizašli iz materijalnog ibadeta zekata; - osvješćivanje cilja i vizije zekata na lokalnom i globalnom nivou, kao i značaja zekata za zajednicu muslimana.	
B.II.3. Samostalno analizira određene ajete i hadise i povezuje ih s životom.	• Upoređuje svrhu i značaj određenih ajeta i hadisa. • Samostalno analizira određene ajete i hadise i povezuje ih s životom.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.1.1
Ključni sadržaji	
Prilikom analize određenih ajeta i hadisa koristiti ajete i hadise iz svih nastavnih područja islamske vjeronauke u drugom razredu gimnazije.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	

Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog su u skladu sa svim preporukama danim za ostvarenje odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke u drugom razredu gimnazije.

Oblast: C/Ihsan i ahlak	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.II.1. Obrazlaže učenje islama o zajednici, ulogu čovjeka u gradnji zajednice i ulogu džemata u zajednici.	• Objašnjava pojam zajednice u islamu. • Analizira odnos zajednice, ibadeta i same čovjekove prirode. • Identificira čovjeka kao graditelja džemata, zajednice i ummeta općenito. • Navodi i analizira ajete i hadise koji govore o vrijednosti i značaju zajednice. • Identificira posljedice i pogubnost napuštanja zajednice. • Analizira međinsku zajednicu. • Identificira ulogu džemata u zajednici. • Analizira vlastiti odnos prema zajednici.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.2 GRO-1.3.1
Ključni sadržaji	
MUSLIMANSKA ZAJEDNICA • Kur'an i hadis o zajednici • Čovjek graditelj zajednice • Uloga džemata u zajednici	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - razumijevanje pojmova zajednica, džemat, ummet; - analizu ajeta i hadisa koji govore o zajednici; - odgovornost za stanje zajednice kojoj pripadaju; - značaj zajednice za život i zadovoljenje potreba; - značaj vlastitog doprinosa unapređenju zajednice; - razvijanje interesa za doprinos u vlastitoj zajednici (porodici, džematu, odjeljenju, društvu općenito); - osvještavanje do čega može dovesti napuštanje zajednice ili pasivan odnos prema njoj; - osposobljavanje mladih za aktivan život u zajednici zasnovan na principima islama.	
C.II.2. Inicira pozitivne međuljudske odnose unutar zajednice i poštuje ravnopravnost među spolovima.	• Identificira čovjeka kao biće zajednice koje živi i djeluje u društvu koje ga okružuje. • Prepoznaje i objašnjava razlike između ljudi kada su u pitanju njihove fizičke, duhovne i spolne potrebe. • Analizira razlike među spolovima i prihvata njihove specifičnosti. • Vrednuje vlastiti odnos prema drugima.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.2.4
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.II.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	

Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda C.II.1. preporučuje se refleksija na: - identificiranje predrasuda koje se nameću; - naglašavanje da prema učenju islama svi imaju ista prava i obaveze, kao i da niko od ljudi nema prednost pred Bogom izuzev u bogobožnosti; - uspoređivanje ravnopravnosti u islamu s različitim civilizacijama i učenjima.	
C.II.3. Objašnjava kako se muslimani trebaju odnositi prema drugim i drugačijim, te uspoređuje i određuje nivo kulture dijaloga kod nas i drugih radi vlastitog usavršavanja.	• Na temelju ajeta i hadisa objašnjava odnos islama prema drugim i drugačijim. • Analizira značaj kulture dijaloga. • Prepoznaje elemente kulture dijaloga u vlastitoj kulturi i kulturama drugih. • Vrednuje vlastitu kulturu dijaloga.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.2.2 PNP-4.2.1
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navđenim za odgojno-obrazovni ishod C.II.1	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - osvještavanje značaja dijaloga na temelju islamskog učenja; - prihvatanje tolerancije i suživota s pripadnicima drugih nacija i konfesija; - poticanje prepoznavanja univerzalnih ljudskih vrijednosti koje dijele svi ljudi; - njegovanje kulture dijaloga kao vrijednosti koja izdiže iznad uskih i sebičnih interesa.	
C.II.4. Otkriva značaj ibadeta u životu čovjeka, te objašnjava kako sva dobra djela (učenje, rad, pomaganje, govor, jelo i sl.) postaju ibadet, ukoliko se čine u ime Allaha, dž.š., i donose nagradu na oba svijeta.	• Objašnjava smisao ibadeta. • Prepoznaje svako dobro djelo u ime Boga kao ibadet. • Identificira značaj ibadeta u životu čovjeka. • Prihvata istrajnost u ibadetu radi postizanja Božije milosti. • Rad i zalaganje prihvata kao vid ibadeta. • Analizira vlastiti odnos prema ibadetu.
Poveznice sa ZJNPP	PNP-4.2.1 DHP-1.1.2
Ključni sadržaji	
SMISAO IBADETA • Značaj ibadeta u životu vjernika • Istrajnost u ibadetu • Rad je ibadet	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - osvještavanja smisla i značaja ibadeta; - razmišljanje o ibadetu u svakodnevним poslovima; - razvijanje interesovanja za svakodnevним ibadetom; - vrednovanje rada i ibadeta; - razvijanje ponosne i dostojanstvene ličnosti otvorene prema vjeri, nauci i radu, svjesne značaja ibadeta u životu vjernika.	
C.II.5. Prepoznaje i prihvata svoja tjelesna, društvena, psihološka, religiozna i kulturna obilježja radi daljeg razvijanja identiteta i uspješne integracije u društvo.	• U skladu s pokazateljima za sve odgojno-obrazovne ishode islamske vjeronauke u drugom razredu gimnazije.
Poveznice sa ZJNPP	POO-2.1.1 PNP-4.2.1 PNP-4.3.1
Ključni sadržaji	
Svi sadržaji islamske vjeronauke za drugi razred gimnazije.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	

U skladu s preporukama za ostvarenje svih odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke u drugom razredu gimnazije i kontinuiranom unapređivanju svijesti o značaju identiteta i temeljnih postulata interkulturalnog odgoja, ljudskog dostojanstva i slobode za uspješnu integraciju u društvo.

Oblast: D/Kulturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.II.1. Navodi i analizira mišljenja i stavove drugih o Muhammedu, a.s.	• Pronalazi mišljenja i stavove drugih o Muhammedu, a.s. • Analizira stavove i mišljenja drugih o Muhammedu a.s. • Prikazuje njihov utjecaj na formiranje odnosa prema islamu i muslimanima u svijetu. • Analizira vlastito mišljenje i stav o Muhammedu, a.s.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.1
Ključni sadržaji	
• Drugi o Muhammedu, a.s.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na mišljenja i stavove drugih o Muhammedu, a.s., iz različitih vremenskih razdoblja, a u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke. Važno je razviti svijest o Muhammedu, a.s., kao milosti svjetovima i ukazati na njegov sivevremenski značaj.	
D.II.2. Identificira dijalog kao obilježje islama, prepoznaje upute Kur'ana i Sunneta za oblikovanje muslimanske kulture dijaloga.	• Pokazatelji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični pokazateljima datim u razradi ishoda za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda C.II.3.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.2.4
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.II.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama datim za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda C.II.3. Važno je kontinuirano podsticati na razumijevanje, prijateljstvo, toleranciju, dijalog i saradnju s drugima i drugačijima.	
D.II.3. Prepoznaje razliku između Pravednih halifa i dinastija Emevija i Abasija.	• Opisuje period Pravednih halifa. • Opisuje periode dinastije Emevija i Abasija. • Upoređuju preiod Pravednog hilafeta i dinastija. • Identificira vrijednosti i nedostatke Pravednog hilafeta i dinastija.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.3
Ključni sadržaji	
POVIJEST ISLAMA • Dinastija Emevija • Islam u Španiji i Siciliji • Dinastija Abasija	
Preporuke za ostvarenje ishoda	

Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - predstavljanje vremenskog razdoblja Pravednih halifa i dinastija Emevija i Abasija; - izdvajanje najznačajnijih obilježja svakog razdoblja; - upoređivanje svakog od razdoblja; - osvještavanje značaja svakog od razdoblja.	
D.II.4. Opisuje širenje hilafeta i dolazak islama u Evropu, te prepoznaje doprinose islama čovječanstvu i svom naslijeđu.	• Opisuje dolazak i širenje islama u Evropi. • Objašnjava utjecaj islama na renesansu. • Navodi doprinose islama svjetskom kulturno-civilizacijskom naslijeđu. • Analizira odnos prema vlastitoj kulturi i civilizaciji.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.2.2 GRO-1.2.3 DHP-1.2.1
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod D.II.3.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se korelacija s odgojno-obrazovnim ishodima islamske vjeronauke i drugih predmetnih kurikuluma uz isticanje središnje refleksije na: - interpretaciju širenja islama u Evropi; - prikazivanje utjecaja islama na renesansu; - identificiranje doprinosa islama svjetskom kulturno-civilizacijskom naslijeđu; - osvještavanje značaja gradnje identiteta u vlastitoj kulturi i tradiciji.	
D.II.5. Prepoznaje nastanak islamske umjetnost, na temelju Objave u susretu s drugim kulturama, te nastanak prvih naučnih centara i njihov doprinos razvoju umjetnosti, znanosti i kulturi.	• Navodi i opisuje načine susretanja islama s drugim kulturama. • Identificira odnos islama prema drugim kulturama na primjerima Jerusalema, Španije i Indonezije. • Prikazuje širenje islama kroz razmjenu kulturno-civilizacijskih vrijednosti. • Objašnjava kako je islam oplemenio druge kulture. • Analizira vlastiti odnos prema drugim kulturama.
Poveznice sa ZJNPP	UMP-2.2.2 DHP-2.2.1 POO-5.2.3
Ključni sadržaji	
• Susret islama s drugim kulturama • Sadržaji navedeni za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda D.II.3.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnih ishoda D.II.6. preporučuje se isticanje refleksije na: - analiziranje utjecaja Objave na islamsku umjetnost i nastanak prvih naučnih centara; - najvažnija otkrića i naučna dostignuća u historiji čovječanstva uz isticanje doprinosa i učešće muslimana u njima; - identificiranje islamskih naučnika (npr.: al-Farabi, Zekerijja al-Razi, Ibn Sina, Ibn Rušd) koji su dali doprinose razvoju društvenih i prirodnih nauka (npr. matematika, medicina, astronomija, geografija, historija, sociologija); - identificiranje doprinosa islama razvoju umjetnosti, znanosti i kulture.	
D.II.6. Analizira odnos islama prema drugim kulturama, te argumentuje činjenicu da islam	• Analizira odnos islama prema drugim kulturama.

nije uništavao druge kulture, nego ih oplemenjivao.	• Argumentovano prikazuje oplemenjivanje drugih kultura pod utjecajem islama. • Promovira značajnu ulogu islama u razvoju kulture i civilizacije. • Analizira povezanost tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu.
Poveznice sa ZJNPP	UMP-2.2.2 DHP-2.2.1 POO-5.2.2
Ključni sadržaji	
Sadržaji navedeni za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda D.II.5.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na odnos islama prema drugim kulturama u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke. Preporučuje se: - prikazivanje susreta islama i drugih kultura kroz historiju; - analiza odnosa islama prema drugim kulturama; - prikazivanje doprinosa islama nauci, umjetnosti i razvoju kulture ali i civilizacije općenito; - osvještavanje značajne uloge islama u razvoju kulture i civilizacije; - osvještavanje povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu.	

3. razred gimnazije /35 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.III.1. Analizira razloge vjerovanja, objašnjava različita vjerovanja, te uspoređuje monoteističke religije.	• Navodi i opisuje razloge vjerovanja. • Navodi i opisuje različita vjerovanja. • Prikazuje život u vjeri. • Upoređuje vjeru i religiju, vjerovanje i religioznost. • Identificira jedinstveno porijeklo vjerovanja u Jednog Boga i mnoštvo različitih manifestacija religija. • Stavlja u odnos monoteističke religije. • Vrednuje vlastiti odnos prema vjeri.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.1
Ključni sadržaji	
ŽIVJETI VJERU • Zašto vjerujemo • Vjera je jedna, a religija je više	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Obzirom da mladi u ovoj dobi sve više promišljaju i propituju, upoređuju i formiraju ličnu ideologiju tražeći značenje, uočavaju nesklad između onoga što se govori i onoga što se radi, propitivanje o Bogu, koje sve više poprima moralne i etičke osobine, može rezultirati smanjenjem zanimanja za vjeru. Kako ne bi došlo do smanjenja zanimanja za vjeru, potrebno je vjeronaučnim sadržajima pružiti adekvatne odgovore koje traže mladi ovog uzrasta. U cilju razvijanja samostalnije, iskrenije, autentičnije, više intelektualno i emotivno integrirane pa i više angažirane religioznosti preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - osvještavanje značaja života u vjeri; - razumijevanje potrebe za vjerovanjem; - razumijevanje jedinstvenog porijekla vjerovanja u Jednog Boga; - analiziranje različitih manifestacija religija; - prikazivanje odnosa vjere i religije, vjerovanja i religioznosti; - identificiranje i razvijanje vjerovanja na temeljima islamskog učenja.	
A.III.2. Prepoznaje u svakodnevici različite situacije, postupke i osjećanja u kojima mu vjerovanje, služi kao faktor zadobijanja vlastite osobnosti.	• Identificira vjerovanje kao sastavni dio života. • Vrednuje utjecaj vjere na razvoj samopouzdanja i samopoštovanja. • Analizira odnos vlastite osobnosti i vjerovanja.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.2 KMP-1.2.3
Ključni sadržaji	
• Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navđenim za odgojno-obrazovni ishod A.III.1. • Živi islam – život sa svrhom	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se, pored oblika, metoda i tehnika kojima će se na odgovarajući način obraditi predloženi sadržaji, korištenje pristupa koji će u prvi plan staviti lično iskustvo učenika. Poželjno je da nastavnik istakne središnju refleksiju na: - analiziranje životnih situacija u kojima je vjera dala dodatni motiv za uspjeh; - razumijevanje uloge vjere u razvijanju osobnosti, - osvještavanje svrhe života;	

- identificiranje snage živog islama.	
A.III.3. Analizira društveni kontekst objave Kur'ana i obrazlaže naučne dokaze koji potvrđuju savršenstvo Kur'ana.	• Objašnjava društveni kontekst objave Kur'ana. • Identificira svrhu objave Kur'ana. • Analizira prikaz čovjeka u Kur'anu. • Prikazuje ulogu i značaj Kur'ana u svom životu. • Stavlja u odnos aktuelni društveni kontekst i Kur'an. • Navodi i opisuje mudžize Kur'ana. • Navodi i objašnjava istine spomenute u Kur'anu koje je potvrdila nauka. • Analizira određene ajete koji govore o savršenstvu Kur'ana. • Prikazuje savršenstvo Kur'ana u naučnim dokazima.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.2 DHP-3.2.2
Ključni sadržaji	
KUR'AN - POSLJEDNJA BOŽIJA OBJAVA • Kur'an – radosna vijest • Čovjek u Kur'anu • Kur'an u mom životu • Savršenstvo Kur'ana u naučnim dokazima	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - osvještavanje univerzalnosti kur'anskih poruka; - razumijevanje smisla i značaja Kur'ana; - prikazivanje Kur'ana kao radosne vijesti za čovječanstvo; - analiziranje prikaza čovjeka u Kur'anu; - analiziranje kur'anskih poruka u kontekstu aktuelnih dešavanja; - poticanje na bliskost i primjenjivost Kur'ana; - osvještavanja značaja Kur'ana u životu vjernika; - prikazivanje Kur'ana kao mudžize; - analiziranje istina spomenutih u Kur'anu a koje je potvrdila nauka; - identificiranje ajeta koji govore o savršenstvu Kur'ana; - identificiranje različitih dimenzija nadnaravnosti Kur'ana radi razvijanja svijesti o njegovom savršenstvu.	
A.III.4. Objašnjava odnos slobodne volje i sudbine, te prepoznaje životne situacije u kojima je svojevoljno nešto odlučio.	• Upoređuje slobodnu volju i sudbinu. • Identificira prilike u kojima je vlastitom odlukom uticao na određene događaje u životu. • Analizira slobodu izbora i odgovornost. • Identificira predanost Bogu kao vrhunac slobode. • Podstiče na dobro i osuđuje zlo. • Prihvata granice koje je utvrdio islam. • Analizira vlastiti odnos prema slobodi i odgovornosti.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.3 KMP-1.2.4
Ključni sadržaji	
SLOBODA I ODGOVORNOST	

• Predanost Bogu kao vrhunac slobode • Podsticanje dobra i osuđivanje zla • Granice slobode u savremenom svijetu
Preporuke za ostvarenje ishoda
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - povezanost slobodne volje, slobode i odgovornosti; - razumijevanje predanosti Bogu kao vrhunca slobode; - analiziranje povezanosti vlastitih odluka i životnih dešavanja; - osvještavanje snage dobra i pogubnosti zla; - prikazivanje granica slobode u savremenom svijetu; - razmišljanje o ulozi slobode u životu i posljedicama izbora koje prave; - osvještavanje slobode i odgovornosti.

Oblast: B/Islam - praktikovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.III.1. Obrazlaže islam kao život sa svrhom.	• Identificira islam kao sistem života. • Prosuduje svrhu života i povezuje je s životom u islamu. • Vrednuje vlastiti život u odnosu na živi islam.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod A.III.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod A.III.2. uz pojačanu refleksiju na osvještavanje praktikovanja islama.	
B.III.2. Prihvata da je Božija jednost (tevhid) suština vjere prema kojoj postavlja svoje ciljeve.	• Spoznaje značaj i vrijednost vjerovanja u Jednog Boga i djeluje u skladu s njom. • Postavlja životne ciljeve u skladu s islamskim učenjem. • Procjenjuje svoje ciljeve i praktikovanje vjere. • Organizira i izvršava obaveze u skladu s islamskim dužnostima.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.1
Ključni sadržaji	
• Zašto vjerujemo • Predanost Bogu kao vrhunac slobode	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje različitim oblicima rada u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke radi razvijanja samostalnije, iskrenije, autentičnije, više intelektualno i emotivno integrirane pa i više angažirane religioznosti mladih.	
B.III.3. Argumentuje islamsko poimanje slobode u kojem čovjek robuje samo Bogu, te razumijeva prava i dužnosti koje iz toga proizilaze.	• Identificira čovjeka kao slobodno biće koje dobrovoljno pristaje na robovanje jedino Bogu. • Prihvata prava i dužnosti koje se zasnivaju na robovanju Bogu. • Stavlja u odnos robovanje Bogu i robovanje strastima.

	Analizira vlastite izbore i stepen „oslobođenosti“ od različitih utjecaja i poroka.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.1 TZP-2.3.1
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod A.III.4.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama datim za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.III.4. uz pojačanu refleksiju na osvještavanje značaja čuvanja slobode, odbacivanja robovanja strastima i prihvatanja robovanja Uzvišenom Bogu kao vrhunca slobode.	
B.III.4. Vrš proračun zekata za različite kategorije imovine i različite iznose.	- Raščlanjuje imovinu na koju se daje zekat. - Objašnjava osnove proračuna zekata. - Vrš proračun zekata uz pomoć aplikacije „Zekat kalkulator“ za različite kategorije imovine i različite iznose. - Analizira vlastiti odnos prema zekatu i afirmativno djeluje na druge.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.3.2 KMP-1.1.3
Ključni sadržaji	
Proračun zekata	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - klasificiranje imovine na koju se daje zekat; - pojašnjavanje osnova proračuna zekata; - vježbanje proračuna zekata uz pomoć „Zekat kalkulatora“; - osvještavanje obaveze tačnog proračuna zekata i pogrešnog proizvoljnog pristupa izdvajanju zekata.	

Oblast: C/Ihsan i ahlak	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.III.1. Prihvata svoja jedinstvena obilježja kao Božiji dar.	- Identificira svoja obilježja kao blagodati i dar od Boga. - Objašnjava originalnost čovjeka u odnosu na sva ostala bića i vlastitu originalnost u odnosu na druge ljude. - Prihvata vlastitu individualnost.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-1.1.1 TZP-1.1.2
Ključni sadržaji	
BITI DRUGAČIJI OD OSTALIH Biti originalan	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje originalnosti svakog pojedinca kao blagodati Božije i osvještavanje značaja očuvanja vlastite originalnosti uz uvažavanje tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i Evropskom ambijentu.	
C.III.2. Objasnjava da moralom ostvarujemo puninu svoje ljudskosti i identifikuje moralne uzore.	- Prikazuje primjenu morala u svakodnevnicu. - Identificira značaj islamskog morala. - Analizira značaj moralnih uzora u životu. - Identificira različite moralne izazove za mlade danas. - Predlaže kako biti moralan u skladu s islamskim

	učenjem. Analizira vlastitu moralnost i prihvata moralne uzore u skladu s učenjem islama.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.1
Ključni sadržaji	
ISLAMSKI MORAL U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU - Osnove islamskog morala - Značaj moralnih uzora - Kako biti moralan danas	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada i to aktivnostima i projektima kojima će se istaknuti središnja refleksija na: - osvještavanje značaja prisutnosti morala u svakodnevnicu; - prikazivanje značaja islamskog morala; - analiziranje utjecaja Muhammeda, a.s., na moral muslimana; - razvijanje svijesti o stalnoj izloženosti moralnim izazovima i značaju vjere u jačanju moralnosti; - primjenu islamskog morala u svakodnevnicu; - razvijanje moralnosti.	
C.III.3. Analizira i prihvata islamsku etiku rada.	- Opisuje odnos islama prema radu. - Objašnjava islamsku etiku rada. - Upoređuje rad s ibadetom. - Vrednuje vlastiti odnos prema radu.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.1
Ključni sadržaji	
Islamska etika rada	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - osvještavanje smisla i značaja rada u islamu; - razvijanje interesovanja za svakodnevnim radom i privređivanjem; - primjenu islamske etike rada u različitim profesijama; - razvijanje ponosne i dostojanstvene ličnosti otvorene prema vjeri, nauci i radu.	
C.III.4. Analizira različite pokušaje iskrivljenog i neargumentovanog predstavljanja položaja i prava žene u islamu i pozicioniranja uloge muškarca u zajednici.	Pored pokazatelja navedenih u razradi odgojno-obrazovnog ishoda D.III.1. učenik će moći da: - Stavlja u odnos položaj i prava žene i muškaraca u islamu. - Identificira uzroke iskrivljenog i neargumentovanog predstavljanja položaja i prava žene u islamu i pozicioniranja uloge muškarca u zajednici. - Vrednuje vlastiti odnos prema položaju žene u islamu.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.1.2 GRO-1.2.4
Ključni sadržaji	
ŽENA U ISLAMU - Žene – čast muslimanske zajednice i ljudskog roda - Pokušaji kompromitiranja položaja žene u islamu	
Preporuke za ostvarenje ishoda	

Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod D.III.1.	
C.III.5. Objašnjava islamsko razumijevanje spolnosti i razlike između muškarca i žene.	• Formulise i objašnjava razlike između spolova kada su u pitanju njihove duhovne i tjelesne potrebe. • Analizira razlike među spolovima i prihvata njihove specifičnosti. • Razumije puninu odnosa između muškarca i žene u skladu s učenjem islama. • Vrednuje vlastiti odnos prema drugom spolu.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.1.3
Ključni sadržaji	
BRAK I PORODICA U ISLAMU	
• Izazovi upoznavanja bračnog druga • Islamski pogled na brak	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.III.4. uz pojačanu refleksiju na promoviranje jednakosti među spolovima.	
C.III.6. Interpretira načine biranja partnera za bračnu zajednicu.	• Prepoznaje i objašnjava prave vrijednosti kod izbora bračnog druga na osnovu savjeta Muhammeda, a.s. • Obrazlaže moralne granice prilikom upoznavanja i biranja bračnog druga. • Analizira vlastiti odnos prema upoznavanju suprotnog spola radi zasnivanja bračne zajednice.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.1.3
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod C.III.5.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke istaknuti središnju refleksiju na osvještavanje načina upoznavanja suprotnog spola u granicama moralnosti radi izbora bračnog druga.	
C.III.7. Argumentuje islamski pogled na brak, kao ravnopravni ugovor muškarca i žene, susretanje ljubavi, međusobnog uvažavanja i poštivanja.	• Analizira islamski pogled na brak. • Objašnjava brak kao zajednicu muškarca i žene koji imaju svoja prava i obaveze. • Interpretira smisao i svrhu braka. • Analizira dužnosti i obaveze bračnih drugova. • Objašnjava značaj porodice. • Podržava ljubav, međusobno uvažavanje i poštivanje u bračnoj zajednici.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.1.3
Ključni sadržaji	
• Islamski pogled na brak • Značaj porodice u muslimanskoj zajednici	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na:	
- osvještavanje značaja bračne zajednice u kontekstu Poslanikovih, a.s., riječi; - razvijanje interesovanja za sklapanje braka u skladu s islamskim učenjem;	

- analiziranje prava i obaveza u bračnoj zajednici; - prikazivanje bračne zajednice u kojoj se susreću ljubav, međusobno uvažavanje i poštivanje.	
C.III.8. Upoređuje tradicionalnu i savremenu porodicu.	• Opisuje tradicionalnu porodicu i savremenu porodicu. • Prikazuje utjecaj tradicionalne i savremene porodice na život pojedinca. • Identificira vrijednosti porodičnog života. • Analizira vlastiti odnos prema porodičnom životu.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.2
Ključni sadržaji	
• Tradicionalna i savremena porodica	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na osvještavanje značaja institucije porodice i porodičnog života s ciljem odupiranja ovovremenim izazovima.	

Oblast: D/Kulturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.III.1. Objašnjava nezamjenljivu ulogu žene u odgoju, kulturi i društvu, te prepoznaje časne uzore kroz historiju islama (Asja, Merjema, Hatižda, Fatima, Aiša, Sayyida Nafisa i dr.).	• Analizira ulogu žene, iz ugla islamskog učenja, u odgoju, kulturi i društvu. • Identificira časne uzore kroz historiju islama (Asja, Merjema, Hatižda, Fatima, Aiša, Sayyida Nafisa i dr.). • Povezuje ženu s uspjehom islamskog društva kroz historiju. • Prikazuje doprinos žena ukupnoj kulturno-civilizacijskoj historiji islama.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.1
Ključni sadržaji	
• Žene – čast muslimanske zajednice i ljudskog roda	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se stavljanje središnje refleksije na: - identificiranje predrasuda o položaju žene u islamu; - osvještavanje jednakosti u pravima i obavezama pred Bogom; - prikaz uloge i značaja koji se daje ženi u islamu; - analiziranje doprinosa istaknutih primjera muslimanskoj zajednici i ljudskom rodu; - upoređivanje ravnopravnosti spolova u različitim civilizacijama i učenjima; - prikazivanje položaja žene danas.	
D.III.2. Obrazlaže vrijeme, historijski, naučni i kulturni kontekst u kojem se kultura učila od muslimana, te analizira principe širenja islama.	• Objašnjava kontinuitet razvoja islamske vladavine, kulture i civilizacije. • Objašnjava susret islama s drugim kulturama i njegov način širenja. • Identificira središta islamske kulture. • Objašnjava historijski, naučni i kulturni kontekst u kojem se kultura učila od Safavida, Velikih Mogula, Memeluka i Osmanlija. • Prikazuje kako je islam oplemenio druge

	kulture. - Analizira odnos drugih kultura prema islamu. - Analizira vlastiti odnos prema drugim kulturama.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.3
Ključni sadržaji	
VRIJEME CIVILIZACIJE ISLAMA - Središta islamske kulture - Safavidi i Veliki Moguli - Memluci i Osmanlije	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se ostvaruje različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na odnos islama prema drugim kulturama u povezanosti s ishodima drugih nastavnih područja islamske vjeronauke. Preporučuje se: - prikazivanje susreta islama i drugih kultura kroz historiju; - analiza odnosa islama prema drugim kulturama; - prikazivanje doprinosa islama nauci, umjetnosti i razvoju kulture i civilizacije općenito; - osvještavanje značajne uloge islama u razvoju kulture i civilizacije; - analiza odnosa drugih kultura prema islamu; - osvještavanje povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu.	
D.III.3. Argumentuje svjedočanstva iz oblasti nauke, filozofije, duhovnosti i umjetnosti.	Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda D.III.2. učenik će: - Identificirati doprinose islamskih učenjaka iz oblasti nauke, filozofije, duhovnosti i umjetnosti. - Analizirati vlastiti odnos prema nauci.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.3.3
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod D.III.2.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuka za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda je da se istakne refleksije na: - analiziranje utjecaja Objave na islamsku umjetnost i nastanak prvih naučnih centara; - najvažnija otkrića i naučna dostignuća u historiji čovječanstva uz isticanje doprinosa i učešće muslimana u njima; - identifikiranje islamskih naučnika (npr.: al-Farabi, Zekerijja al-Razi, Ibn Sina, Ibn Rušd) koji su dali doprinos razvoju društvenih i prirodnih nauka (matematika, medicina, astronomija, geografija, historija, sociologija); - identifikiranje doprinosa islama razvoju umjetnosti, nauke i kulture.	
D.III.4. Analizira položaj, ulogu i značaj muslimana danas.	- Uspoređuje položaj, ulogu i značaj muslimana danas s položajem, ulogom i značajem kojeg su imali u prošlosti. - Prikazuje razloge dominiranja Zapada nad Istokom (posebno zemljama s većinskim muslimanskim stanovništvom) u savremenom svijetu. - Predlaže moguća rješenja za poboljšanje položaja, uloge i značaja muslimana danas.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-1.2.3
Ključni sadržaji	
Islam i muslimani danas	

Preporuke za ostvarenje ishoda
Pored preporuka danih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda D.III.3. preporučuje se osvještavanje položaja, uloge i značaja muslimana danas i identificiranje mogućih rješenja za njegovo poboljšanje.

4. razred gimnazije /30 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Iman - vjerovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.IV.1. Poredi konstantnost učenja vjere i promjenjivost naučnih dostignuća.	- Analizira odnos vjere i nauke. - Povezuje blagodati koje proizilaze iz konstantnosti učenja vjere s ostvarivanjem ljudskosti. - Poredi konstantnost učenja vjere s promjenjivošću naučnih dostignuća. - Prihvata istine vjere i istine nauke. - Analizira vlastiti odnos prema cjeloživotnom učenju u kontekstu Prve objave.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.1
Ključni sadržaji	
VJERA I NAUKA Istine vjere i istine nauke (OIP)	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke, u skladu s razradom kao i potrebama, interesima i mogućnostima učenika, važna je usmjerenost na individualnu uključenost i doprinos učenika, razvoj njihove intelektualne znatiželje za sadržaje islamske vjeronauke, kao i na praćenje individualnog razvoja učenika u usvajanju znanja, vještina i vrijednosti. U posljednjoj godini izučavanja islamske vjeronauke očekuje se upotpunjenje prosuđivanja u duhu islama radi dosezanja smisla vlastitog života i života u zajednici, osposobljavanja za aktivno djelovanje u svim segmentima života, te povezivanje s veličinom Božje poruke. Preporučuje se, pored oblika, metoda i tehnika kojima će se na odgovarajući način obraditi predloženi sadržaji, korištenje pristupa koji će u prvi plan staviti lično iskustvo učenika. Odgojno-obrazovni ishod A.IV.1. se može ostvariti stavljanjem središnje refleksiju na: - afirmiranje svijesti o kompatibilnosti vjere i nauke, konstantnosti učenja vjere i promjenjivosti naučnih dostignuća; - osvještavanje doprinosa islama razvoju nauke; - osvještavanje značaja cjeloživotnog učenja u kontekstu Prve objave. Napomena: Skraćenica (OIP) se odnosi na obavezno izorno područje, tj. na razrade ishoda učenja (indikatore) i ključne sadržaje koji se detaljnije izučavaju.	
A.IV.2. Navodi nove religiozne pokrete, te analizira rizike potpadanja pod utjecaj istih.	- Navodi nove religiozne pokrete. - Upoređuje religioznost i kvazireligioznost. - Objašnjava pojmove: sekta, kult, ideologija, fanatizam, fundamentalizam i terorizam. - Identificira primjere zloupotrebe vjere za ideologiju, fanatizam, fundamentalizam i terorizam. - Identificira rizik od traganja za novim religioznim pokretima. - Analizira pogubnost potpadanja pod iskrivljena tumačenja vjere. - Prihvata islamske odgovore na izazove novih religioznih pokreta.
Poveznice sa ZJNPP	HIS-4.0.1
Ključni sadržaji	
VJERSKI TRENDVI	

• Trend religioznosti i kvazireligioznost • Sekte, kultovi i novi religiozni pokreti • Zloupotreba vjere za ideologiju, fanatizam, fundamentalizam i terorizam	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostavrenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - prepoznavanje novih religioznih pokreta; - razvijanje umijeća raspoznavanja religioznosti od kvazireligioznosti; - uvažavanje učeničkih znanja o vjerskim trendovima; - osvještavanje utjecaja novih religioznih pokreta i kvazireligioznosti na dušu, tijelo, um i ugled čovjeka; - analiziranje zloupotrebe vjere; - razumijevanje islamskih odgovora na izazove savremenosti.	
A.IV.3. Definira i objašnjava pojmove: zikr, inaba, takvaluk, mehabbe i ma'rife, klasificira tesavuf kao islamsku duhovnost i opisuje stupnjeve duhovnog usavršavanja.	• Objašnjava islamsku duhovnost i puteve koji je povećavaju. • Definira pojmove: zikr, inaba, takvaluk, mehabbe i m'earife. • Objašnjava nastanak i razvoj tesawufa. • Analizira odnos zikra i srčanog pokajanja, moralnosti i takvaluka, ljubavi prema Bogu i spoznaje Boga. • Vrednuje vlastiti odnos prema duhovnom usavršavanju.
Poveznice sa ZJNPP	JZK-1.3.3
Ključni sadržaji	
ISLAMSKA DUHOVNOST • Nastanak i razvoj tesavufa • Zikr i srčano pokajanje • Moralnost i takvaluk • Ljubav i spoznaja	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - interpretiranje islamske duhovnosti kao prostora u kojem svaka duša može živjeti i razvijati svoje vjerovanje; - prikazivanje doprinosa tesavufa širenju islama; - osvještavanje značaja razvijanja islamske duhovnosti; - razumijevanje puteva razvoja islamske duhovnosti.	
A.IV.4. Analizira potrebu stalnog sjećanja na Boga radi Njegove milosti i zadovoljstva.	• Identificira čovjekovu potrebu za sjećanjem na Boga. • Povezuje sjećanje na Boga s Božjom milošću i zadovoljstvom. • Identificira koristi od stalnog sjećanja na Boga. • Analizira vlastiti odnos prema sjećanju na Boga.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod A.IV.3.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	

Pored preporuka navedenih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.IV.3. preporučuje se isticanje refleksije na osvještavanje značaja stalnog sjećanja na Boga u životu vjernika.

Oblast: B/Islam - praktikovanje	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.IV.1. Podržava cjeloživotno učenje u kontekstu Prve objave.	Pred pokazatelja navedenih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.IV.1. očekuje se da učenik: • Prepoznaje potrebu za kontinuiranim učenjem u skladu s različitim životnim situacijama. • Razlikuje formalno od neformalnog učenja. • Prihvata interkulturalno učenje radi oslobađanja od strahova i predrasuda. • Podržava učenje i usavršavanje u različitim segmentima života.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.3.1
Ključni sadržaji	
VJERA I NAUKA • Potraga za srećom	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim u odgojno-obrazovnom ishodu A.IV.1. Važno je osvijestiti činjenicu da vjernik uči, djeluje i radi kao da će zauvijek živjeti na ovom svijetu i da se priprema za susret s Bogom kao da će se sutra desiti.	
B.IV.2. Objašnjava mir kao temeljnu odrednicu islama, i interpretira nasilje, nepravdu, rat i terorizam kao devijacije.	Pored pokazatelja navedenih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.IV.2. očekuje se da učenik: • Identificira mir kao temeljnu odrednicu islama. • Prepoznaje opasnosti koje se kriju iza ideoloških devijacija. • Osuđuje nasilje, nepravdu, rat i terorizam i podržava dijalog kao način rješavanja problema.
Poveznice sa ZJNPP	GRO-2.1.3
Ključni sadržaji	
• Zloupotreba vjere za ideologiju, fanatizam, fundamentalizam i terorizam (OIP)	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka navedenih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda A.IV.2. preporučuje se isticanje refleksije na osvještavanje značaja mira, kao temeljne odrednice islama, kao i opasnosti koje se kriju iza ideoloških devijacija.	
B.IV.3. Analizira značaj institucije zekata i fonda Bejtu-l-mal u sistemu Islamske zajednice.	• Analizira različite pristupe izdvajanju zekata. • Zastupa mišljenje Islamske zajednice o izdvajanju zekata. • Obrazlaže značaj institucije zekata i fonda Bejtu-l-mal u sistemu Islamske zajednice. • Analizira vlastiti odnos prema instituciji zekata i fondu Bejtu-l-mal u sistemu Islamske zajednice.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.3.2
Ključni sadržaji	
• Institucija zekata i fonda Bejtu-l-mal u sistemu Islamske zajednice (OIP)	

Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - osvještavanje uloge i značaja institucije zekata i fonda Bejtu-l-mal u sistemu Islamske zajednice; - identificiranje stava Islamske zajednice o izdvajanju zekata; - identificiranje značajnih aktivnosti koje se pokreću uz pomoć fonda Bejtu-l-mal; - obavezu podržavanja institucije zekata i fonda Bejtu-l-mal.	

Oblast: C/Ihsan i ahlak	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.IV.1. Objašnjava stav islama prema učenju, znanju, nauci i učenjacima i analizira doprinos muslimana razvoju nauke.	Pred pokazatelja navedenih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda B.IV.1. očekuje se da učenik: • Identificira doprinose muslimana nauci. • Identificira moć znanja. • Analizira vlastiti odnos prema učenju, znanju, nauci i učenjacima.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-5.1.2
Ključni sadržaji	
VJERA I NAUKA • Istine vjere i istine nauke • Doprinos muslimana razvoju nauke • Budućnost i moć znanja	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Odgojno-obrazovni ishod se može ostvariti različitim oblicima rada kojima će nastavnik istaknuti središnju refleksiju na: - osvještavanje uloge i značaja znanja u životu vjernika; - identificiranje prava na obrazovanje kao osnovnog ljudskog prava; - identificiranje moći znanja i nauke; - nužnost oplemenjivanja učenja, znanja i nauke vjerom, ahlakom i etikom.	
C.IV.2. Objašnjava stav islama o kloniranju, eutanaziji, umjetnoj oplodnji, transplantaciji organa, abortusu, estetskoj hirurgiji...	• Identificira savremene probleme čovječanstva koji se tiču bioetike. • Analizira stav islama po pitanju kloniranja, eutanazije, umjetne oplodnje, transplantacije organa, abortusa i estetske hirurgije. • Obrazlaže i brani stavove islama. • Prihvata granice halala i harama po pitanju bioetike. • Analizira vlastiti odnos prema različitim pitanjima bioetike.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-5.1.2 DHP-5.1.3
Ključni sadržaji	
ISLAMSKI ODGOVORI NA IZAZOVE SAVREMENOSTI • Islam i pitanja bioetike	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda C.IV.1. važno je ponuditi islamske odgovore na izazove savremenosti i razviti razumijevanje potrebe za savremenim promišljanjem vjere.	
C.IV.3. Obrazlaže preventivnu ulogu islama u borbi protiv ovisnosti, spolnih bolesti i poroka.	• Objašnjava različite pojave ovisnosti. • Identificira štetne posljedice ovisnosti za dušu, tijelo i društvo općenito. • Identificira ulogu islama u borbi protiv

	ovisnosti. • Prihvata zdrav način života u skladu s islamskim učenjem. • Analizira vlastiti odnos prema grijehu, porocima i ovisnosti.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.2.3 TZP-2.3.1
Ključni sadržaji	
• Čuvanje zdravlja i zavodljivost poroka • Vjera kao prevencija ovisnosti • Grijeh i spolne bolesti	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja ovog odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - analiziranje ljudskih slabosti i zavodljivosti poroka; - identificiranje posljedica koje ovisnosti ostavljaju na tijelo, um i dušu čovjeka; - identificiranje najčešćih razloga zbog kojih čovjek postaje ovisnik i preventivne uloge vjere; - osvještavanje zdravog načina života; - osvještavanje nužnosti osmišljavanja života na temeljima islama.	
C.IV.4. Odabire blagodat života u skladu s učenjem islama, objašnjava negativne trendove potrošačkog društva.	• Identificira ovovremene izazove za mlade. • Predlaže odgovore na negativne izazove u skladu s učenjem islama. • Prihvata blagodat života u skladu s učenjem islama. • Podržava islamski osmišljenu mladost. • Analizira vlastiti odnos prema negativnim trendovima potrošačkog društva.
Poveznice sa ZJNPP	TZP-2.2.3
Ključni sadržaji	
• Vjerski trendovi • Islamski odgovori na izazove savremenosti • Islamski osmišljena mladost	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda potrebno je pripremiti aktivnosti posvećene svakodnevnim problemima. Odabrane aktivnosti trebaju učenicima omogućiti napredak u vještinama moralnog i intelektualnog prosuđivanja pri čemu učenici trebaju ispravno koristiti pojmove/koncepte navedene u razradi ishoda. Preporučuje se: - analiziranje različitih izazova koji se svakodnevno nalaze pred mladima (pozitivni i negativni izazovi); - identificiranje odgovora na negativne trendove koje nudi islam; - osvještavanje značaja blagodati dobijenih od Boga; - razvijanje mehanizama za odupiranje negativnim trendovima potrošačkog društva; - podsticanje na osmišljavanje života u skladu s učenjem islama.	
C.IV.5. Daje kritički osvrt o utjecaju društva i kulture na razvoj identiteta pojedinca.	• Identificira utjecaje društva i kulture na razvoj identiteta. • Upoređuje utjecaje društva i utjecaje kulture. • Analizira razvoj identiteta u odnosu na utjecaje društva i kulture.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.1.1 DHP-1.3.1
Ključni sadržaji	
• Utjecaj društva na mlade	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U skladu s preporukama za ostvarenje svih odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke u četvrtom razredu gimnazije i kontinuiranom unapređivanju svijesti o značaju temeljnih postulata interkulturalnog odgoja i razvoja identiteta, te ljudskog dostojanstva i slobode.	

C.IV.6. Opisuje svoje razumijevanje života u kontekstu materijalne, društvene, kulturne i duhovne sfere.	• Prihvata duhovnu i materijalnu dimenziju čovjeka. • Razumije da je razvoj ličnosti povezan s ihsanskim ostvarenjem čovjeka. • Prikazuje prostor ihsanskog ostvarenja čovjeka kao prostor u kojem svaka duša može živjeti i razvijati svoje vjerovanje. • Prihvata život, u skladu s učenjem islama, u kontekstu materijalne, društvene, kulturne i duhovne sfere.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4 DHP-1.3.2
Ključni sadržaji	
• Utjecaj društva na mlade • Put uspjeha: znanje, vjerovanje i aktivno djelovanje	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su u skladu s preporukama datim za ostvarenje odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke u četvrtom razredu gimnazije.	
C.IV.7. Obrazlaže važnosti harmonije između znanja, vjerovanja i djelovanja.	• Stavlja u odnos znanje, vjerovanje i aktivno djelovanje. • Identificira važnost uspostavljanja harmonije između znanja, vjerovanja i djelovanja. • Povezuje uspjeh na oba svijeta sa znanjem, vjerovanjem i djelovanjem. • Analizira vlastiti odnos prema uspjehu, znanju, vjerovanju i djelovanju.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.4
Ključni sadržaji	
• Put uspjeha: znanje, vjerovanje i aktivno djelovanje	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pored preporuka datih za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda C.IV.2. preporučuje se isticanje središnje refleksije na potrebu za kontinuiranim učenjem, vjerovanjem i aktivnim djelovanjem (u skladu s naučenim i vjerskim ubjeđenjem) radi postizanja uspjeha na ovom i budućem svijetu.	
C.IV.8. Afirmira islamske vrijednosti u kontekstu ključnih kompetencija.	• Navodi ključne kompetencije potrebne za uspjeh. • Stavlja u odnos vjeru i ključne kompetencije. • Dopunjuje ključne kompetencije mladih vrijednostima koje preferira islam. • Vrednuje vlastite kompetencije u evropskom ambijentu u skladu s učenjem islama.
Poveznice sa ZJNPP	KMP-1.2.2 KMP-1.2.3 KMP-1.2.4
Ključni sadržaji	
• Vjera i ključne kompetencije mladih • Organizacija života i profesionalni rad	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - analiziranje ključnih kompetencija; - razumijevanje ključnih kompetencija u skladu s učenjem islama; - osvještavanje značaja temeljnih postulata interkulturalnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode u organizaciji života i profesionalnom radu.	

C.IV.9. Prepoznaje vrijednosti koje vode ka uspjehu i sreći.	U skladu s razradom odgojno-obrazovnih ishoda islamske vjeronauke za četvrti razred gimnazije.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Svi sadržaji islamske vjeronauke za četvrti razred gimnazije.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
U skladu s preporukama za ostvarenje odgojno-obrazovnih ishoda u četvrtom razredu gimnazije.	

Oblast: D/Klturno-civilizacijsko naslijeđe	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.IV.1. Analizira historijski kontekst islama u Bosni i Hercegovini.	- Opisuje dolazak i širenje islama u Bosni i Hercegovini. - Objašnjava historijski kontekst prihvatanja islama u Bosni i Hercegovini. - Identificira doprinos islama kulturno-civilizacijskom razvoju Bosne i Hercegovine. - Analizira ulogu i značaj vakufa u Bosni i Hercegovini. - Identificira potrebu pripadanja islamskoj zajednici i djelovanja za doborbit Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.3
Ključni sadržaji	
ISLAM U BOSNI I HERCEGOVINI (OIP) - Islamska civilizacija i kultura u Bosni i Hercegovini - Uloga i značaj vakufa - Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se korelacija s odgojno-obrazovnim ishodima islamske vjeronauke i drugih predmetnih kurikuluma uz isticanje središnje refleksije na: - interpretiranje širenja islama u Bosni i Hercegovini; - prikazivanje utjecaja islama na kulturu u Bosni i Hercegovini; - identificiranje doprinosa islama kulturno-civilizacijskom razvoju Bosne i Hercegovine; - osvještavanje uloge i značaja vakufa u Bosni i Hercegovini za razvoj ekonomije, obrazovanja, infrastrukture, duhovnosti, kulture i društva općenito; - odgajanje u duhu patriotizma i potrebe za zajedničkim životom na historijskim, kulturnim i vjerskim odrednicama; - razumijevanje konteksta nastanka i razvoja islamske zajednice u Bosni i Hercegovini; - osvještavanje uloge i značaja islamske zajednice u očuvanju islama i kulturno-historijskog naslijeđa u Bosni i Hercegovini.	
D.IV.2. Analizira doprinos islama procvatu materijalne i duhovne kulture u Bosni i Hercegovini, te oblikovanju identiteta Bošnjaka.	Pored pokazatelja navedenih za odgojno-obrazovni ishod D.IV.1. učenik će moći da: Identificira utjecaj islama na oblikovanje identiteta Bošnjaka.

	• Identificira identitet Bošnjaka kao zasebnu cjelinu u islamskom ummetu. • Objašnjava posebnosti bošnjačkog identiteta u okviru evropskog kulturnog miljea.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4 DHP-2.1.3
Ključni sadržaji	
Sadržaji za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identični sadržajima navedenim za odgojno-obrazovni ishod D.IV.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod D.IV.1.	
D.IV.3. Navodi i opisuje različite vakufe u Bosni i Hercegovini i izdvaja značaj vakufa za pojedinca i zajednicu.	• Razrada odgojno-obrazovnog ishoda je identična razradi navedenoj za odgojno-obrazovni ishod D.IV.1.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-1.2.4 DHP-1.3.2
Ključni sadržaji	
• Uloga i značaj vakufa	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje odgojno-obrazovnog ishoda su identične preporukama navedenim za odgojno-obrazovni ishod D.IV.1.	
D.IV.4. Objašnjava strukturu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i navodi njene odgojno-obrazovne institucije, te doprinosi njenom radu.	• Opisuje strukturu islamske zajednice u Bosni i Hercegovini. • Identificira i analizira značaj odgojno-obrazovnih institucija islamske zajednice. • Navodi načine doprinosa islamskoj zajednici. • Analizira vlastiti odnos prema Islamskoj zajednici u BiH.
Poveznice sa ZJNPP	DHP-2.1.1
Ključni sadržaji	
• Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Prilikom ostvarenja odgojno-obrazovnog ishoda preporučuje se isticanje središnje refleksije na: - razumijevanje načina organizacije Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini; - osvještavanje uloge i značaja Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini; - analiziranje značaja odgojno-obrazovnih institucija u okviru islamske zajednice; - prepoznavanje načina doprinosa radu Islamske zajednice; - aktivno djelovanje u okviru zajednice.	

E/UČENJE I PODUČAVANJE

Predmetni kurikulum islamska vjeronauka uključuje sve elemente savremenog podučavanja. U središtu odgojno-obrazovnog procesa je učenik, a uloga nastavnika je da kreira i organizira načine rada koji stvaraju optimalne uslove za učenje i podučavanje kao i da svako novo učenje konstruira na osnovu postojećeg znanja.

Nastavnik koristi nastavne metode, oblike rada, sredstva i aktivnosti za svaki odgojno-obrazovni ishod, pri čemu vodi računa o predmetnoj usklađenosti, odnosno o logičkoj povezanosti ciljeva i odgojno-obrazovnih ishoda učenja predmeta. Da bi se postigao kvalitet i trajnost stečenih znanja, neophodno je ostvariti povezanost s drugim predmetima i međupredmetnim temama, korisnim za dalje obrazovanje i svakodnevni život.

Međupredmetno povezivanje ishoda na vertikalnoj i horizontalnoj razini moguće je kroz sljedeće:

- vrednovanje i čuvanje kulturne baštine zavičaja, države, evropske i svjetske kulturne baštine;
- analizu kulturnog naslijeđa, vjerske i kulturne tradicije;
- osposobljavanje za odgovoran odnos i unapređenje okoliša;
- pitanja identiteta, očuvanja i kvalitetnijeg vlastitog zdravlja i zajedničkog života;
- razmatranje pitanja različitosti i jednakopravnosti pojedinaca, spolova, kultura, vjera, rasa i socijalne nejednakosti;
- osposobljavanje za sigurnu i etičku upotrebu tehnologije u učenju i svakodnevnom životu;
- razumijevanje multikulturalnosti kao vrijednosti u savremenim globalizacijskim procesima;
- razvijanje kreativnosti, poticanje maštovitosti i sposobnosti iznalaženja višestrukih rješenja, kritičnosti i sposobnosti argumentacije.

Prijenos stečenog znanja iz odgojno-obrazovnih i međupredmetnih tema povećava mogućnost planiranja i realizacije odgojno-obrazovnog rada usmjerenog na učenika, omogućavajući mu da izrazi svoju kreativnost i istraživački duh kroz igru, problemsku nastavu i projektno učenje.

Prilikom podučavanja nastavnik poštuje načela inkluzivnosti i svakom učeniku pruža različite načine učenja, usklađene s iskustvima, porijeklom, kognitivnim razvojem, interesovanjima i talentima učenika. Također, nastavnika interesira kako učenici misle, uče, pamte, sarađuju i rade, šta ih potiče, a šta ometa u procesu učenja i kako se nose s teškoćama. Nastavnik kod učenika razvija sljedeće sposobnosti:

- kognitivne: izdvajanje i razumijevanja bitnijeg sadržaja, pamćenje, korištenje informacija, stvaranje novih ideja;

- emocionalne: sposobnost odabira adekvatnog moralnog ponašanja ovisno o situaciji u kojoj se čovjek nalazi, emocionalnu svijest, samopouzdanje, samokontrolu, empatiju i altruizam, istinoljubivost, društvenost;
- socijalne: razumijevanje drugih, kolaboraciju s grupom, organizacijske sposobnosti, komunikaciju, toleranciju i uvažavanje te osjećaj pozitivne pripadnosti naciji ili civilizaciji;
- funkcionalne: informatička pismenost i poznavanje jezika, preuzimanje odgovornosti, ustrajnost, motiviranost, inicijativnost i optimizam, sposobnost pretraživanja i vrednovanja informacija.

Nastavnik podstiče učenika da uči, daje smjernice, podstiče znatiželju, pronicljivost, maštu, emocije, te kreira razrednu klimu koja treba da bude radna, opuštena i empatična. Njeguje interaktivan odnos u nastavi bazirajući ga na stavu poslanika Muhammeda, a.s.: «Olakšavajte, a ne otežavajte, unosite radost, a ne rastjerujte!»

Nastavnik aktivira učenika da korištenjem prethodno stečenih znanja i iskustava, samostalno istražuje, kreativno razmišlja, argumentovano diskutuje i iznosi stavove. Uloga nastavnika je i da podstiče učenika na povezivanje novostečenih znanja sa svakodnevnim životom, realizirajući programske sadržaje kroz različite metode i tehnike podučavanja upućujući tako učenika na konceptualno i primjenjivo znanje.

U svrhu podučavanja i učenja islamske vjeronauke, koje odgovara savremenom stanju u društvu, nastavnik podstiče učenika da sistematski prikuplja informacije iz literature, koristi informacijsko-komunikacijske tehnologije, digitalne alate i druge medije, kako bi što kvalitetnije radio domaće zadaće, samostalne radove, panoe na zadate teme i sl. Izborom i primjenom odgovarajućih oblika rada (individualni, frontalni, grupni i rad u paru), metoda i tehnika (verbalnih, audio-vizuelnih, praktičnih radova, rad na tekstu, simulacija, insert, grozdovi...), nastavnih sredstava (udžbenik, filmovi, pomoćna literatura, IKT, obrazovne platforme, npr. e Twinning, karte...) te posjeta i izleta, učenik dolazi u centar pedagoškog interesovanja.

Upotrebom IKT-a u nastavi, pažljivim planiranjem, metodama i oblicima rada formira se zanimljiviji, kreativniji i inovativniji pristup nastavi islamske vjeronauke. Nastavnik unaprijed treba planirati i strukturirati nastavni sat, tako da prethodno pripremi materijale, izvore znanja, okruženje u kojem se uči, alate i sredstva kao i aktivnosti putem kojih će prikupljati povratne informacije o procesu učenja, mjerljivosti učeničkih znanja primjenom adekvatnih pismenih i usmenih provjera znanja.

Svi nastavni mediji, dobro osmišljene aktivnosti, odabrane metode i s njima povezana obrazovna tehnologija trebaju biti stavljeni u funkciju postizanja ishoda učenja, zatim učenja kako se uči, učenja kako se rješavaju problemi te učenja metoda istraživanja i otkrivanja. Osim toga, sve treba biti usmjereno i na područje afektivnoga razvoja o kojem bitno ovisi model ponašanja pojedinca u školi i nakon školovanja, a što je u konačnici i cilj nastave islamske vjeronauke. To prvenstveno podrazumijeva moralnost, saradnju, toleranciju, uvažavanje ljudskih prava, pravilan odnos prema prirodi, nenasilno rješavanje sukoba, odgoj za mir i sl.

F/VREDNOVANJE U PREDMETNOM KURIKULUMU

Vrednovanje podrazumijeva procjenjivanje razvoja i napredovanja učenika u pogledu ciljeva i vrijednosti programa islamske vjeronauke kao i procjenjivanje stepena ovladavanja odgojno-obrazovnim ishodima učenja. Svrha vrednovanja je da pruži niz podataka koji će pokazati stepen napredovanja učenika u pogledu ostvarivanja pedagoških svrha nastave. Zadatak vrednovanja je da se osigura praćenje razvoja učenika i da se utvrde njegove slabosti i snage, da se istaknu one oblasti u kojima je potrebno poduzeti poželjne pedagoške mjere, kako bi se stekla osnova za primjenu usvojenog radi zadovoljavanja individualnih i društvenih potreba. Vrednovanjem se praktikuju različite vrijednosti (saznajne, moralne, pravne, društvene) što ga čini složenom, teškom i odgovornom zadaćom svakog nastavnika. S obzirom na to da vrednovanje nije samo konstatacija o postignuću učenika, nego, istovremeno predstavlja i sredstvo podučavanja i odgojnog djelovanja, u pedagoškom smislu, vrednovanje je jedan vid podučavanja i učenja.

Vrednovanje je vrlo zahtjevan, osjetljiv i odgovoran dio nastavničkog posla. Na temelju rezultata vrednovanja donose se odluke koje su kratkoročno ali i dugoročno važne za učenika, što zahtijeva puni profesionalni integritet nastavnika u procesu vrednovanja. Važno je imati na umu da su vrednovanje, poučavanje i učenje jednako značajni i neodvojivi dijelovi istog procesa. Vrednovanje se vrši kontinuirano tokom cijelog procesa učenja i poučavanja i po svojoj prirodi je raznoliko kako bi omogućilo učenicima da u različitim prilikama pokažu napredak u učenju i razvoju u skladu sa svojim individualnim karakteristikama.

Vrednovanjem nastavnik dobiva relevantnu informaciju o kvalitetu svog rada i prilikom vrednovanja treba biti profesionalan i pravedan, što se, prije svega, odnosi na:

- planiranje i osmišljavanje vrednovanja u skladu sa svrhom vrednovanja;
- odabir i korištenje različitih metoda i pristupa vrednovanja s obzirom na ciljeve poučavanja, definirane odgojno-obrazovne ishode te na svrhu i kontekst vrednovanja;
- transparentnost vrednovanja i upoznatost učenika sa svim postupcima u vrednovanju, od odabira metoda, razrade kriterija vrednovanja i načina bodovanja do interpretacije rezultata i načina izvještavanja o rezultatima vrednovanja;
- poštivanje integriteta učenika, te na jednako postupanje bez privilegiranja ili diskriminiranja učenika na osnovama koje su irelevantne za učenje i vrednovanje (po spolu, socioekonomskom statusu, nacionalnosti, etničkoj ili socijalnoj pripadnosti, geografskoj lokaciji ili na bilo kojoj drugoj osnovi);
- osiguranje jasnih uputa i primjerenost uputa dobi učenika;
- osiguranje jasnih procedura bodovanja i ocjenjivanja (ključ za odgovore, ljestvice za vrednovanje, bodovna ljestvica);
- valjanost i pouzdanost zaključaka o znanjima, vještinama i napredovanju učenika na temelju informacija (dokaza) dobivenih različitim pristupima i metodama vrednovanja;

- jasnoću i pravovremenost povratnih informacija učenicima;
- korištenje rezultatima vrednovanja za unapređivanje učenja učenika te za daljnje planiranje poučavanja i praćenje učeničkoga napredovanja;
- javno neobjavljivanje učeničkih radova i ocjena bez njegovog pristanka izvan razrednog okruženja i sl.

Prilikom kompleksnog vrednovanja rezultata rada učenika treba da se vrednuje znanje, motivacija, sposobnosti, radne navike, subjektivne mogućnosti i objektivne okolnosti u kojima učenik živi i radi. Ocjena treba da bude rezultat procjene koliko učenik može da stečena znanja i vještine primijeni u životu. Važno je voditi računa o postignućima u afektivnom i socijalnom domenu, odnosno o procesu od primanja informacija do integracije uvjerenja, ideja, stavova, vrijednosti. Dio ocjene treba da bude i postojanost ravnoteže kod učenika između slobode i odgovornosti, spremnost na preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje, uvažavanje različitosti i suprotnih stavova.

Za prikupljanje informacija o rezultatima rada učenika primjenjuju se pristupi u vrednovanju koji se međusobno razlikuju s obzirom na svrhu primjene, interpretaciju i korištenje prikupljenim podacima (vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenog).

Kako bi se utvrdili kvalitet i nivo učeničkih predznanja i vještina, prije početka procesa poučavanja, preporučuje se inicijalno vrednovanje učeničkih znanja, vještina i stavova. Na temelju prikupljenih informacija prilikom inicijalnog vrednovanja nastavnik prilagođava i planira nastavni proces i svoje poučavanje, poučava na temelju onoga što učenici znaju, a ne na temelju onoga što bi trebali znati, i prilagođava nivo od kojeg će poučavati kao i odgojno-obrazovnu podršku učenicima.

Kontinuirano vrednovanje za vrijeme učenja i poučavanja neodvojiv je dio nastavnog procesa. Njegova svrha je prikupljanje informacija o napredovanju učenika, utvrđivanje manjkavosti u učenju, a posebno prepoznavanje jakih strana učenika kako bi se unaprijedilo buduće učenje i poučavanje. Ovaj proces omogućava učeniku da aktivno promišlja o svom učenju te da unapređuje učenje kako bi što uspješnije savladao odgojno-obrazovne ishode.

Vrednovanje na kraju učenja i poučavanja može se provesti nakon određenog (kraćega ili dužega) perioda učenja i poučavanja, npr. nakon obrađene nastavne teme/cjeline ili odgojno-obrazovnog perioda radi utvrđivanja učeničkih postignuća i ostvarenosti odgojno-obrazovnog ishoda. Njime se sažimaju informacije o tome šta učenik zna, razumije i može učiniti u određenom trenutku učenja i poučavanja da bi se dokumentiralo i izvijestilo o njegovim postignućima i napredovanju. Vrednovanje u svim fazama učenja i poučavanja nastavnik treba da usmjeri na: stjecanje uvida u učenje i poučavanje, prepoznavanje snaga i nedostataka u učenju i poučavanju ali i planiranje budućeg učenja i poučavanja.

Vrednovanje treba da bude proces u okviru navedenih koncepata vrednovanja, ali i da bude: pouzdano, valjano, pravedno, jasno, poticajno, praktično i ekonomično te da ima pozitivan utjecaj na učenika.

Vrednovanje kao povratna informacija učeniku o rezultatima učenja i poučavanja određuje dinamiku daljeg procesa učenja i poučavanja te definira individualne potrebe učenika u tom procesu. Pri svakom vrednovanju treba voditi računa o kriterijima vrednovanja i primjeni različitih metoda vrednovanja da bi svi učenici imali priliku pokazati stečene kompetencije na

način koji to njima najviše odgovara. Neke od preporučenih metoda vrednovanja su: ljestvice procjene, praćenje tokom rada, samorefleksija i samovrednovanje, odabir složenosti zadataka, dnevnici učenja, izlazne kartice (npr: razumio sam, trebam još malo učenja, nisam razumio i sl.), vršnjačko vrednovanje, usmene provjere znanja, pismene provjere i/ili provjere znanja putem IKT-a, učenički projekti i sl.

Kombinovanjem različitih metoda vrednovanja vrednovanjem se prate sljedeći elementi:

- usvojenost obrađenih pojmova i sadržaja;
- aktivno učešće učenika u realizaciji nastavnih sadržaja;
- individualni angažman u okviru vannastavnih aktivnosti;
- elementi kritičkog mišljenja u toku realizacije sata;
- angažiranost na individualnim, partnerskim i grupnim projektima;
- učešće u razgovoru;
- odgovori na pitanja s višestrukim izborom;
- zalaganje i doprinos tokom nastave;
- usvojenost definiranih ishoda učenja;
- kreativnost i samoinicijativnost u radu;
- korištenje različitih izvora znanja;
- procjene znanja uz korištenje IKT-a;
- modificirana esejska pitanja;
- prezentacije...

Učenička postignuća se vrednuju u okviru koncepta vremena i prostora, uzroka i posljedica, kontinuiteta i promjena, izvora informacija i istraživanja, te interpretacija i perspektiva.

Vrednovanje u školi je javno, kontinuirano, nepristrasno, opisno i brojčano i u skladu s važećim Pravilnikom o ocjenjivanju.

G/PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA

1. OSNOVNA ŠKOLA

Nastavu islamske vjeronauke u osnovnoj školi može izvoditi nastavnik koji je završio islamski fakultet, stekao odgovarajuće stručno zvanje i visoku stručnu spremu nastavničkog smjera, odnosno visoko obrazovanje najmanje I (prvog) ciklusa Bolonjskog sistema studiranja s najmanje 180 ECTS bodova i **ima važeću saglasnost Islamske zajednice**.

Pod odgovarajućim zvanjima podrazumijevaju se:

- profesor/bachelor islamske teologije,
- profesor/bachelor islamske vjeronauke i religijske pedagogije/religijskog odgoja,
- profesor/bachelor islamske vjeronauke
- diplomirani profesor islamske vjeronauke,
- profesor/bachelor islamskih nauka,
- bachelor teologije,
- diplomirani teolog,
- profesor islamskih teoloških studija,
- profesor religijske/islamske pedagogije,
- te ostali srodni profili islamskih fakulteta u Bosni i Hercegovini ili islamskih fakulteta čija je diploma nostrificirana od strane Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu.

Izuzetno posao nastavnika islamske vjeronauke u osnovnoj školi može nastaviti obavljati i nastavnik zatečen na poslovima nastavnika islamske vjeronauke s ugovorom o radu na neodređeno vrijeme koji za to ima **saglasnost Islamske zajednice**.

2. GIMNAZIJA

Posao nastavnika islamske vjeronauke u **gimnaziji** može obavljati nastavnik koji je završio odgovarajući islamski fakultet koji obrazuje nastavnike, stekao odgovarajuće stručno zvanje i visoku stručnu spremu (VII stepen) ili visoko obrazovanje najmanje I (prvog) ciklusa odgovarajućeg studija Bolonjskog sistema studiranja s najmanje 240 ECTS i **ima važeću saglasnost Islamske zajednice**.

Pod odgovarajućim zvanjima podrazumijevaju se:

- profesor/bachelor islamske teologije,
- profesor/bachelor islamske vjeronauke i religijske pedagogije/religijskog odgoja,
- diplomirani profesor islamske vjeronauke,
- profesor/bachelor islamske vjeronauke
- profesor/bachelor islamskih nauka,

- bachelor teologije,
- diplomirani teolog,
- profesor islamskih teoloških studija,
- profesor religijske/islamske pedagogije,
- te ostali srodni profili islamskih fakulteta u Bosni i Hercegovini ili islamskih fakulteta čija je diploma nostrificirana od strane Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu.

Izuzetno posao profesora islamske vjeronauke u gimnaziji može nastaviti obavljati i nastavnik zatečen na poslovima profesora vjeronauke sa ugovorom o radu na neodređeno vrijeme koji za to ima **saglasnost Islamske zajednice**.

